

ВЛАСТ У ВАРОШИ ЖЕЛЕЗНИЧАРА

У Лапову жене коло воде

БЕЛЕЖНИЦИ „УКОЧИЛИ“ ТРЖИШТЕ НЕКРЕТНИНА

Неспорно само да је скупо

СТРАНА 8

ИСКЉУЧЕЊЕ СТРУЈЕ ГРАДСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И УСТАНОВАМА

Дисциплиновање дужника или политика

СТРАНА 9

ЖИТЕЉИ ХАЈДУК ВЕЉКОВЕ УЛИЦЕ НА МУКАМА

Поток из цеви поплавио дворишта

СТРАНА 13

НОВИНАР ЗОРАН ГЛИШОВИЋ МИНУЛИ РАД ПОКЛОНИО АРХИВУ

Радни век у 42 укоричена тома

СТРАНА 16

www.granice.rs
mlekara
Granice
011/ 82 32 762

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

RD-SOLAR
S I S T E M
DISTRIBUCIJA
UGRADNJA
SERVIS
SOLARNIH SISTEMA
034 326 529; 069 658 410
www.rdsolar.rs

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
RefillM
Karadorđeva 51, www.refillm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

Najbolji hot dog u gradu
Hot Dog
Dijagonalno od Pozorišta
Daničiceva 10

Одлагање

Изостао је скуп шефова опозиционих странака у Србији који је најављиван за крај прошле недеље у Крагујевцу. Потом је од иницијатора овог окупљања stigло објашњење да идеја није пропала, већ да се договор само одлаже за петнаестак дана, негде за половину октобра.

Први корак ипак је направљен. У Београду су Бојан Пајтић и Верољуб Стевановић потписали споразум о сарадњи Демократске странке и Заједно за Шумадију, који важи за све нивое политичког деловања, од локалног, преко покрајинског, до републичког. У званичном обраћању јавности још се наводи да споразум „обавезује обе стране на снажење Србије у економском смислу, спровођење одговорне социјалне политике и јачање правне државе“.

„Споразум је врло прецизно дефинисан и обухвата све области живота. Деловаћемо у парламенту, медијима и на трговима - ако треба. Ми смо са Демократском странком у Крагујевцу већ направили више него добру сарадњу, а сада следи шире окупљање опозиције“, изјавио је Верољуб Стевановић. То је потврдио и Бојан Пајтић:

„Спремни смо да разговарамо са свим странкама опозиције које су проевропске оријентације и у том правцу ћемо водити даље разговоре о окупљању“.

Поред Заједно за Шумадију и ДС, за стварање новог опозиционог блока рачуна се на ЛДП, Нову демократску странку коју предводи Борис Тадић, странку Заједно за Србију Душана Петровића, Нову странку Зорана Живковића, Чанкову Лигу социјалдемократе Војводине. Такве су бар медијске претпоставке, а из самог набрајања политичких организација могло би се закључивати и о „кочницама“ договора. Такорећи све су настале цепањем и деобама у Демократској странци, па су, сасвим логично, оптерећене бројним анимозитетима који су пратили распарчавање некада моћне и угледне партије.

Из тог угла, најмање проблема има Стевановићева партија Заједно за Шумадију, мада је и она пролазила кроз разне фазе и приближавања и удаљавања у односу на стару ДС, али испоставља се да она има најмање запрека у комуникацији са свима, па је и у најповољнијој ситуацији да буде стожер новог опозиционог окупљања, премда по реалној снази у неким другим околностима

ту улогу не би могла да преузме. О томе сведочи и чињеница да су упоредо са демократама челници Заједно преговарали са лидером ЛДП-а Чедомиром Јовановићем, и то у Крагујевцу, и чинило се да су им се, како би политичари рекли, ставови сасвим приближили, али прва комбинација ипак је направљена са демократама.

Осим ранијих сукобљавања, где су актуелне препознатљиве тачке неспоразума међу потенцијалним чланицама блока опозиције?

Пајтић је недавно изјавио да пре окупљања под неком заједничком платформом, прво треба да се установи ко је стварна опозиција власти напредњака и социјалиста. Није именовано на кога тачно мисли, али је очигледно циљао на Чедомира Јовановића и Бориса Тадића. На првог због млаког наступа у пролетошњој изборној кампањи према СНС-у, а на другог због утиска да би се радо одазвао Вучићевом позиву на сарадњу - само овај треба да му пошаље миг.

С друге стране, Јовановић је врло критички оценио Пајтићеву најаву у стварању „владе у сенци“, као модела и метода „раскринкавања“ актуелне власти. „Не можете се понашати на један начин када сте на власти, а на други када сте у опозицији. Ми смо се спрдали са владом у сенци коју је Коштуница направио 2002. године и видели је као - владу у хладу“, иронично је прокоментарисао Јовановић.

У делу јавности је, иначе, покушај уједињавања опозиције упоређен са својевременим формирањем ДОС-а, пројектом који је неславно окончан. И мада овај практично није ни започет, стара искуства и нови односи не уливају велику наду ни код оних који се сврставају у политичке опоненте Вучића и Дачића. Али, нека се бар нешто догађа на политичкој сцени, јер с оволиком превлашћу једне опције она је монотона.

Прижељкивање

У поглављу о пољопривреди извештаја Европске комисије види се да је у Србији сточарство рак-рана овдашњег агара. Бројке можда најбоље сведоче о томе: 1980. године имали смо два милиона (!) грла говеда и 4,5 милиона свиња, две деценије касније у шталама и оборима било је 1,2 милиона говеда и четири милиона свиња, а по попису из 2012. у Србији има 908.000 грла говеда и тек

Карикашура Горан Миленковић

која хиљада више од три милиона свиња.

Смањивање сточног фонда од две хиљаде видљиво је из године у годину и не види му се крај, и поред свих докумената, најаве, стратегија и које-чега још од специјалитета сваког новог српског министра пољопривреде.

И сад, одједном, оптимизам. Као што нас је својевремено председник Републике Борис Тадић учио како се вози комбајн, тако данас премијер лансира брзометну обнову сточног фонда за стотине хиљада свиња. Према саопштењу из Владе Србије, најављеном страном инвестицијом све оно што је у српском сточном фонду изгубљено у протеклих 10 до 15 година биће надокнађено у наредне две.

Не упуштајући се у лицитирање бројкама, вреди навести неколико једноставних чињеница на које упућују стручњаци. Прва и основна је да за обнову циклуса производње у свињарству и овчарству треба минимум три до четири године, док се говедарство најтеже опоравља и ту је за обнову потребно седам година.

Обнова сточног фонда, па и свињарства као поименично наведеног, није могућа без нових капацитета у оборима и шталама. И то не било каквих нових обора, већ оних који омогућавају узгој по савременој технологији, како би се добио производ који квалитетом задовољава ЕУ стан-

дарде. Ово последње – подизање савременог репродуктивног центра и стварање мреже савремених свињарских фарми – на овим просторима заговарало је неколико великих што европских, што домаћих фирми. Није да нису наилазили на знатно интересовање пољопривредника, али то интересовање спашава чим крене рачуница о цени таквих објеката. Чак ни „Делта аграр“ није успела такав концепт да доведе до краја, већ се застало на сопственом репродуктивном центру и мањим капацитетима.

Није неупутно при свему овоме подсетити на још једну хроничну бољку овдашњег свињарства. Србија је, наиме, стално „на клацкалицу“ има ли или нема свињске куге у нас. Крајем 2012. године на сва звона је оглашено да је свињска куга искорењена у Србији и да је то резултат пројекта Министарства пољопривредне поддршке програму контроле и искорењивања класичне куге свиња и беснила у Републици Србији“, који је последње две године реализације финансирала Европска унија. Али, већ средином наредне, 2013. стидљиво се провукла информација о вакцини против свињске куге лошег квалитета, што је узбунило посебно одгајиваче смедеревског краја, где су посумњали на појаву ове болести. Овакво вакцинисање свиња је забрањено у ЕУ, али у Србији је услов за промет свињама

и свињског меса. Циљ надлежних јесте да вакцинацију укину, али је сада тешко рећи када ће то бити. До тада, на тржиште Европске уније можемо да извозимо само прерађевине, али не и живе свиње и свеже месо.

Далеко од тога да развој свињарства и сточарства уопште није огромна развојна шанса српске (пољо)привреде. Оно то јесте. Тим пре што отвара простор за смањење притиска на запошљавање у индустрији и омогућава радно ангажовање многих стручњака са евиденције незапослених. Далеко од тога да страни инвеститор није најбољи гарант модерне технологије у узгоју и преради и „мотор“ за посустало сточарство. Он то јесте. Ипак, увек постоји понеко „али“ што нас уводи у нове уговоре попут „Фијата“ или „Етихада“, с једне стране, и „али“ које наводи на питања о скупим, а често и недостижним банкарским кредитима за пољопривреднике, о државној подршци на речима и одсуству дугорочнијих улагања у сточарство, о систематској бризи кад је у питању ветеринарска заштита, о продуктивности овдашњег сеоског газдинства ... И да не набрајамо даље.

Дакле, добро би било – кад би било. Ипак, ближе је реалности прижељкивање да бар део најављеног буде остварен. У противном, следи даљи суноврат (и) у овој привредној грани.

034/330-870 suncemarinkovic.com

=

Jedinstveni energetski efikasni prozori u dekorima drveta po ceni belih PVC Fokus 9000 prozora

orah

zlatni hrast

mahagoni

Акција је продужена до 31. октобра

ЖИТОПРОДУКТ

Крагујевац, Војводе Путника 70
 Телефони: 034 370 303
 370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

ПОНУДЕ ЗА ЈОШ НЕПРИВАТИЗОВАНЕ ФИРМЕ

Хоће ли интересенти бити и купци

На јавни позив за прикупљање понуда заинтересованих за приватизацију „Застава камиона” јавило се пет иностраних и једна домаћа фирма, за „21. октобар” такође има „више кандидата”, не зна се да ли је међу њима и „Горење”, док „Метал системе” управо ових дана посећују шпански и немачки потенцијални купци, а од раније су интересовање показали белгијска „Асема” и аустријски „Вакер Нојсон”. Ваљда ће неко од њих до краја остати у „игри”

Пише Милош Пантић

Када је нови министар привреде Жељко Сертић пре десетак дана објавио да су се на оглас за прикупљање понуда за приватизацију преостала 502 неприватизована српска предузећа јавила 1.732 заинтересована партнера за 403 фирме и сам је констатовао да је ова бројка велико изненађење. Како и не би било када су сва ова предузећа већ годинама, а нека и више од деценија, на продају, а до сада нису успела да се приватизују.

Сертић овакву навалу заинтересованих тумачи тиме да су код нас створени повољни услови за инвестирање и да смо постали привлачни за улагања. Било како било, тек нови талас кандидата за приватизовање преосталих фирми, међу којима је око 150 оних у поступку реструктурирања, захватио је и крагујевачка предузећа, па се тако за „Застава камионе” пријавило пет кандидата, за „21. октобар” више њих, а за „Метал системе” четири фирме.

За преостала предузећа из Групе „Застава возила” јавило се по неколико интересената за сваку фирму, упркос томе што је за њихову коначну продају било највише скептика.

■ Нису изненађење

За „Застава камионе” који су део Групе „Застава возила” пријавило се шест кандидата, од којих је пет страних и један домаћи. Директор Ђорђе Несторовић каже да то за њих није изненађење и то због тога што су у поступку приватизације сва овлашћена у рукама Агенције,

а све конкретно што треба да се уради преваљено на леђа самих фирми.

Тако је и руководство „Камиона” од Агенције било упућено да само анимира што више потенцијалних кандидата да се јаве, што и испунило. Свих шест пријављених партнера су заправо фирме које су годинама показале интересовање за ову фабрику и посећивале је. Несторовић не може да објави њихова имена јер је то за сада службена тајна, али зна да су се пријавиле две велике и три мање стране компаније.

Оно што може да објави је да се пријавила и велика кинеска компанија ЈАК, са којом „Камиони” имају од марта ове године потписан меморандум о сарадњи, која би требало да се одвија у три фазе, од почетне монтаже кинеских модела лаких камиона у Крагујевцу, преко укључивања домаћих добављача, до стратешког партнерства и формирања заједничког мешовитог предузећа са Кинезима.

Директор Несторовић каже да је предузеће на захтев Агенције послало предлог да метод приватизације буде стратешко партнерство, односно фирмирање мешовитог предузећа у коме би држава, по моделу „Фијата”, имала свој удео. Такво партнерство могло би да се оствари са две велике пријављене фирме, јер оне за то имају техно-

лошког и финансијског капацитета.

Припрема за стратешко партнерство изискује много времена и питање је да ли је рок за окончање приватизације, који је по закону дат до краја идуће године, довољан да се то ваљано обави. Ако се то најповољнија варијанта не оствари остаје на располагању модел продаје имовине без обавеза, односно догува, који би били очишћени и купац би преузео фабрику и запослене, сматра Несторовић.

Он додаје да за стране улагаче укупан амбијент у овој грани ипак није повољан и то зато што су прописи домаће произвођаче теретних возила учинили неконкурентним, пошто је пропис о увозу половних возила из 2005. године дозволио да се без царине увозе возила и 14 година стара. Такође, у јавним набавкама домаћих јавних предузећа много је неправилности и сумњи у намештање тендера. Фабрика муку мучи и због тога што Влада Србије не спроводи протокол по којем се фабрикама из Групе „Застава” не обезбеђује субвенције за исплату зарада до коначног решавања статуса, па тако плате у фабрици већ драматично касне.

■ Ко ради има шансе

У фабрику „21. октобар” стигла је из Агенција за приватизацију информација да се за њих јавило „више кандидата”, без прецизирања броја. Директор Горан Стојковић каже да није изненађен јер фабрика годинама има велику производњу делова за „Горење” и у много бољем положају су фирме које су одржале производњу од оних које

„Ђорђе Несторовић: Припрема за стратешко партнерство изискује много времена и питање је да ли је рок за окончање приватизације, а то је крај идуће године, довољан да се то ваљано обави

постоје само формално и ништа не раде.

Стојковићу није познато да ли је међу пријављенима и њихов дуггодишњи партнер „Горење”, које у Србији има четири фабрике и за које овде годишње израђује 11 милиона комада делова на 15 позиција. Крагујевачка фабрика је један од два највећа добављача у Србији за словеначку компанију и до сада „Горење” није имало праксу да приватизује своје кооперанте, али Стојковић не искључује могућност да та одлука буде промењена.

Ко год да буде најозбиљнији кандидат за будућег власника, фабрика „21. октобар” је Агенцији послала предлог да метод приватизације буде комбинован, односно да се фирма приватизује у деловима, што нови закон дозвољава, и то на различите начине. Предлог је да се вишак простора под халама од око 15.000 квадрата и вишак замљишта око фабрике од око пет хектара прода засебно, јер није потребан за садашњу производњу.

Преостали део у коме се ради треба приватизовати по неком од расположивих метода, а да ли ће

то бити продаја капитала, продаја имовине или стратешко партнерство треба да одлуче Агенција и Министарство привреде, сматрају у фабрици. Овде су уверења да би морао да се спроведе још један социјални програм, јер је за садашњи обим производње од 255 радника потребно њих 150. Тиме би коначно били створени услови да се фабрика, која је пуних 12 година у реструктурирању и која никада није добијала субвенције за одржавање производње, коначно приватизује.

У предузећу „Метал системи” пословодство зна тачан број пријављених кандидата за приватизацију – четири. Раде Милованиновић, генерални директор, каже да зна имена две пријављене фирме, које су и пре огласа од 15. августа показале интересовање за куповину појединих делова предузећа. Тако је белгијска компанија „Асема”, која има фабрику у Крагујевцу, заинтересована за куповину „Процесне опреме”, дела овог предузећа. Аустријски „Вакер Нојсон”, који такође има фирму у центру Шумадије, заинтересован је да купи друге делове

„Горан Стојковић: Фабрика „21. октобар” послала је Агенцији предлог да се фирма прода у деловима. Вишак простора под халама је око 15.000 квадрата и вишак земљишта око фабрике око пет хектара и то треба засебно да се прода јер није потребно за садашњу производњу

ГРУПА „ЗАСТАВА ВОЗИЛА”

Пљуште понуде

За приватизацију шест предузећа из Групе „Застава возила” пријавило се 20 кандидата, и то 17 иностраних и три домаће компаније, изјавио је генерални директор Групе Драган Срејовић. За „Застава камионе” јавило се шест фирми, од којих једна домаћа, док се за „Специјална возила” Сомбор јавило седам компанија, од којих је једна домаћа.

Два кандидата пријавила су се за „Застава обновљиве изворе енергије”, а једна страна за „Застава хортикултуру” и једна домаћа за Групу „Застава возила” као холдинг фирму која управља фирмама чланицама. Најинтересантније је, међутим, што има кандидата и за куповину „Застава аутомобила” и то два, оба страна. Ова фабрика је новембра 2008. године обуставила производњу пошто је договорена стратешка сарадња „Фијата” и Владе Србије. Данас ово предузеће има четворо запослених, а од имовине поседује замљиште на четири локације, од којих је једна у индустријској зони у Корман пољу.

У саставу Групе „Застава возила” су и „Застава медицина рада” са 268 запослених и „Застава ИНПРО” са 350 радника, од којих су две трећине лица са инвалидитетом, али су ове две фирме изузете из поступка приватизације.

предузећа, а то су погон крупних ланаца бившег „Филипа Кљајића” и још један погон у кругу те бивше фабрике који је сада у поседу „Метал система”.

Преостале две фирме које су се пријавиле послале су ових дана своје представнике да посете предузеће. Реч је о једној шпанској фирми коју занима погон крупних ланаца и једној немачкој, која би да купи лабораторију за испитивање квалитета.

Пошто нови закон дозвољава приватизацију предузећа у деловима, сматрам да је овако велико интересовање добар знак. Од нас се тражило да предложимо и метод приватизације, али ми смо ту рубрику оставили празном јер је држава власник 57 посто фирме, 33 одсто деоница је у власништву претходног купца Драгољуба Радловића, а 10 посто у власништву запослених, па нека се Агенција бави методом, каже директор раде Миловановић.

Раде Миловановић: И пре огласа од 15. августа интересовање за куповину делова „Метал система” показала је белгијска фирма Асема, која већ има фабрику у Крагујевцу, и аустријски „Вакер Нојсон”, која такође има фирму у центру Шумадије

Он је, међутим, скептичан да би продају заинтересованим купцима у овој фирми могао да преду-

них 48 већ по судским тужбама наплатило дуговања од фирме за

хитри стечај јер је од око 220 запослених плате, док је 135 радника поднело тужбе и извршне пресуде би ускоро могле да дођу на ред. Због тога је директор Миловановић ових дана поднео оставку на функцију

и одлази у пензију, док су оставке поднели и сви његови сарадници. Миловановић ће функцију обављати наредних месец дана до избора новог директора.

Било како да се приватизација у овим великим фирмама заврши, податак да за њих има толико интересовања јесте изненађење прве врсте. Изгледа да је томе допринела и политичка одлука да се приватизација коначно орачи до краја идуче године и да након тога неће бити поправног, односно нових понуда за куповину. Са друге стране, и нови Закон о приватизацији је флексибилнији јер нуди више метода продаје. Тако су сада могући продаја капитала и продаја имовине у целини или у деловима, стратешко партнерство, али и уступање капитала без накнаде, при чему се имају у виду и запослени или потенцијани партнер. Да ли је утицаја имало и побољшање амбијента за улагање у Србији, како рече министар привреде, тек ће се показати.

ОЛАКШИЦЕ ЗА НОВО ЗАПОШЉАВАЊЕ

Пуцањ ван мете

Мера која је била срачуната да подстакне повећање запослености и превођење радника „на црно” у легалне токове није дала резултате, а стручњаци сматрају да ће погодовати само оним послодавцима који намеравају да шире посао, каквих није много

Пише Јаворка Станојевић

Три месеца од како је Влада Србије озаконила пореске реформе којима послодавцима ако запосле више од десет нових радника даје значајне олакшице при плаћању пореза и доприноса новозапослених, али само до краја јуна 2016. године, држава не жури да се похвали ефектима нових мера. Ни Пореска управа не хита да их саопшти, па „Крагујевачке”, које су благовремено послале захтев, до закључења броја нису успеле да добију тачан број послодаваца који су, од 1. јула када су нове законске мере ступиле на снагу, искористили подстицаје и колико незапослених је, захваљујући пореским олакшицама, добило запослење.

Неко ко би ипак желео да сагледа ефекте добровољног одрицања државе дела пореских прихода зарад смањења незапослености може се ослонити на податак да су се од почетка јула до 3. августа за подстицаје пријавила, словима и бројком, само четири домаћа предузећа.

У Унији послодаваца која, такође, располаже истим податком кажу да је овако лош резултат био очекиван с обзиром да ни претходна субвенција, коју је Влада усвојила у мају 2011. године, није дала очекиване резултате. Сумирање резултата је, наиме, показало да у трогодишњем периоду важења мера, запосленост није порасла.

Трајна борба

Мада је сада предвиђено да послодавац који запосли 10 нових радника плаћа само 35 одсто пореза и доприноса, они који запосле до 100 нових радника 30 процената, а предузећа који приме преко 100 нових радника тек четвртину, уштеда која се у просеку креће на нивоу од 18.000 динара по запосленом изгледа није довољна моти-

НОВЕ МЕРЕ НИСУ БИТНИЈЕ СМАЊИЛЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТ

вација власницима фирми да ангажују нову радну снагу.

Иако примећују да су нове мере још повољније за привреднике који планирају проширење бизниса у Унији послодаваца оцењују да таквих нема много, јер је четвртина од 330.000 привредних друштава и предузетника у стечају или блокади. Као врло битан податак у Унији истичу да од око 260.000 активних фирми чак 95 одсто има мање од десет запослених.

Представница за медије ове асоцијације Александра Ковачевић каже да то практично значи да би неко ко би хтео да запосли десет радника морао да дуплира производњу, за шта му је потребно далеко више новца од суме коју ће уштедети захваљујући пореским олакшицама.

Уз субвенцију државе за запошљавање неопходан му је кредит од 50.000 евра, јер ће, осим новца за плате нових радника, морати да обезбеди средства за проширење просторија у којима раде, уложи у складшта за чување робе, као и да купи нову опрему. Тих нових десет радника захтева и веће тржиште за пласман робе, а успех би могао да обезбеди једино одржив бизнис план за извоз, или ако производи нешто чега нема на тржишту. На другој страни фирме које су због високих пореза и доприноса до сада држале, рецимо, десет радника на црно

сада би могле да их пријаве, али на тај начин, пошто се радници пребацују из црних у легалне токове, само долази до повећања прихода државе, али нема никаквог новог запошљавања. Овде, међутим, треба нагласити да пореске олакшице, попут ових које су ограничене на две године, са становишта сиве економије могу бити ефикасне само ако су део трајне борбе државе на сузбијању рада на црно, каже Александра Ковачевић.

Политиколог Душан Павловић у својој колумни објављеној почетком септембра у часопису „Нова Економија” објашњава да постоје и предузећа која запошљавају баш онолико радника колико им је потребно. Према његовом мишљењу, ако се ништа друго не промени, нови радници таквим фирмама само сметају ма колико били јефтини.

Замислите, на пример, фризерски салон који упошљава четири радника. Власнику је свеједно да ли сте му смањили трошак по новозапосленом раднику, јер му сваки такав радник обара продуктивност чак и када би био бесплатан. Сваки додатни радник прави гужву у фризерском салону и смањује број радних сати претходном раднику. Једини начин да такве фирме запосле нове раднике јесте да прошире капацитете (власник отвори још један фризерски салон), а то ствара нове трошкове који нису обухваћени овом пореском реформом. Реакција ових предузећа нема ефекта ни по запошљавање, ни по пореске приходе, пише Павловић у колумни под насловом „Зашто нови закон није подстакao запошљавање”

Снижење пореза за све

И Павловић и Унија послодаваца, међутим, истичу да ће један број предузећа

имати користи од ових законских олакшица. Реч је о фирмама које су већ донеле одлуку да у наредном периоду запосле нове раднике јер им се, рецимо, повећала тражња па су одлучиле да прошире капацитете. Под постојећим околностима те фирме ће добити неочекивану пореску олакшицу коју неће пропустити да остваре.

Александра Ковачевић сматра да ће на овај начин бити направљена непотребна рупа у буџету пошто веће запошљавање неће бити последица пореских олакшица, него претходне одлуке да се прошире капацитети и запосле нови радници.

Због тога су подстицајне мере добре једино за оне који отварају нов погон, јер им доноси уштеде у прве две године. Сматрам да би било много боље донети меру којом би се трајно снизили порези и доприноси за све раднике уместо овог аранжмана, који има ограничен рок трајања и који се односи само на новозапослене, сматра она.

Исти предлог има и Душан Павловић који, уз ову меру, као далеко безбеднији и ефикаснији начин подстицања запошљавања држави сугерише да размисли о економској законитости која показује да се смањењем фискалног оптерећења зарада смањују јединични трошкови рада и повећава продуктивност радне снаге, што за последицу има да производи постају конкурентнији и траженији. Овај политиколог, наиме, сматра да тек када на такав начин дође до повећања тражње послодавци могу да одлуче да производе више, шире капацитете и запосле нове раднике.

Представница за медије Уније послодаваца као веома снажан одвраћајући фактор који послодавце спречава да искористе најновије подстицаје види њихов ограничен рок, пошто ће послодавци, након истека тог рока, и за нове раднике плаћати пун износ пореза и доприноса.

Само повећање обима посла може довести до нових радних места, а држава мора да омогући да се то и учини. Посло-

давац ће ангажовати новог радника једино ако му је он неопходан, а не ако му неко скине плаћање доприноса на одређен период. Држава мора да побољша целокупан привредни амбијент како би постао повољан за отварање нових радних места. Овај проблем није могуће решавати парцијално. Влада најпре мора да скрати административне процедуре, па тек онда да доноси овакве мере. При томе се не сме пренебрећи да су оптерећења наших зарада порезима и доприносима значајно изнад нивоа који примењују друге државе с којима смо слични по развијености.

Због тога сматрамо да би само смањивање доприноса на плате и пензије са нивоа између 63 и 67 одсто на 40 процената за све запослене дало резултате на дуге стазе, каже Александра Ковачевић.

Аргументи које нуде аналитичари нису непознати онима који кроје економску политику земље. Разлози због којих су поново пуцали мимо мете вероватно леже у превеликом залагању да се пресицањем из шупљег у празно помогне и привреди и незапосленима, а да се у исто време државна благајна сачува од банкрота.

САМО СМАЊЕЊЕ ПОРЕЗА ЗА СВЕ ЗАПОСЛЕНЕ ДАЈЕ РЕЗУЛТАТЕ: АЛЕКСАНДРА КОВАЧЕВИЋ

ПОДАЦИ ЗА КРАГУЈЕВАЦ

Више запослено прошле године

Према подацима којима располаже Унија послодаваца у Крагујевцу је на крају августа 2014. године је било 21.429 незапослених. У првих осам месеци 2014. године запослена је 431 особа, а послодавци су од крагујевачке Филијале Националне службе запошљавања тражили посредовање у запошљавању 105 радника. Према подацима овог извора на крају августа 2013. године у Крагујевцу је било 20.562 незапослена. Радну књижицу, у истом периоду прошле године, добило је 664 Крагујевчана, а фирме су пријавиле потребу да, уз посредовање НСЗ-а, запосле 107 особа са њихове евиденције.

У Унији тврде да поређење ових података најбоље одсликава ефекте субвенције које, иако их сматрају добрим, нису довољне пошто је уз њих неопходни радити на развоју привредног амбијента.

СИНДИКАЛНО ОРГАНИЗОВАЊЕ КОД ПРИВАТНИКА (2)

Рђавом послодавцу и синдикат смета

Пише Милош Јовановић

Луди од струке, социолози и политиколози пре свих, од почетка процеса транзиције упозоравају на дубину промена које у свет рада уноси приватни капитал као послодавац. На почетку тог процеса чини се да нико није био спреман да оваква упозорења прихвати као нешто што ће се нама на овим просторима догађати (увек је постојао „алиби“, како се то догађа тамо неком другом у свету, али код нас то није могуће), а истини за вољу, ни поменути људи од струке о већини нових односа које успоставља приватни капитал имали су информације „из друге руке“.

Петнаестак година касније све то изгледа сасвим другачије. Веберовски брутални либерализам (уз прећутну сагласност, па и асистенцију политике и државног апарата) легализовао је досад овде незабележена понашања приватног капитала и дубоко уздрмао синдикалну сцену у Србији.

Синдикално организовање код приватника, о чему овом приликом покушавамо да кажемо коју више, само је део те и такве сцене. Зато разговор са једним од „људи од струке“, који се већ дуго бави светом рада и синдиката, др Дарком Маринковићем, политикологом са Института за политичке студије, почињемо питањем да ли је синдикално организовање у домаћим приватним предузећима потребно и могуће.

■ Радници демотивисани, синдикати слаби ...

- Нема спора око тога да је синдикално организовање неопходно, не само у приватним предузећима, већ свуда тамо где припадници света рада стварају материјална и духовна добра. Проблем је у томе што процес стварања синдиката тешко тече у

Они који су до новца, па и великог богатства, дошли на сумњиве и нечасне начине у годинама транзиције немају циљ да развијају предузетништво, већ желе да на лак начин, нечасним начинима повећају своје богатство. Таквима су радници и синдикати само сметња и ту се налази један од кључних узрока индустријских и социјалних конфликта, оцењује др Дарко Маринковић, политиколог, у разговору за „Крагујевачке“, на тему приватници и синдикално организовање.

приватним предузећима. Чињеница је да су у знатном броју предузећа сви они који се определе да се боре за своја радна и синдикална права често изложени радикалним облицима притиска и ускраћивања, не само синдикалних, већ и основних људских права. То, по свом људском, моралном и стручном капацитету нису прави предузетници, јер савремена пракса потврђује да успех предузећа у целини у великој мери зависи од позитивне атмосфере, добрих међуљудских односа, мотивације радника, у чему је улога синдиката незамењива. Наведена ситуација, уз неефикасну и неблаговремену судску заштиту често демотивира раднике да се синдикално ангажују. Таква пракса је све присутнија, а актуелан пример имамо у јужнокорејској

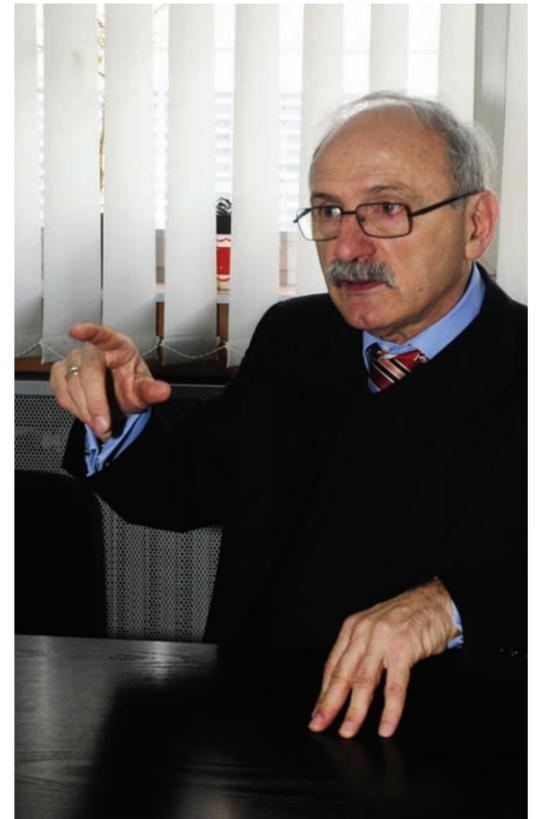
„Јури“, у Рачи Крагујевачкој, где послодавац не дозвољава синдикално организовање, већ нуди да то уради некакав комитет под његовом контролом. Та фабрика је и иначе позната по крајње понижавајућим условима рада било где у свету да су јој погони.

Други проблем је слабост синдиката. Бюрократизовани синдикални лидери често иду линијом мањег отпора, једноставно слегну раменима и окрећу се синдикатима у јавном сектору. Историја синдикалног покрета у том погледу учи нас да синдикална борба захтева личну храброст, солидарност, свест о заједничким интересима свих радника. На једном скупу пре више од једне деценије када сам говорио о кршењу синдикалних слобода и права у Србији, један колега

из земље у којој је социјална демократија веома развијена, рекао ми је: „Дарко, зар ти мислиш да нас наши послодавци и политичке власти воле. Не воле нас, али смо ми јаки, образовани, оспособљени и мотивисани за синдикалну борбу, солидарни и зато су принуђени да са нама седну за преговарачки сто“.

Коментаришићу оцену да је у нас присутан различит однос према синдикатима у приватним предузећима са Запада, затим код оних у власништву компанија са Истока (у најширем значењу те географске одреднице), као и у предузећима приватизованим у „транзицији, или изворно приватним од оснивања, др Маринковић наводи:

- Друштвена моћ синдиката не зависи од одредница везаних за порекло капитала. Примера ради, постоје предузећа из иностранства која су на старту успоставила сарадњу и дијалог са синдикатима, као и она предузећа која су сваки покушај синдикалног организовања излагала драстичним видовима прогона, као у 18. и 19. веку. Ја пре видим разлику између правих предузетника, који су способни да на дуги рок учествују у све захтевнијој тржишној утакмици, да унапређују технологију и производне програме, свесни тога

” Др Дарко Маринковић: Прави предузетници који су способни да учествују у све захтевнијој тржишној утакмици, да унапређују технологију и производне програме, свесни су тога да је стваралачка моћ људског ума и руку кључни покретач развоја. Зато они успостављају дијалог са синдикатима, поштују права запослених и настоје да сва спорна питања реше преговорима

да су људски ресурси или, боље речено, стваралачка моћ људског ума и руку, кључни покретач развоја. Полазећи од тога они успостављају дијалог са синдикатима, поштују радна и синдикална права запослених и настоје да сва спорна питања реше на миран начин – преговорима.

На другој страни су они који по својим стручним, професионалним и моралним капацитетима и нису предузетници. Реч је о онима који су до новца, па и великог богатства, дошли на сумњиве и нечасне начине у протеклим годинама тегобне транзиције. Они и немају циљ да развијају предузетништво, већ желе да на лак

ДРУШТВЕНЕ РЕФОРМЕ И РАДНИЦИ

Неопходна нова генерација лидера

Чињеница је да најбоље резултате у процесу транзиције имају оне земље које су на почетку процеса транзиције постигле консензус о току и циљевима друштвених и економских реформи, социјалној цени тих реформи и расподели те социјалне цене на све друштвене слојеве.

Сматрам да је за такав социјални консензус увек право време, а да је постизање тог социјалног консензуса неопходни услов успеха започетих друштвених реформи. То је питање одговорности свих социјалних актера – државе послодавца и синдиката. На жалост, сматрам да овакви синдикати и послодавачке организације немају капацитет за тако нешто, и да је и зато неопходно да се направе радикалне промене на синдикалној сцени, да дође нова генерација лидера која ће бити способна да ефикасно заступа интересе радника.

Velika akcija Grand kafe

Za sakupljene poene
Grand kafa poklanja
Metalac posude

Vernost uvek donosi siguran dobitak

Sve verne potrošače omiljene Grand kafe od sada očekuje i miris i ukus i siguran dobitak!

Grand kafa je već mnogo puta pokazala da je od suštinske važnosti za svaki brend da brine o svojim potrošačima. Prisnost i međusobna povezanost poverenjem uvek je nagrađena dobrim, a upravo iz ovakvog stava nastao je novi program lojalnosti Grand kafe pod nazivom „Vidim ti siguran dobitak“, koji vernim potrošačima Grand Gold i Grand Aroma kafe donosi vredne poklone.

Svi koji vole Grand kafu znaju da našim potrošačima dajemo uvek više i da njihovu vernost nagrađujemo vrednim poklonima. „Vidim ti siguran dobitak“, je program lojalnosti nastao u sinergiji sa našim velikim proizvođačem posuda Metalcem i iz zajedničke želje da vernim potrošačima Grand kafe poklonimo kvalitetno posude, dobrodošlo svakom do-

mačinstvu, poručuju iz Grand kafe.

U programu lojalnosti „Vidim ti siguran dobitak“, učestvuju pakovanja Grand Gold i Grand Aroma kafe od 100g, 200g i 500g na kojima su odštampani poeni u vrednosti 1,2 ili 5. Potrebno je da potrošač iseče poen sa dna pakovanja (poen sa brojem 1 sa 100g, 2 sa 200g ili 5 sa 500g) i nalepi ih na poseban letak. Kada sakupi potreban broj poena potrošač može odmah preuzeti svoj poklon u najbližoj Metalac prodavnici. Za sakupljenih 30 poena sa pakovanja Grand kafe učesnici dobijaju na poklon aluminijumski teflon tiganj, za 40 poena duboki tiganj, a za 50 poena Grand kafa im poklanja duboku tavu sa staklenim poklopcem. Pokloni se mogu preuzeti u periodu od 1. oktobra do 1. decembra 2014.godine, u Metalac prodavnicama.

Više informacija o programu lojalnosti Grand kafe mogu se pronaći na www.grandkafa.com

••• начин, корупцијом и другим нечасним начинима повећају своје богатство. То су они који се нису придржавали обавеза из уговора о приватизацији, који су - уместо да развијају - уништавали фабрике, отпуштали раднике и слично. Таквима су радници и синдикати само сметња и ту се налази један од кључних узрока индустријских и социјалних конфликта.

■ „Жути синдикати„ на српски начин

Подсећамо саговорника да се у неким, претежно оним великим фирмама као синдикално организоване представља формирање „фантомских„ синдиката, где су руководиоци синдиката људи „од поверења„ власника, понегде и сами менаџери.

- Та појава није нова ни непозната, а присутна је не само у земљама транзиције, укључујући и Србију, већ и у економски развијеним демократским земљама. То је настојање послодавца да створе тзв „жуте синдикате„, односно лажне синдикате, који су то само по називу, а у ствари штите интересе послодавца или државе, или и једних и других. Тај проблем је у Србији веома изражен и ти „жути синдикати„ уништавају здраво језгро синдикалног покрета, наносе штету синдикатима у целини и демотишу људе да се синдикално организују.

Послодавци стварају „жуте синдикате„ тако што сваки поку-

шај оснивања слободних, демократских синдиката излажу најоштријим видовима прогона, док, с друге стране, разним бенефицијама (незаслужено распоређивање на боља радна места, напредовање у служби без стварних резултата, повећање зараде, запошљавање чланова породице, давање других материјалних бенефиција и томе слично) купују оне који су спремни да ради тих бенефиција и сопствених интереса продају своје колеге и прикривено или отворено штите интересе послодавца. Једина препрека таквом нечасном понашању је јачање унутрашње демократске организације синдиката, јавност рада руководства, контрола токова синдикалних финансија, демократски - а то значи тајни - избори са више кандидата у синдикату, смењивост синдикалних кадрова, односно ограничавање на два узастопна мандата. Данас имамо ситуацију да се велики број синдикалних функционера налази на истој функцији дуже од две деценије и од њих се не може очекивати искрена борба за права радника, већ само за њихове фотеље и опстанак на привилегованим позицијама, каже др Маринковић.

„ Др Дарко Маринковић: У Србији су веома присутни такозвани „жути синдикати„, које стварају послодавци тако што сваки покушај оснивања слободних синдиката излажу најоштријим видовима прогона, док, с друге стране, разним бенефицијама купују оне који су спремни да ради тих бенефиција и сопствених интереса продају своје колеге и прикривено или отворено штите интересе послодавца

ка, већ само за њихове фотеље и опстанак на привилегованим позицијама, каже др Маринковић.

Саговорник „Крагујевачких„ слаже се са констатацијом да у појединим приватним компанијама синдикати постају пи-ар служба фирме јер се посредством синдиката пласирају информације за јавност које би

требало менаџмент да саопштава. На питање да ли ту долази до „срастања„ синдикалних руководилаца са менаџментом зарад појединачних интереса, он одговара:

- Постоје такве појаве да су лидери синдиката гласоговорници пословодства, да штите интересе пословодства, а не интересе чланова синдиката и свих запослених. Реч је о тзв „жутим синдикатима„, о којима је било речи у претходном одговору. Такво понашање не наноси штету само радницима, већ и менаџменту, односно предузећу у целини, изазивајући беспотребне конфликте, не водећи рачуна о томе да пословодство и радници и раднички синдикати имају у основи заједнички интерес - да предузеће буде профитабилно, односно да опстаје у све захтевнијој тржишној утакмици.

■ Стални пад синдикалне моћи

Један од разлога за слабо синдикално организовање др Дарко Маринковић налази у структури, начину рада и интересима синдикалног врха, пре свега тамо где је једини циљ да очувају раније стечене појединачне и групне (па и групновласничке) позиције. Ту се, по Маринковићевим речима, налази један од главних проблема.

- Друштвена моћ синдиката је мала и бележи стални пад. То потврђују и бројна истраживања укупног и радничког јавног мњења, која говоре да је степен поверења у синдикате и њихове лидере готово симболичан. Уверен сам да се један од разлога дуготрајне кризе и њених социјалних и економских последица налази у чињеници да су синдикати слаби, подељени и сукобљени, односно да је друштвена моћ синдиката далеко испод захтева друштвених околности. Радници сматрају, а то потврђују и чињенице, да њихова радна и синдикална права нису заштићена, или нису заштићена у пуној мери, због чега губе мотивацију и напуштају чланство синдиката. То потврђује и читав низ емпијских истраживања под називом „Синдикални барометар„, која говоре о сталном опадању стопе синдикалне организованости (процент чланова свих синдиката у односу на број запослених). Последње истраживање у оквиру „Синдикалног барометра„ обављено пре пет година показало је да се стопа синдикалне организованости креће око 25 посто. Данас тај податак може бити само неповољнији.

ВЛАСТ ДАМА У ОПШТИНИ ЖЕЛЕЗНИЧАРА

Жене на глав

Пошто је у јулу, први пут у историји Лапова, на чело општине дошла дама, испоставило се да сва најбитнија места у вароши воде жене. Није чудо што домом здравља, библиотеком и школама управљају даме, али јесте када „најмужевнијим“ колективом - комуналним предузећем, опет управља жена

Пише Марија Раца

Челне позиције скоро свих најбитнијих институција у вароши Лапово, као никада до сада, држе припаднице лепшег пола! Од осам најважнијих, седам воде жене.

Први човек Лапова од јула ове године је, у ствари, дама Јасна Јовановић. Она је прва жена на челу вароши од када Лапово као посебна општина постоји. Установу за децу, основну и средњу школу - воде три просветне грађице - Драгана Милосављевић, Славица Томић и Гордана Вељковић. Прва дама књиге је Данијела Вулићевић, директорка општинске библиотеке. О здрављу грађана брине Сузана Жугић, културу и туризам заступа Гордана Мркаљ. Прва дама за комунална питања је Катарина Кањевац Миловановић. Само једним општинским предузећем, ЈП „Нови век“, управља мушкарац, Зоран Младеновић, блажен међу женама.

■ Жене и мушка сујета

Прве даме Лапова дочекале су нас у канцеларији председнице општине, насмејане и у шали са мањинским, мушким делом управе. Зоран Младеновић не супротставља им се превише, бар не пред новинаром и фоторепортером.

Председница општине Јасна Јовановић на функцију је дошла 21. јула ове године, након превирања на политичкој сцени општине. Она води групу грађана „За живот Лапова“, која је у лаповачкој власти у коалицији са Демократском странком. Госпођа Јовановић пре политичког ангажовања радила је са супругом у њиховој приватној фирми „9. октобар“, која се бави производњом пластичне амбалаже. На питање да ли је и у својој фирми радила са више жена или мушкараца одговара - са мушкарцем, са мужем.

- Ту сам на најбољи начин научила како радити са мушкарцима, које су им мане и предности и које тактике је најбоље примењивати, каже уз осмех председница.

Она објашњава да је и у политици опет радила махом са мушкар-

НА ЧЕЛУ БАНАКА И ПОШТЕ - ТАКОЋЕ ЖЕНЕ

Лаповачки матријархат

Осим јавних предузећа, установе образовања, здравства и културе, и лаповачку привреду воде даме. На челу тамошње Комерцијалне банке је Ленка Миличић, а КБМ банку води Славица Павловић. Прва дама поште у Лапову је Сашка Чолић.

цима, али сада већ ваљано припремљена.

- У групи грађана коју водим, од седам одборника три су жене. У Лапову је од укупно 29 одборника шест жена. Ипак, Лапово води лепши пол, каже прва жена општине.

Драгана Милосављевић, директорка установе за децу предшколског узраста „Наша младост“, каже да је већина поменутих дама већ дуже на својим функцијама.

- Директорка сам од 2003. године и за то време су се променила четири председника општине, све мушкарци. Уз дужно поштовање и уважавање свакога, увек смо код њих наилазиле на мало мушке сујете. Ми жене смо другачије, размишљамо многомерно, отпорније смо на сујету. То значи - када жена доноси неку одлуку или креће у реализацију задатка, тог момента ставља на тас разлоге „за“ и „против“. Истог момента повезује са ким ће планирано да оствари,

на који начин, ко ће да јој помогне, коме она треба да помогне. То је својствено женама, мушкарци то раде на други начин, уз сујету и доказивање ко је у праву, објашњава Драгана Милосављевић.

Прозван као на скупштинској седници, једини припадник јачег пола Зоран Младеновић, тражи реч јер је „пόμε-

ВЕЋ ГОДИНАМА УСПЕШНЕ НА ФУНКЦИЈАМА: ГОРДАНА ВЕЉКОВИЋ И ДРАГАНА МИЛОСАВЉЕВИЋ

КОЛЕКТИВНО ПРЕГОВАРАЊЕ

(Не)спорна репрезентативност

Неопходно је у процесу преговора који се воде са ЕУ на бољу, демократски начин решити питање репрезентативности синдиката и послодавачких организација, јер је репрезентативност сада „репрезентативних синдиката и послодавачких организација“, спорна, имајући у виду да су се променили сви параметри који на то утичу, док два данас формално репрезентативна синдиката упорно одбијају да трезвено и аргументовано разговарају о томе, односно о томе да се и други синдикати који испуњавају услове укључе у социјални дијалог. Такође треба створити целовит, систематски правни оквир социјалног партнерства и колективног преговарања.

Залажем се и да се донесе закон о саветима запослених, имајући у виду да савети запослених представљају велику цивилизацијску тековину и представљају један од најефикаснијих инструмената социјалне демократије и социјалног мира, закључује др Дарко Маринковић.

НОМ КОЛОСЕКУ вароши Лапово

У ТИМУ ПРЕДСЕДНИЦЕ
ЈАСНЕ ЈОВАНОВИЋ ЛЕПШИ
ПОЛ УБЕДЉИВО ДОМИНИРА

нут". Успева да дође до речи и тама када се ситуација „закувава“ и сви очекују да почне да брани припаднике свог пола, овај мушкарац бриљира!

Жене и мушка мудрост

- Ми мушкарци имамо особину звану „ја знам боље“, али сада се она мање испољава јер председница општине испред свега осталог поштује струку говорника. Сваку бескорисну расправу заврши тражећи мишљење онога ко је стручан у области о којој говоримо. Ако је у питању куповина школских клупа, не може бити последња моја реч нити колегинице која се бави туризмом. Ми мушкарци наступамо другачије. Када неко изнесе предлог за решавање проблема, сваки мушкарац има своју визију о томе, неку примедбу, па се око једне ствари договоримо две недеље и не договоримо се. Нама је много теже него женама да променимо мишљење и када нисмо у праву, мудро збори Младеновић отпијајући гулђај кафе.

Након што је поново задобио симпатије осам дама око себе, др Сузана Жугић, директорка Дома здравља Лапово, признаје да су образовање, култура и здравство ипак занимања где „царују“ даме.

- Зоран је у праву. Ако се било где успостави професионални однос, врло брзо се успоставља и ваљана комуникација, без обзира на пол. Ја сам радила на железници, имала више мушких колега, а већина пацијената су ми били

мушкарци. Професионализам брише те баријере. Једино је тешко када је жена менаџер, руководилац. Жене иначе у животу лакше праве компромисе, а проблем настаје када то одбију. Неки мушкарци којима је жена шеф не могу да схвате зашто одједном нема компромиса, зашто сада не може, а пре је могло. Ствар је у томе што сваки руководилац, била то жена или мушкарац, некада нема добрих разлога за компромис, у неким озбиљним ситуацијама не може да се прави компромис. То је оно што мушкарце коме је жена шеф некада збуњује, јасна је др Жугић.

У комуналном предузећу жена шеф је ипак изненађење. То је ситуација са Катарином Кањевац Миловановић која води ЈК стамбено предузеће „Морава“. Ова млада жена, доктор техничких наука, на дужност је ступила пред сам крај прошле године. Шефица је у предузећу где ради 80 одсто мушкараца.

ГОРДАНА МРКАЉ КАЖЕ ДА СЕ НЕ
ЛИБИ НИ ЈЕДНОГ ПОСЛА

ПРЕ ПРЕДСЕДНИЧКЕ ФУНКЦИЈЕ
ЈАСНА ЈОВАНОВИЋ СА МУЖЕМ
РАДИЛА У ПРИВАТНОЈ ФИРМИ

Пре њеног доласка у фирму тамо је стигао абер - да Катарина не дозвољава анархију и да морају да се полагају рачуни ко шта ради.

- Радници су ме се плашили. Страх није добра ствар, али је боља него да се причало да код мене може да ради ко шта хоће. Најбитнији је први став и први контакт, у коме се успостављају неке норме понашања и правила дијалога. Када мушкарци сами разговарају, нарочито у комуналним предузећима, често изгубе норму лепог понашања. Ту је мени помогло што сам жена, и ја сам им одмах појаснила како према мени као жени, али и као директору, морају да се опходе. Пре овог посла око десет година радила сам као консултант у комуналним предузећима и научила да су жене и мушкарци менаџери врло различити у послу. Жене су доследније, одговорније и поштују термин планове. Мушкарац квалитетно заврши посао, али уместо за дан - за три дана. Када мушкарцу дате задатак који треба урадити за три дана он каже - ма урадићу то за дан, а онда не уради ни за три. Ако жена нешто не може да стигне за предвиђених шест дана, она каже да јој треба десет дана, али тог десетог дана посао је завршен, објашњава млада директорка ЈКП.

Није лако без мушкараца

Уплашена за осећања јачег пола, у разговор „упада“ Данијела Вулићевић, директорка библиотеке „Слово“.

- Ево, ја водим мали колектив, потпуно женски. Да ово не би био

феминистички скуп, ја ћу да кажем - није лако без мушкараца. Није лако пентрати се на мердевине, мењати сијалице, извучити тепихе и враћати их назад, подизати столове, набраја Гордана, док се грохотом смеју све остале даме, а колега Младеновић највише.

Када се весела граја смирила, а Данијела побрала симпатије због добре шале, почиње да објашњава да у колективу који води нема мушко-женских послова јер их је премало за те поделе.

- Ја сам постала директорка још 1995. године. Дошла сам као балавица да будем директор људима који су у то време имали и по 25 година стажа. У тој ситуацији настао је флексибилнији однос између шефа и запослених. Ми заједно чистимо снег, померимо столице, дочекујемо делегације из Министарства, објашњава Данијела Вулићевић.

Слично је и искуство Гордане Мркаљ, директорке Културно-туристичког центра „Стефан Немања“. Када је у Лапову спреман етно фестивал, један од радника за постављање шатора била је и сама директорка. Не либи се ни кафу да кува када затреба.

- Наш руководилац финансијских послова је и тонац и кува кафе. Не мора да буде подела под обавезно, али сваки рад подређеног, онај ко је надређени мора да поштује и цени. Ја сам неких проблема имала само са старијим мушкарцима који се повлаче пред женама шефовима и не сналазе се, каже Гордана Мркаљ.

Жена имењакња, директорка средње школе у Лапову, Гордана Вељковић, додаје да се као жена у колективу и пред надлежнима, изборила женским инатом и упорношћу.

- Наша средња школа настала је одвајањем општине Лапово 1991. године и почела је да ради у немогућим условима. Зими смо ложили пећи у учионицама. Сада имамо нову зграду, добре услове за рад. Напредак сам као директорка постигла користећи женску тактику да се упорно враћам и тражим оно што хоћу. Друга тактика ми је што имам типично женску особину - готово инатско доказивање да нешто могу. Када је нешто неиздрживо и немогуће, жена се упире да докаже да је ипак могуће. Жена не може сама, али ми смо добри вербалисти, јасне смо у захтевима и, наравно, шармери смо, колико то чије године дозволе, каже жена која не признаје „не може“.

Не признаје ове две речи ни директорка основне школе Славица Томић, али по „може“ првенствено одлази код женских колегиница. То што је председник општине дама, посебно је радује.

ЗОРАН МЛАДЕНОВИЋ БЛАЖЕН
МЕЂУ ЖЕНАМА

- Када позовем, на пример, колегиницу Драгану из вртића и са њом договорим нешто, добијем то на време и више него што сам тражила. Ако позовете Зорана, нећете стићи до њега ни за две недеље. Распродат човек, мушкарци су стално у некој гужви, објашњава Славица Томић.

Ко зна стварно зна

Центлмен Зоран Младеновић поново мора да брани своје име и пол. Има много директорског стажа по разним предузећима, а први је човек ЈП „Нови век“ од септембра прошле године. Признаје да ради први пут са толико дама и

никако не признаје да му је тешко са њима.

- Само да изрекнем једну одбрану за мушкарце. Само да објасним. Мој породични став је да жена треба да негује породицу и децу, а мушкарац... и граја у просторији прекиде речи блаженог међу женама.

- Девојке, молим вас, само да кажете... покуша директор да објасни и оно „девојке“ на

тренутак смири жагор и смех.

- Моја супруга је васпитачица у вртићу и некада остаје до касно, има много посла. Ја пројектујем у предузећу, али радим и приватно, да појачам породичну буџет. Иако саматрам да жена треба да брине о породици и деци, никада не легнем да одмарам после рада, а да не помогнем супруги. Јасно ми је да она не може све сама. Ласно ми је и колико раде моје колегинице које су директорке и имају веће одговорности него моја супруга. Ја волим да радим са женама и поштујем то што оне толико постижу, да буду мајке и супруге у кући и воде школу, дом здравља, библиотеку, предузећа. Како да ми није лепше са дамама, па знате колико су ми пута помогле када бирам поклон за супругу, каже ненадмашни Младеновић показујући зашто је омиљен међу колегиницама.

Није ни чудо после тога што се за реч јавила и сама председница општине. Тема је опет био једини мушки директор у Лапову.

- Захваљујући Зорану добили смо пројекат реконструкције зграде општине која је грађена пре пола века и потпуно је дотрајала. Тешка је година за нама, година у којој нема смисла причати о пројектима типа „авиони-камиони“ и то је свима јасно. Као председник општине и жена морам да се похвалим чињеницом да се често боримо за нашу децу и свака мајка у Лапову која роди треће или четврто дете добија од општине 100.000 динара. Срећа, па деце има, морали смо да радимо ребаланс буџета баш због тога. Ми жене посебно волимо овакве вести, каже прва жена Лапова.

Даме које воде Лапово кажу да је за њих карактеристично да су из мале средине и све се добро познају, те „фолирања нема“. Неке од њих и приватно су другарице, неке куме. Све су упорне и када је тешко стежу зубе и гурају напред. Ни једна нема особину да одустаје. Признају да у односу са мушким колегама играју топло-хладно и побеђују. Када су слабе, онда се инате саме себи, и опет побеђују.

Једини је проблем дамама које воде Лапово када стигне Осми март. Оне немају са ким да плешу. То је дан директора ЈП „Нови век“. Није неки плесач, али каже да се жене за Осми март проводе боље од мушкараца.

ЈЕДИНСТВЕНИ ЗАКЉУЧАК

Иза успешне жене – добар муж

Челне жене Лапова признају да не би могле успешно да воде институције и предузећа на чијем су челу да немају добре супруге. Свака је додала по коју реч и заједно закључише.

- Ми смо самосталне жене, али имамо дивне мужеве. Можете да мислите колико су они толерантни и пожртвовани! Највећи терет нашег успеха носе они.

БЕЛЕЖНИЦИ „УКОЧИЛИ“ ТРЖИШТЕ НЕКРЕТНИНА

Неспорно само да је скупо

Дајући нотарима искључиво право да склапају уговоре о купопродаји некретнина држава „укочила“ тржиште. Већ су се појавиле гласине да бележници не желе да оверавају продају неукњижених и нелегалних кућа и станова, као и оних које се налазе у сивој зони градње. Да ствар буде гора, тарифе за оверу код нотара знатно су више од некадашњих судских

Пише Марија Обреновић

Када је пре месец и по дана пазарила стан Милица су сви говорили да је брзоплето донела одлуку, купивши га након само неколико погледаних некретнина. И тада је сматрала, а данас поготово мисли да није погрешила.

У станчић сам се „залебила“ на први поглед. Чим сам га видела знала сам да ћу га купити. Сви су ми говорили да пренагљум, да треба да погледам још мало, да се за тај новац може можда добити нешто веће, од поткровља које има само 28 квадрата. Мислим да сам била у праву, не само зато што ми се нови дом заиста свиђа, већ што сам уштедела стотинак евра за таксу, које су како чујем прилично поскупеле од првог септембра. Питање је и колико бих перипетички имала пошто сам чула да нотари заказују овере уговора тек за неколико месеци, а ја не волим да се бакћем папирима, прича Милица.

Информација да се овере докумената код нотара заказују за мај идуће године, која се неколико дана након увођења институције јавних бележника појавила у дневној штампи, барем када је у питању Крагујевац, није тачна. Истина је да се код свих овдашњих нотара телефоном заказује „визита“, али се на пријем чека најдуже дан-два. Међутим, иако чекања нема - има много дугих проблема.

■ Компликације на сваком кораку

Процене су да у Србији има око 330 агенција за некретности и око 800 предузетника који се баве овим послом. Према подацима, на које су се надлежни позивали приликом увођења институције нотара, у претходном периоду приликом куповине кућа и станова преварено је око 25.000 грађана.

Идеја Министарства правде да увођењем јавних бележника растере правосуђе систем и правни промет, поготово када је у питању купопродаја непокретности, учини сигурнијим и бржим, што се тиче Крагујевчанина Слободана Л. пала је већ на првом испиту.

Средином августа купио сам кућу. У међувремену је испало да ту није баш све како сам мислио и одлучио сам да раскинем уговор. Продавац није био против. Споразумели смо се о условима, сачинили документ, остало је још само да га оверимо, прича овај

ОНО ШТО ЈЕ РАДИЛО 30 ХИЉАДА ЉУДИ У СУДОВИМА, САДА РАДЕ 93 НОТАРА

ДРЖАВА НАС ОЧИГЛЕДНО СВЕ СМАТРА „ПОСЛОВНО НЕСПОСОБНИМ“: ДРАГОЉУБ ЈОКСИМОВИЋ

Крагујевчанин. Некада једноставан посао овере споразума о раскиду купопродајног уговора претворио се за Слободана у вишедневну штењу између суда и нотара.

Отишао сам у суд као и сваки пут када је требало нешто да оверим, али су ме они упутили на јавно бележника. Питао сам где да их пронађем и у суду су ми дали неколико адреса. Одмах сам се упутио код једног од нотара. Погледао је папире и рекао ми да не може ништа да уради. Објаснио ми је да се уговор не налази у његовој евиденцији, јер је састављен пре његовог ступања на дужност, те сам тим он за њега није надлежан. Наравно, послао ме натраг у суд.

Када сам се по други пут тамо појавио добио сам „правну поуку“ да су за било какве споразуме о трговини непокретностима од првог септембра искључиво надлежни јавни бележници, те да суд више ништа не може да учини, прича даље наш саговорник. Обратио се на посетку и свом адвокату, али ни он није могао да помогне другачије осим саветодавно - да се стрпим док се ситуација са нотарима

и шта је чији посао до краја не рашчисти.

Недоумица, на жалост, поготово када је трговина некретностима у питању није мало. Једино што је у овом моменту ван сваке сумње је да ће грађани, приликом склапања уговора о купопродаји непокретности, морати да издвоје знатно више новца за оверу.

Судске таксе које су на снази биле до првог септембра износиле су од 1.151 динар до четрдесетак хиљада динара, наравно у зависности од вредности некретности којом се тргује. Најнижа тарифа јавних бележника за уговоре чија је вредност до 600.000 динара је 10.800 динара, док највиша везана за некретности које коштају на десетине милиона динара може достићи и 720.000 динара.

У пракси то значи да ће за плац у селу пазарен за 1.000 евра, купац уместо некадашњих 3.500 динара, на име таксе сада морати да издвоји 10.800 динара. За стан од 50.000 евра, такса је већа за читавих 10.000 динара и сада износи око 36.000 динара.

Не треба заборавити ни чињеницу да су распони судских такси били знатно уравнотеженији од нотарских. Наиме, док су судске у обзир узимале сваку плаћену хиљаду мање или више, па је тако различит износ важио за некретностину плаћену 50.000 и ону пазарену за 51.000 динара, јавнобележничке нису тако „болећиве“. Некретности вредне до 600.000 динара тарифирају се са 60 бодова, оне од 600.001 до два и по милиона са 100, за 40 поена више коштају овере уговора чија је вредност пет милиона динара и тако редом. Вредност једног бода је 150 динара, а на

ВИШЕ ТАКСЕ НИСУ НАЈВЕЋИ ПРОБЛЕМ: РАДИША МИЛИЧЕВИЋ

све се још обрачунава и ПДВ од 20 процената.

■ Нема довољно нотара

Високе цене састављања и овера уговора који се тичу купопродаје непокретности, у старту су, по речима Радише Миличевића, власника агенције за промет некретностима „Миличевић“, направиле проблем купцима који пазаре на кредит.

Заложна изјава која се даје када се некретнина купује на кредит оверавала се до сада у суду за 230 динара. Сада ова изјава представља документ који мора да сачини јавни бележник и тарифира се као било који други имовинско-правни посао, па се тарифа обрачунава према вредности некретности која се залаже. Иако сам негде у новинама прочитао информацију да су тарифе снижене у овим случајевима за 60 одсто, ипак мислим да је у питању велика сума.

Лош један важан детаљ је и да су код састављања уговора до сада купац и продавац сами одређивали цену. Дешавало се, нарочито код продаје земље у селима, да се у уговор стави најмања могућа цена од стотинак евра како би се платила најнижа такса. Тако нешто сада неће бити могуће, али питање је и како ће јавни бележници реаговати у случају да неко из нужде свој стан или кућу продаје испод цене, каже Радиша Миличевић.

По речима нашег саговорника висина такси ипак није оно што ће донети додатне проблеме.

Људи углавном мало воде рачуна о томе која је висина такси када купују или продају и то није оно што ће довести до нове стагнације.

ПОСАО БЕЛЕЖНИКА

Без парафа не важи

Поред уговора о промету непокретностима, јавни бележници имају искључиво надлежност и код склапања послова попут уговора о имовинским односима између супружника и ванбрачних партнера, споразума о деоби заједничке имовине супружника или ванбрачних партнера, као и оних о законском издржавању.

Форму јавнобележничког записа морају да имају и уговори о уступању и расподели имовине за живота, уговори о доживотном издржавању, те обећање поклона и уговори о поклону за случај смрти.

У случају да нису сачињени од стране нотара, каже закон, не производе правно дејство.

Облик нотарског записа морају имати и записници са оснивачке скупштине и друге скупштине акционарског друштва које има више од 100 акционара и они са седнице другог органа акционарског друштва, када тај орган, у складу са законом којим се уређују привредна друштва и општим актом тог друштва, одлучује о питањима из надлежности скупштине друштва.

Ових дана посла има мало мање него раније, али зато што сви чекају да виде како ће систем функционисати. Велики проблем биће уколико јавни бележници заиста не буду желели да пишу и оверавају уговоре чији је предмет купопродаја неукњижених, нелегалних непокретности или оних који се налазе у завршној фази изградње, каже Миличевић.

По мишљењу Драгољуба Јоксимића, адвоката са вишедеценијским искуством, држава је увођењем јавних бележника, уместо да упрости, ситуацију са продајом некретности додатно закомпликовала.

Увођењем јавних бележника „на пречац“, у систему је направљен хаос. Посао који је некада у Србији радило око 30.000 људи сада треба да преузму 93 нотара. У Крагујевцу их има само троје, а суд и општина су дневно оверавали око 300 уговора. Да све буде још замршеније допринела је чињеница да у местима попут Раче, Кнића, Баточине и Лапова јавних бележника уопште нема. До именовања јавних бележника у овим местима све послове из њихове надлежности треба да преузму председници судова, чиме им је натоварен посао који никада до сада нису радили.

Са друге стране адвокатима је, противно Уставу, одузет део посла. У првој верзији закона било је предвиђено да нотар саставља уговор о промету непокретностима искључиво у случају да је једна од странака пословно неспособно лице. Ова одредба је замењена дан уочи ступања јавних бележника на дужност, каже Јоксимић.

Чињеница да су уговори о промету непокретности, било ко да их склапа, сада у искључивој надлежности нотара за наше саговорнике представља врхунац апсурда. Купци и продајци су до сада имали избор да ли ће састављање споразума препустити агенцији којој иначе плаћају провизију, ангажовати адвоката или, уколико су правно потковани то учинити сами. Сада избора нема јер Закон о јавном бележничтву децидно каже да се уговори о промету непокретности које није саставио нотар неће сматрати валидним. Како рече наш саговорник адвокат, овај закон доказује да нас држава очигледно све сматра „пословно неспособним“.

БЕЛЕЖНИЧКЕ ТАРИФЕ

Вредност правног посла у динарима		Цена овере	
од	до	у бодовима	у динарима
1	600.000	60	10.800
600.001	2.500.000	100	18.000
2.500.001	5.000.000	140	25.200
5.000.001	7.000.000	200	36.000
7.000.001	10.000.000	240	43.200
10.000.001	14.000.000	280	50.400

За вредност правног посла преко 14.000.000 динара, за сваких започетих 1.000.000 динара, награда се повећава за 10 бодова, с тим што укупна награда не може износити више од 4.000 бодова.

ИСКЉУЧЕЊА СТРУЈЕ ГРАДСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА И УСТАНОВАМА

Дисциплиновање дужника или страначки рат

„Електрошумадија” је дужна да по налогу ЕПС Снабдевања искључи потрошаче који у року нису измирили дуг за утрошену електричну енергију, тако да су неосноване приче да су искључења струје градским предузећима и установама самовоља „Електрошумадије” тврди портпарол ове фирме. Зашто не искључују милионске дужнике а нас искључују и директно нам наносе штете. Није дакле реч о дугу, већ о некоректном односу, наводе у једном од искључених крагујевачких ЈКП

Пише Александар Јокићевић

Прошлог четвртка Јавно комунално предузеће „Зеленило” се нашло на удару маказа Електропривреде Србије због дуга од 285.000 динара, што и није изненађење, јер је јасно поручено из врха електрокомпаније, надаље са дугovima нема шале.

Но, само дан раније на капији „Зеленила” догодио се инцидент. Монтери „Електрошумадије” задужени за искључење струје покушали су да задатак обаве у поподневним сатима када у пословним

нам је и производни погон, и за две наше цвећаре у граду, тако да искључење струје свакако ремети пословање, и наноси директну штету. Имамо цвеће у стакленику, ноћна температура је већ испод осам степени, а пумпе за грејање покреће електрична енергија. Нисмо осигурани против искључења струје, и не можемо тако надокнадити штету, каже Љиљана Тирнанић и наставља:

- Наједноставније речено, изненађена сам. Нисмо ми било ко, ми смо градско предузеће, тиме и државно, власништво Републике Србије, свеједно да ли је предузеће у Крагујевцу, Београду или Параћину. Нисам чула да су тако искључивали у Београду. Да ли су искључили милионске дужнике, револтирана је директорка Тирнанић.

■ Нож и погача у Београду

-За претходни период потписали смо репрограм за дуговање од 150.000 динара. Месечна рата репрограма је 7.000 динара, плаћамо редовно. Тешко је не дуговати текућу потрошњу, измиривати све текуће обавезе када једино за јавно-комунална предузећа важи рок плаћања од 45 дана, док други нама не плаћају у том року. Наравно, и раније се дуговало, обично тражимо рок од 24 сата да прикупимо новац, и платимо.

Небитне су приче које је на власти, ко опозиција, да ли о искључењу одлучује „Електрошумадија” или ЕПС Снабдевања, овде је реч о некоректном односу, додаје директорка Тирнанић.

Портпарол „Електрошумадије” и Привредног друштва „Центар” Бојан Радојевић међутим, тврди да није било никаквог инцидента.

-Монтери су дошли око пола четири, али то није ништа необично, на искључењима струје ра-

КАД НЕ МОЖЕШ КРОЗ КАПИЈУ – ПРОБАЈ ПРЕКО ОГРАДЕ: УЛАЗ У „ЗЕЛЕНИЛО”

ди се и у поподневној смени. С обзиром да чувар није отворио капију, одустало се од искључења, а налог је извршен сутрадан. Ми поступамо по налогу ЕПС Снабдевања, „Зеленило” је њихов дужник, а наша уговорна обавеза, у овом случају, је да извршимо искључење са мреже, каже Радојевић.

Из „Електрошумадије” подсећају да је у складу са Законом о енергетици и Уредбом о условима испоруке и снабдевања електричном енергијом, првог јула прошле године формирано и почело са радом предузеће ЕПС „Снабдевање”, које има статус јавног снабдевача и представља једног од 73 регистрована трговца електричном енергијом на територији Републике Србије.

Тада долази и до промене у надлежностима које једна електродистрибуција, тиме и „Електрошумадија”, има. До 30 јуна 2013. године електродистрибуција је куповала електричну енергију на високом напону, транспортовала је до крајњег корисника и на крају продавала крајњем купцу. Сада врши искључиво транспорт електричне енергије и одржавање електроенергетских објеката (укључујући и мерна места).

Продаја електричне енергије је у искључивој надлежности ЕПС Снабдевања, или неког другог регистраног продавца. До сада је либерализовано тржиште на високом и средњем напону, односно, правна лица могу на тржишту да се одреде од кога ће да купују струју. Сви који су то урадили прешли су на такозвано комерцијално снабдевање, па Електрошумадија више нема евиденцију о њиховој потрошњи и дуговањима.

- Ту евиденцију има искључиво продавац струје, а то је за сада, у највећем броју случајева, ЕПС

Снабдевање. То је случај и са већиним јавних предузећа на нивоу града: Градске тржнице, „Зеленило”, градска управа, са више мерних места, Водовод и канализација... Неке градске установе још увек нису на комерцијалном снабдевању из разноразних разлога, и њих „Електрошумадија” има у својој евиденцији, као што су Предузеће за изградњу града, Спортски центар „Младост”, Књажевско-србски театар, Народни музеј, Меморијални парк „21. октобар”..., али и они уговор имају са ЕПС Снабдевањем, категоричан је Радојевић.

■ Наређење - извршење

Према Радојевићевим речима „Електрошумадија” више не доноси одлуку коме ће бити обустављена испорука електричне енер-

гије и послала обавештења дужницима петог августа.

Не може се искључити струја, а да дужнику прво није уручено упозорење по коме је рок 15 дана за уплату дуга. После истека тог рока, ЕПС Снабдевање више није дужно да поново опомиње, а дистрибуција није дужна посебно да најављује свој долазак и обуставу електричне енергије.

Поступајући по налогу ЕПС Снабдевања од 21. августа, а водећи рачуна да је истекло 15 дана од датума уручења упозорења пред обуставу електричне енергије, наредног дана кренуло се у акцију обуставе електричне енергије купцима који дугују.

Била су 572 налога за искључење, око 40 милиона динара је у старту био укупан дуг купаца по упозорењима. До истека рока 454 потрошача се одазвало на упозорење и измирило своје обавезе без обуставе електричне енергије. Укупан износ који је том приликом уплаћен је око 35 милиона динара, појашњава Радојевић.

Нису се на удару маказа нашла само градска предузећа већ је обуставила електричне енергије извршена код укупно 75 потрошача који се нису одазвали на упозорење и измирили своје обавезе које износе око 3,5 милиона динара. Код остала 43 купца обуставила електричне енергије није била могућа из различитих разлога: место мерења било је неприступачно, дешавало се да потрошач не дозвољава искључење, или је на једном воду прикључено више потрошача, па искључивањем једног који дугује искључили бисмо и оне који не дугују....

Радојевић каже да није прикладно наводити називе приватних предузећа, као што се дужници из категорије домаћинства не помињу именом и презименом, једино у укупном збиру, док уколико је то у интересу јавности, могу навести дуговања јавних предузећа и установа.

-Када је реч о прошлонедељним искључењима неких градских предузећа, „Електрошумадија” је, поновићу, дужна да поступи по налогу ЕПС Снабдевања одређеном року и то је и урадила. Неосноване су приче да је то самовоља „Електрошумадије” и њеног руководиоца, већ је ствар у томе да се у потпуности поштује законска процедура, тврди Радојевић.

СВЕ РАДИМО САМО ПО НАЛОГУ ЕПС СНАБДЕВАЊА: БОЈАН РАДОЈЕВИЋ

просторијама дужника није било никога - осим портира на улазу. А портир им није дозволио улаз у круг фирме. После тога, подигла се прашина око тога ко је поступио по правилу службе, а ко не: чувар који, у то доба, није желео да откључа капију или електромонтери који су покушали да прескоче ограду. Тврди се да је било псовки, чак и отворених претњи, да је издат налог да се, без поговора, искључују градска предузећа (ЕПС је под палицом Српске напредне странке, а градска предузећа упорно држи тој власти опозициони градоначелник Верољуб Стевановић), али страсти су се на терену брзо смириле.

„Зеленило” је ипак, сутрадан искључено са мреже, без посете - из трафостанице.

Директорка „Зеленила” Љиљана Тирнанић не спори, дуг је дуг и мора да се плати, мада наглашава она, говорити о редовном измиривању обавеза у ситуацији када свако свакоме дугује, није реално.

- Дугујемо, јер и нама други дугују. Али на страну то. Дуг од 285.000 динара није велики износ за предузеће, нарочито наспрам штете коју може да проузрокује искључење. Више дугују поједина домаћинства. Управо из тог разлога ме и изненађује што је поступак екипе задужене за искључење струје, како сам обавештена, био насилан. Никада није било тако.

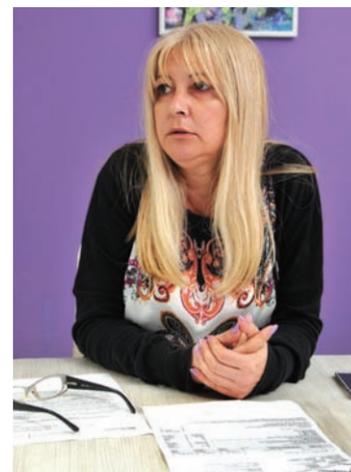
- Износ дуга који је наведен је збирни, за управу „Зеленила” где

ДУГОВАЊА ГРАДСКИХ ПРЕДУЗЕЋА

Предњачи Ауџосаобраћај

Дуговања градских предузећа и установа која су била на списку за искључење износе: Предузеће за изградњу града - 113.000 динара, уплатили су пре искључења, као и Историјски архив 13. 500 динара, Народни музеј је због дуга од 37.800 динара, дан - два био без струје, „Ауџосаобраћај” - 880.000 динара, искључен је пре неколико дана, није успео да склопи репрограм са ЕПС Снабдевањем. Спортски центар „Парк” је постигао споразум о репрограму директно са ЕПС Снабдевањем, па они плаћају дуг по репрограму и изузети су од искључења.

Остала градска предузећа и установе нису имале дуг овог пута, и нису на списку за искључење.

ИЗЕНАЂЕНА ЗБОГ ПОКУШАЈА НАСИЛНОГ УЛАСКА ЕКИПЕ „ЕЛЕКТРОШУМАДИЈЕ”: ЉИЉАНА ТИРНАНИЋ

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.paradont.rs

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT

Prim. M. sci.
SIMIĆ Dr. MOMČILO
specijalista za bolesti usta i zuba

Popravka zuba
Beljenje zuba po
Ultrazvučno uklanjanje
naslaga sa zuba
Beyond sistemu
Vađenje zuba

Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/11-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobilni: 063/ 631-486; e-mail: paradont@eunet.rs

www.beo-lab.rs

beo-lab laboratorije

**SVE LABORATORIJSKE
ANALIZE
NA JEDNOM MESTU**

Iuja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com

Andrić
Ambulanta
FIZIOTERAPIJA

* Trauma * Manuelna terapija
* Reuma * Celulit
* Neurologija * Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrick@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs

**INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ**

* ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
* ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
* HOLTER EKG-a I PRITISKA
* ERGOMETRIJA
* PREGLEDI SPECIJALISTA

Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

Логопед
Центар за едукацију Новаковић
Индивидуални логопедски третмани
и логопедске радионице
Саве Ковачевића 1/10, Крагујевац
063/7793-197

SPECIJALISTIČKA – ONKOLOŠKA
ORDINACIJA

JOVANOVIĆ

BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIČEVIĆ
GINEKOLOŠKO – AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034/ 461 339
034/ 463 333
Mob: 063 / 619 436

Крагујевчани су прошлог петка имали много прилика за заљубљивање – у хемију, биологију, археологију, физику, роботiku... Град на Лепеници се, наиме, ове године по први пут прикључио једнодневном спектаклу који се четвртог петка у септембру сваке године одржава широм Европе.

„Ноћ истраживача“ је манифестација намењена најширој популацији, свих старосних и образовних категорија, чији је циљ да кроз активности образовно-забавног карактера посетиоцима омогући да се на забаван начин упознају са тајнама науке.

„Ватрени торнадо“, „Узгајање кристала“, „Формула за формулу“ само су неке од занимљивих презентација које су за Крагујевчане припремили овдашњи студенти, ђаци и професори. Од пет поподне па готово до поноћи посетиоци су на три локације имали прилику да се забаве и уче, али и информишу се о понуди овдашњих факултета.

Већ на самом улазу у Студентски дом „Слобода“, где је због кише пресељен централни програм, створила се гужва. Штанд овдашњег Завода за заштиту споменика културе био је

СТВАРАЊЕ ГРАФИКА

прави празник за малишане, па и оне старије који се нису стидели да се присете детињства.

Потрудили смо се да на један интересантан начин прилагођен деци прикажемо све оно што радимо. Кроз игру смо симулирали археолошко истраживање, градњу старих кућа брвнара и пресликавање фресака, објашњава Александар Стефановић из Завода за заштиту споменика културе.

У кадицама напуњеним земљом клинци и клинцезе имали су прилику да уз помоћ алата које користе археолози ископавају делове „артефаката“.

Види, мама, све сам пронашао и тета ми је дала да ово понесем кући и саставим, хвали се мали „археолог“ држећи кесицу са

НОЋ ИСТРАЖИВАЧА

Забава уз науку

„Ватрени торнадо“, „Узгајање кристала“, „Формула за формулу“ само су неке од занимљивих презентација које су за Крагујевчане припремили овдашњи студенти, ђаци и професори. Посетиоци су на три локације имали прилику да се забаве и уче, али и информишу се о понуди овдашњих факултета

ОТКРИВАЊЕ МИКРО СВЕТА

полупаним тањиром.

Оне мало старије тешко је било одвојити од студената и професора крагујевачког Филолошког уметничког факултета који су посетиоцима нудили да се окушају у стварању графика.

Ни друге презентације нису биле ништа мање интересантне. Деца и одрасли подједнако су уживали у „сликању“ пред инфрацрвеном камером. Марко Милошевић

и његове колеге са Факултета инжењерских наука стрпљиво су објашњавале могућности

термографије, али и уз помоћ малог фена за косу загревале посетиоцима поједине делове тела како би јасније уочили разлику топлот и хладног које камера непогрешиво бележи.

Студенти и професори Факултета за туризам и хотелијерство у Врњачкој Бањи су, пак,

припремили игрицу о озону. А, молекули храбре групе заштитника на самом рубу свемира који чувају нашу планету од УВ зрачења направљени од пинг-понг лоптица и кестена намењени најмлађима брзо су разграбљени.

Екологија је тема која нам је блиска, а за озон смо се определили пошто је 16. септембар био дан озонског омотача. Конципирали смо игру попут „Не љути се човече“ у оквиру које се налазе поља са питањима о заштити природе. Уколико играч не зна одговор ту смо ми да помогнемо, објашњавају Сања и Ратко, студенти Факултета за туризам и хотелијерство.

Како се мери статички коефицијент трења, на који начин кружи енергија, како се прави возило будућности, све су то питања на која се одговор могао наћи прошле седмице у хотелу „Слобода“.

Вредни су били и крагујевачки гимназијалци. У две учионице Прве крагујевачке гимназије посетиоци су могли да истражују тајне готово свих природних наука.

Комади стиропора уроњени у кадицу са водом били су довољни Милошу Пивашу, ученику четвртог разреда гимназије и његовим другарима да прикажу како је

ДЕМОНСТРИРАЊЕ ИНДУКЦИОНЕ СТРУЈЕ

УПОЗНАВАЊЕ СА ХЕМИЈСКИМ ЕЛЕМЕНТИМА

пре много милиона година дошло до раздвајања континената. Гимназијалци Стефан Милетић, Јасмина Хорват и Дуња Ђорђевић нису имали ни секунду предах од многобројних малишана који су желели да свет гледају кроз окулар микроскопа.

Живо је било и у Тржном центру „Плаза“ где је био лоциран центар за најмлађе истраживаче. Иако су презентације биле намењене углавном претшколцима, чаробни свет хемије и зоологије ништа мање интригантан није био ни старијима који су се ту застекли. А колико су о свему што су видели заиста и научили малишани су могли да провере пецајући пластичне рибице од којих је свака носила по једно питање.

Ово је заиста одличан провод и за децу и за нас одрасле. Заиста се радујем што се и Крагујевац ове године прикључио и организовао

ВАТРЕНИ ТОРНАДО

вао „Ноћ истраживача“. Штета је што се школе не потруде да чешће на овакав начин ђацима приближе природне науке, јер верујем да онда деци учење физике, хемије или биологије не би било баук већ игра, каже Дејан, тата који је петак увече провео са своја два основца обилазећи штандове у Гимназији и „Слободи“.

„Ноћ истраживача“ се у Србији одржава по пети пут под покровитељством највећег програма Европске уније за истраживање и иновационе делатности. Ове године манифестације се прикључило девет градова – Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Суботица, Зрењанин, Панчево, Јагодина, Ђуприја и пет руралних подручја.

М. ОБРЕНОВИЋ

ЛИТЕРАРНИ КОНКУРС ЗА ОСНОВЦЕ И СРЕДЊОШКОЛЦЕ

Пупину у част

Набољи радови биће награђени на посебној свечаности на Сајму књига

Поводом 160 година од рођења великог српског научника Михајла Пупина компанија „Телеком“ и Образовно-истраживачко друштво Михајло Пупин, уз подршку Министарства науке, просвете и технолошког развоја расписали су литерарни конкурс за све основне и средње школе у Србији. Конкурс је посвећен обележавању његовог рођења и 90 година од када је за своју аутобиографију „Са пашњака до научника“ добио Пулицеро-

ву награду.

Организатори истичу да је главни циљ ове манифестације да се покаже колико добар и снажан пример представља Пупиново дело данас и да не постоји прикладнији начин да му се ода почаст него да се његово наслеђе оживи у школским клупама.

Тема литерарног конкурса је „Мој сусрет са Михајлом Идворским Пупином“, а заинтересовани школарци своје радове могу да шаљу до 15. октобра. Аутори најбољих радова своје награде примиће на посебном догађају организованом у оквиру Сајма књига, а компанија „Телеком“ припремила је вредне награде. Ученици који

МИХАЈЛО ПУПИН

освоје прво место добиће таблет са припејд СИМ картицом, дрогласирани ће добити модем са припејд СИМ картицом, док ће трећепласирани на поклон добити Пупинову аутобиографију „Са

пашњака до научника“.

Најбољи радови ће, уз интервјуе са ученицима који су их написали, бити објављени и на сајту www.mihajlopupin.rs, а њихове школе биће награђене организовањем „Пупиновог часа“.

За добитнике прве и друге награде из основних и средњих школа ван Београда, Образовно-истраживачко друштво Михајло Пупин рефундираће трошкове повратне аутобуске карте од места становања до Београдског сајма и назад, укључујући и једног одраслог пратиоца.

Откуцане радове, са пуним именом, презименом, разредом и именом школе заинтересовани ученици могу слати на адресу: Образовно-истраживачко друштво Михајло Пупин, Хаџи Проданова 10/2, 11 000 Београд, као и на имејл адресу aleksandra.pinkovic@mihajlopupin.rs.

В. Г.

СРБИ И ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Мобилни телефон – па све остало

И поред популарности друштвених мрежа и онлајн игрица, корисници интернета највише су заинтересовани за информације о робама и услугама и читање онлајн новина и часописа

Многи се данас са сетом сећају времена без компјутера, мобилних телефона и интернета, када свет није био велико глобално село, а људи о својим животима разговарали у четири ока, а не на „Фејсбуку“ и „Твитеру“. Међутим, како живимо у време доминације информационе технологије, ови уређаји постали су свакодневница, па се светске компаније ут-

СЛАЊЕ СМС ПОРУКА – ОМИЉЕНА ОПЦИЈА ВЛАСНИКА МОБИЛНИХ УРЕЂАЈА

СТУДЕНТИ ДОМИНИРАЈУ МЕЂУ КОРИСНИЦИМА ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

рукују ко ће да произведе бољи и лепши модел мобилног телефона или лаптоп уређаја. Купаца за ову робу увек има што показује и најновији пример када је на десетине Американаца камповало испред „Ејплове“ продавнице чак 15 дана, како би били међу првим власницима новог „Ајфона“.

Да ни Срби не заостају превише за становницима Америке и западне Европе у овом информационом лудилу најбоље показују резултати скорашњег истраживања Републичког завода за статистику. Тако 62,3 посто домаћинстава у Србији поседује рачунар, док је тај проценат пре свега седам година био скоро дупло мањи. Шумадинци изгледа више заостају у технолошком развоју у односу на Београђане и Војвођане, јер је проценат домаћинства

који поседује рачунар у централној Србији мањи за чак 13 посто у односу на северне делове земље.

Да ипак нисмо достигли европски стандард по коме скоро сваки члан породице има свој рачунар, показује податак да чак 80 посто домаћинстава има само један рачунар. Број оних који поседују два је далеко мањи (14,4), а четири

РЕАГОВАЊА

Све је моје-твоје или Истина о воденици у Страгарима

(поводом текста „Добра за младенце, погубна за вампире“ од 18.09.2014.)

У горе поменутом тексту је изнето неколико неистина.

- Воденица на реци Сребрници у Страгарима НИЈЕ власништво Цицић Мирослава, већ је у сувласништву са фамилијом Јевђенијевић. С обзиром да се око поменуте воденице води вишегодишњи судски спор чији је главни претрес био 23.09.2013, а решење донето у марту 2014.године у коме стоји да је: „Ц.М. обмануо Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Р.Србије о власништву над воденицом...у задње време узурпирао рад воденице и онемогућава сувласнике да користе воденицу...“ неопходно је изнети овај податак.

- Пре четири године Ц.М. је, не поштујући извештај Завода за заштиту споменика културе из Крагујевца, извео радове на поменутој воденици, закључао је и онемогућио сувласнике (у чије име је Јевђенијевић Миливоје користио воденицу), да сходно обичајном праву користе воденицу 15 дана у месецу.

- Старост воденице свакако није 300 година.Ако у тексту пише да се помиње у хроникама о Милошу Обреновићу, његова владавина почиње 1815.године. (Ако на јутубу укуцате воденице на Сребрници, можете да видите да Ц.М. 2013. године износи податак да је воденица стара 200 година, већ ове године говори о старости од 300 година.)

- Преко 50 година одлазим у Страгаре и никада, док нисам прочитала поменути текст, нисам чула о лековитости воде реке Сребрнице. Зна се само о лековитости воде на извору Светиња, крај манастира Благовештење у Страгарима. Све изнете информације се могу проверити, а дате су зарад објективности и истине.

Име аутора изнaшнo Редакцији

рачунара има само један посто домаћинства у Србији. Томе наравно доприноси и висина прихода, па тако они који зарађују 600 или више евра у 87 посто случајева поседују рачунар, док је код оних чија плата не прелази 300 евра, тај постотак скоро дупло мањи.

Занимљив податак је да, иако чак 2,8 милиона људи сваки дан користи рачунар, има чак скоро 30 посто наших суграђана који се са овим уређајем никада нису срели. Главни корисници компјутера су студенти, а више га користе мушкарци него жене. Најчешћа забава на компјутеру је приступ интернету, а и поред огромне популарности друштвених мрежа и онлајн игрица корисници су највише заинтересовани за информације о робама и услугама, чак 79 посто. Друго на листи је читање онлајн новина и часописа (73%), док Срби изгледа и даље немају велико поверење у Интернет банкарство, па ову услугу користи тек 14 посто испитаника.

Неприкосновени интернет претраживач је „Гугл“, кога једном дневно користи чак 94 посто анкетираних, а око 70 посто попу-

лације на дневној бази користи друштвене мреже. Број оних који су у прошлој години поручили робу или услугу преко интернета повећан је за 300.000, а наручује се све - од спортске и електронске опреме, до фармацеутских производа. Многи корисници користе интернет за куповину карата за спортске и културне манифестације, али и за резервисање превоза и смештаја у иностраним хотелима, јер се овакав начин путовања показао као лакши, а врло често и јефтинији.

Не рачунајући телевизор који поседује скоро 99 посто породица, најраспрострањенији уређај у нашој земљи је мобилни телефон - има га чак 90 посто популације. „Мобилни“ највише користе мушкарци од 16 до 24 година, а најмање жене старости преко 55 година. Међутим, упркос све већем броју смартфона, који представљају праве мале компјутере, и даље омиљена опција међу корисницима је писање порука. На другом месту је претраживање Интернета, а 48 посто грађана користи га као музички плејер.

В. ГЛИШИЋ

Vaše slavlje će biti potpuno uz

ketering
express

Kvalitetno, ukusno, brzo
Pripremamo i serviramo sve vrste hrane
Kompletna usluga za sve skupove i slavlja
Priprema i posluživanje posne hrane tokom cele godine
Uživajte u hrani van mesta njenog pripremanja
Preko puta gimnazije
333 115 069 618 520

НА ПРОДАЈУ EXTRA LUX кућа у Виноградима у улици Николе Вујачића, у близини тениских терена и језера. Луксузно опремљена, на два нивоа, у америчком стилу, површине 380 квм и помоћни објекат од 48 квм, на 22 ара плаца..
Градња 2010/11.
Цена 320.000 евра
телефон 063 282 427

MasterCard Debit PayPass картица за све клијенте ОТП банке

ОТП банка уводи за све власнике пакета рачуна MasterCard Debit PayPass картицу са напредном PayPass ТМ технологијом. То је бесконтактна платна картица везана за текући рачун клијента тј. клијентов пакет рачуна. Дебитна платна картица са интегрисаном бесконтактном технологијом омогућава бесконтактно плаћање. Бесконтактно плаћање овом картицом куповину чини брзом, једноставном и функционалном, нарочито када је реч о куповинама мањих вредности, када није потребно унети ПИН код. Куповина се обавља једноставним прислањањем картице читаачу. Бесконтактне трансакције се могу вршити само на продајним местима која су опремљена ПОС терминалима који поседују читааче за бесконтактна плаћања тзв „контактлес“ уређаје. Предност ових картица је брзина обављања трансакције, као и једноставност, удобности и комфор како за корисника, тако и за трговца.

Приликом плаћања износа до 1.500 динара није потребан унос ПИН кода, док за за плаћања преко 1.500 динара уноси се ПИН код. Износ расположивог новца је једнак износу новца на рачуну клијента, укључујући и дозвољено прекорачење по текућем рачуну (дозвољени минус). Коришћење картице је омогућено у земљи и иностранству, на Интернету, као и на свим продајним местима и банкоматима са препознатљивом ознаком MasterCard. Картица се преузима у ОТП банци где клијент добија ПИН (лични идентификациони број), који само клијент зна. Издавање основне картице и додатних картица, као и месечно одржавање картице се не наплаћује.

Клијент MasterCard Debit PayPass картицу може да користи и на свим банкоматима ОТП банке и других банака у земљи и иностранству, а као посебну погодност се издвајају изузетно мали трошкови подизања новца на банкоматима банака чланица ОТП Банк групе. Подизање новца на било ком банкомату банака чланица ОТП Банк групе, у било ком износу ће Вас коштати само 1 ЕУР! Картица се издаје на рок до три године, а након истека овог периода, аутоматски се издаје нова картица.

ГРАЂАНИ ОДЈАВЉУЈУ ЦЕНТРАЛНО ГРЕЈАЊЕ

Кад радијатори постану ликсуз

Према незваничној процени од 30 до 50 грађана током 2014. године дигло је руке од комфора који пружа централно грејање, одредивши се за котлове на чврсто гориво, све популарнији пелет или, једноставно, стари „смедеревац”

Не постоји прецизна евиденција „Енергетике”, или бар није за јавност, колико грађана је одјавило централно грејање ове године, али о овој појави се, у комшијским ћаскањима навелико прича. Месечни рачун за градско грејање одавно није мала ставка.

Према незваничној процени од 30 до 50 грађана, углавном је реч о породичним кућама, током 2014. године дигло је руке од комфора који пружа централно грејање, одредивши се за котлове на чврсто гориво, све популарнији пелет или, једноставно, стари „смедеревац”.

Дрва и угаљ се некако купе, али не може се сваког месеца издвојити 15.000 динара за рачун „Енер-

И ОВЕ ЂЕ ЗИМЕ „ЕНЕРГЕТИКА“ ГРЕЈАТИ ЧЕТИРИ МИЛИОНА КУБИКА ПРОСТОРА

гетике”. Многима је то половина плате.

Суграђанка из Ердоглије, која, зарад мира у кући, није желела да јој се наводи име, испричала је породичну причу. Супруг никако није желео да уплати 6.000 динара за трајно искључење са мреже, толико кошта да екипа „Енергетике” дође на адресу и исече цеви, али домаћица се латила свог цепа, или уштеђевине.

–Тражили смо искључење у мају, када је престала грејна се-

зона. Није било другог решења, боље је да платимо тих 6.000 динара и да решимо проблем. Деца су отишла својим путем, а супруг и ја, пензионери, са примањима по отприлике 20.000 динара схватили смо да градско грејање више не можемо да плаћамо.

■ Рачуница пресуђује

–Кућа има приземље, спрат и поткровље, не знам тачну квадратуру, некада је месечни рачун за грејање био 10 - 12.000 динара,

данас је око 15.000 динара. Када су од прошлог октобра почели да достављају пробне рачуне, и да нам, наводно, мере потрошњу били су и 20.000 динара. Немојте да мислите да нисмо покушали да штедим, супруг је једног тренутка затворио пет радијатора, то је цео спрат, али рачун је био мањи за свега 1.000 динара, прича наша саговорница.

Према њеним речима, одлучили су се за трајно искључење, јер, како су их оба-

вестили, код привременог искључења са топоводне мреже, које опет није временски ограничено, и даље би сваког месеца плаћали такозвани фиксни део рачуна што отприлике износи 30 до 40 одсто задужења.

–Колико је то новца нисмо сигурни, нека секу цеви. Искористили смо инсталацију у кући, захваљујући деци могли смо да купимо пећ на пелет, коштало нас је 4.000 евра. Узели смо чети-

ри тоне пелета, тона кошта од 150 до 200 евра, зависно да ли се купује у сезони или ван ње. Свеједно, упућенији од нас тврде да ће нам се улагање исплатити за две грејне сезоне. У сваком случају, до 15. октобра, до почетка ове грејне сезоне, тако нам је речено, плаћамо, треба да измиримо и заостало, а како ћемо - видећемо. Ево, рачун за мај је 15.139 динара, за септембар 15.559 динара. С обзиром да се плаћа целе године, ето, срачунајте сами, објашњава временшна домаћица.

Да ли су добровољна искључења са мреже стварно учестала? Директор Одржавања градских инсталација „Енергетике”, Горан Радивојевић, каже да се Крагујевац разликује од других градова управо зато што дозвољава искључења кућа, али и станова у зградама колективног становања.

■ И искључење кошта

–Све мора бити у складу са градском одлуком о снабдевању топлотном енергијом, и наравно, неопходно је да постоје технички услови да се обави искључење. Када говоримо о кућама, корисник подноси захтев, и у суштини, једноставно је извршити искључење, јер су примарне линије власништво „Енергетике”, и ми изводимо радове.

Уколико је карактер искључења привремен, тачно је плаћају се фиксни трошкови рачуна који износи од 25 до 30 одсто, отприлике је то 1.500 динара месечно, врши се пломбирање вентила и мерача.

КАМИОН СА ДРВИМА У ДИВОСТИНУ НАЛЕТЕО НА АУТОБУС

Лакше повређено троје деце

Три девојчице узраста од осам до 10 година повређене су у саобраћајној несрећи у уторак ујутру, када је на приградски аутобус у коме су деца била, налетео камион који је превозио дрва.

До несреће је дошло у насељу Дивостин, око седам сати ујутру. Аутобус је у моменту несреће пристао на станицу да прими путнике. Возач камиона марке „Застава”, заслепљен сунцем, није га на време видео и „закуцао” се у њега.

Због сумње да су повређене, три девојчице су упућене на детаљне прегледе код лекара, а они су показали да нема озбиљних повреда, те су пуштене кући.

Возач камиона, Никола Јевтовић (23) из Великог Шења каже да је на првом месту Богу захвалан што деца нису повређена, а онда и због тога што је и он пуком срећом преживео 30. септембар.

–Кретао сам се из Дивостина ка Крагујевцу. Несрећа се одиграла на само 500

метара од места одакле сам пошао. Проблем је што је шофершајбна још била влажна од росе, а јутарње сунце ме је заслепило. Нисам пар тренутака видео ништа пред собом. Паркирани аутобус сам спазио тек пошто сам ушао у његову сенку. Тада је већ било касно, каже младић који је тог јутра кренуо ка граду да брату превезе дрва.

Он објашњава да је имао среће у уторак, на првом месту због тога што возач аутобуса није повукао ручну кочицу.

–Возач ми је после удеса рекао да је све путнике већ примио и само још хтео да забележи неки број у блокчић, па да крене за

СРЕЋА У НЕСРЕЋИ: РАЗЛУПАН КАМИОН НА СТАЈАЛИШТУ У ДИВОСТИНУ

пола минута. Тада сам ја налетео. Да је он повукао кочицу, ја бих у аутобус ударио као у зид и сада са вама не бих причао. И да преживим тај ударац, дрва која су била на камиону би ми спљоштила кабину и убила ме. Нисам брзо возио, не може брзо да се

вози натоварени камион. Сећам се само страховитог ударца и да сам успео да се извучем из камиона. Крв ми је лила са длана. Како било, само сам захвалан што су та деца добро, рекао је Јевтовић.

Кабина камиона је готово уништена, а возач је имао много среће. Задобио је само посеко-тину шаке коју су лекари ушили и читав длан фиксирани завојима. Према речима хирурга за Клинике за дечју хирургију, клинички и радиолошки налази три повређене девојчице су уредни и нема површинских повреда, а деца су уз савет лекара упућена на кућно лечење.

М.Р.

БОГУ ХВАЛА ДА СУ ДЕЦА ДОБРО: ВОЗАЧ КАМИОНА НИКОЛА ЈЕВТОВИЋ

CityVision

MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!

LED EKRAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOJNAŠNJEG OGLAŠAVANJA

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i
početak pešačke zone

**POZOVITE
302-852
i uz nagradni
kod: "kgnovine"
dobićete
10% popusta
za reklamu**

ЈЕДНИ СЕ ОДЈАВЉУЈУ – ДРУГИ СЕ ПРИКЉУЧУЈУ: ГОРАН РАДИВОЈЕВИЋ

Код трајног искључења, секу се цеви, топловод се мора физички одвојити на месту прикључења. У цену искључења је урачунат наш стварни трошак, који имамо приликом извођења радова. То се кориснику и предочи кроз понуду. Зграде су специфичне, инсталација је власништво свих станара, у објектима старије градње вертикале пролазе кроз станове. Уколико неко жели да искључи свој стан, тражимо да се испуни неколико услова, који су у циљу заштите осталих станара корисника градског грејања. Зграда је пројектована као целина, топлотни губици су урачунати само за спољни зид. Сматра се, ако је стан у средини, да се греје одоздо и одозго. Ако је суседни стан искључен долази до потхлађивања.

У ранијем периоду, на захтев власника простора, искључено је приземље „Заставиног“ солитера. Сви станари са првог спрата поднели су захтев да се обештете јер су им подови били хладни. Мерили смо температуру била је 20 степени, према градској одлуци предвиђено је два степена у плусу и минусу, међутим, наши корисници су незадовољни. Зато и тражимо сагласност за искључење коју потпише 50 одсто и више станара, тражимо пројекат искључења, нека корисник ангажују приватну фирму. Можда у суседним становима треба повећати број ребара на грејним телима, каже Радивојевић.

На питање колико је било искључења током ове године добијам одговор да прецизну евиденцију о томе не воде. Према званичним подацима „Енергетика“ је на почетку 2014. године имала 20.506 потрошача, а данас, на почетку октобра 20.604 корисника.

Обичајено је да се током лета гради, прикључују се објекти, ранијих година је то било израженије, овог лета се бележи стагнација тако да и даље грејемо око четири милиона кубика простора, али може да се уочи како имамо нових 98 потрошача.

Било је више искључења ове године, може се рећи у распону од 30 до 50 кућа, али подаци показују да имамо нова прикључења – и већи број корисника. Најбољи и најсигурнији начин грејања је и даље централно грејање, а, свакако, захтеви за искључење са топловодне мреже су последица пада животног стандарда грађана, закључује Радивојевић.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ЖИТЕЉИ ХАЈДУК ВЕЉКОВЕ УЛИЦЕ НА МУКАМА

Поток из цеви поплавио дворишта

Д о 1999. године многи житељи Хајдук Вељкове улице нису ни знали шта се налази испод дворишта и темеља њихових породичних кућа. Када је пре 15 година, услед великих киша, вода почела да извире из земље и пробија подове у подрумима сазнали су да цело насеље лежи на „неком“ Палилулском потоку. Ни данас становници насеља Палилула и Централне радионице не знају где он извире ни куда тачно пролази, а стари су им рекли да вероватно долази са неког извора изнад Хиподрома и Чехословачког гробља.

Главни разлог што мало Крагујевчана уопште зна за постојање потока је што је он још 1927. године зацељен да би се наставило са ширењем града. Ипак, становници горе поменуте улице добро су га упознали током мајских поплава ове године када је вода куљала из башта, дворишта и подземних гаража. Највише штете имали су они у подножју улице, где се Палилулски поток улива у Лепеницу, па је тако дневна соба породице Митић у броју 42 и даље неупотребљива.

ШТЕТА У КУЋИ ПОРОДИЦЕ МИТИЋ

– Под смо морали да скинемо, а у зидове се, иако смо окречили, увукла влага. У кући вода није имала висок ниво, али је за десет минута кроз двориште протутњала

ВОДА СЕ ИЗЛИЛА У ДВОРИШТА ЗА ВРЕМЕ МАЈСКИХ КИША

ла река. Из земље је излазила у гејзирима и онда улазила у кућу, а део је отишао на улицу. Проблем је што смо после мајских имали и поплаве у јулу и августу које су направиле много веће проблеме, па смо на улазу поставили цакове са песком, објашњава Маријела Митић.

Слично је било и у суседном дворишту, у кући породице

Дробњаковић, где је под великим налетом воде пукла цев која је задржавала поток, а затим је вода пробила бетон и потпуно поплавила подрум у висини од два ме-

тра. Вода се низ ово двориште слила и до куће Радише Ђукића, који објашњава да није имао највећу штету у мајским поплавама, али да највише стрепи јер се његова кућа налази најближе месту где се поток улива у Лепеницу.

– Највећи проблем је што се поред кише у овај поток сливају и површинске воде. На њега су се прикључиле целе зграде, перioniце, па и новоизграђена насеља. Разумем да нешто поплави због обилних киша, али је та цев стално пуцала и на улици и у двориштима због великог притиска. Изгледа да је она већ неко време запушена, а поплаве су само погоршале ситуацију, коментарише Ђукић.

– Мој отац је још 53. године копао темељ за кућу и тада је поток био зацељен. То је цев ширине око 80 центиметара, а радници су је негде заливали бетоном, негде су стављали цигле, све је то сад пропало и рунирано. Тада је постојало само десетак кућа, а сада се цела Централна радионица налази на потоку и сви га користе као канализацију јер друго решење није постојало, надовезује се нешто старији комшија Ђурђевић.

Ипак, у ЈКП „Водовод и канализација“ негирају да било која зграда, а камоли насеље користи Палилулски поток као канали-

РАДИША ЂУКИЋ НАЈВИШЕ СТРЕПИ

зациону мрежу и објашњавају да повећан ниво воде највероватније потиче од дивљих прикључака који не чине део њихове мреже.

Изгледа да су надлежни ове проблеме схватили веома озбиљно јер је већ ангажовано предузеће „СГР Водомонт“ из Београда које је би ускоро требало да почне са радовима на санацији овог дела Палилулског потока. У те сврхе Градско веће одобрило је скоро 2,2 милиона динара за снимање терена око цеви потока и уклањање постојећих препрека.

– Планирано је ручно чишћење канала пречника 90 центиметара у дужини око 50 метара, узводно од његовог ушћа у Лепеницу, јер је у том подручју највећа штета и настала. Новац је намењен санацији канала у смислу постављања монтажне оплате, насипања, армирања, бетонаже. Првенствени циљ је да се очисте наслаге које су се у цеви таложиле годинама и које спречавају проток воде, објашњава Драгош Радовановић, начелник Одељења за заштиту од елементарних и других непогода.

Он се слаже са житељима Хајдук Вељкове улице да је чишћење потока само привремено решење које би требало да отклони постојеће проблеме, тако да они не страхују од сваке кише. За преостали део потока, објашњава, најбоље би било да се његово корито измести испод улице инфраструктуре, уместо дворишта и породичних кућа испод којих се тренутно налази. Међутим, то је огроман пројекат који захтева и велика финансијска средства, а грађани би, кажу, били задовољни када би бар заменили постојећу цев, макар и по цени да копају по њиховим двориштима.

Иако је било најављено да ће се са радовима почети још прошле недеље, то није учињено због лошег времена, јер, по речима извођача радова, постоји велика опасност по безбедност радника који са посебном опремом улазе у цев и фотографишу тренутну ситуацију. Планирано је да радови трају до 20 дана, а у санацију потока укључиће се и ЈКП „Водовод и канализација“

Виољета ГЛИШИЋ

САНАЦИЈА ВОДОТОВОГА

Надају се новцу

Како је Градско веће брзо донело одлуку о санацији Палилулског потока који је угрозио „само“ пет домаћинстава, житељи улица који су највише страдали у мајским поплавама питали су се када ће на ред доћи и чишћење Бресничког потока. У Одељењу за заштиту од елементарних и других непогода објашњавају да је град на позив Канцеларије за обнову Владе Републике Србије конкурисао за финансијска средства за чишћење водотокова на његовој територији.

Целокупан пројекат на нивоу Србије вреди 1,5

милиона долара, а Крагујевац је конкурисао за 19 милиона динара.

– Тим средствима бисмо кренули у санацију корита Дивостинског и Бресничког потока, посебно у делу испод железничког моста у потезу Илина вода, где је направио велику штету. У плану су Козујевачка река, па чак и Угљешница иако је она водоток првог реда и у надлежности „Србијавода“. Ипак, треба нагласити да су људи градили куће уз саму обалу река, чему једном морамо да станемо на крај јер ћемо имати ситуацију да некоме стално надокнађујемо штету за објекте које су градили без дозволе, објашњава Драгош Радовановић.

КРАГУЈЕВАЧКЕ – ДОСТАВА НА АДРЕСЕ – КУЋНЕ ИЛИ ПОСЛОВНЕ

Контакт телефони: 034 333-116 и 333-111; е-маил: redakcija@kragujevacke.rs

Уколико се претплатите на Недељне новине „Крагујевачке“, разносач штампе ће вам сваког четвртка, у време које ви назначите, на адресу где станујете или радите достављати ваш примерак новина

Претплата на 3 месеца – 910,00 динара
Претплата на 6 месеци – 1.820,00 динара
Претплата на 12 месеци – 3.600,00 динара

Уплату извршити на рачун банке Intesa 160-0000000152459-54 са ознаком „достава новина“.

Доставу је могуће вршити на територији града Крагујевца

ПРЕТПЛАТА НА ЕЛЕКТРОНСКО ИЗДАЊЕ

Поред штампаног издања, недељник „Крагујевачке“ доступан је и у електронском издању

Претплата на 6 месеци – 1.000,00 динара
Претплата на 12 месеци – 1.800,00 динара

Свакој четвртка имаће „Крагујевачке“ на својој адреси

ОРОНУЛА КУЋА УСРЕД ДВОРИШТА ОШ „ЈОВАН ПОПОВИЋ“

Решити се ругла и од хитно

Пише: Елизабета ЈОВАНОВИЋ

Шта се деси кад усред школског дворишта постоји разграђен приватан посед са оронулом кућом у којој нико не живи, где се осим визуелног појави и безбедносни проблем по ученике ове школе. Наиме, школско двориште не може да се огради по пропису, пошто је индиректно повезано са том кућом, а кућа има излаз на улицу. У тој ситуацији треба ли неко да наложи школи да јури међу и ограђује туђе или ће држава одградити нешто пре коначног повратка богатог рођака из Америке, који никако да стигне и упростоји наслеђе? То је вишегодишње питање без одговора и само једна мука више за руководство основне школе „Јован Поповић“ у Крагујевцу.

Наиме, у школском дворишту Основне школе „Јован Поповић“ на парцели 593 налазе се нахерена кућа, једна помоћна просторија и пољски ве-це склон паду на површини плаца од око 4,5 ара. По причи запослених у школи, кућа

Основна школа „Јован Поповић“ муку мучи због куће усред школског дворишта у којој нико не живи, са које падају црепови и угрожавају безбедност деце. У време када је школа зидана, иначе, на парцели је било десетак кућа са двориштима, чији су власници расељени и добили станове, те да је само та једна остала као нерешен проблем

је много пута била обијана. У њој су обитавали бескућници и наркомани који су помоћну просторију потпуно руинирали. У школи нам је речено да се кућа с окућницом званично води се на извесну Ђоковић Миланку, а наследник је Оливера Мојсиловић. У њој је живела жена-првоборац и није хтела да се исели. После њене смрти, кућа је запостављена. Бивши директори ове школе су тврдили су да се ради о више наследника те парцеле, а у таквим ситуацијама је све компликованије. У време када је школа зидана, иначе, на парцели је било десетак кућа са двориштима, чији су власници расељени и добили станове. те да је само та једна остала као нерешен проблем.

До недавно долазила је једна бакица, која је знала мало то да покоси и почисти, али до ње више нико не може да дође последњих дана каже нови директор Дарко Грковић. Он је себи поставио задатак да је у сваком случају пронађе наредних дана, на

основу адресе, јер нико нема њен број телефона.

Она има идеју да у некој перспективи да тај плац свом рођаку лекару који живи у Америци да ту направи кућу. Мислим да то нема везе, каже Дарко Грковић.

По његовој причи у више наврата његови претходници су контактирали представнике Скупштине града и они су стално обећавали, бар му је тако пренето, да ће понудити неки износ власницима да се то откупи, али од тога није било ништа и све се завршавало на обећањима.

Ја разумем да Скупштина града нема пара, да власници имају неку идеју шта ће радити са тим својим плацем, али ово је постало неподношљиво. Ту се скупљају наркомани и скитнице. Пре две године девојчица се убола на искоришћењу иглу, срећом игла није била заражена. Замислите да јесте била. Ту више није битна одговорност директора и школе и сопствена бојазан него је стварно постало опасно, објашњава директор школе.

Он је, напомиње, постао свестан опасности претпрошле недеље када је одржавана школска олимпијада на којој су учествовала и деца из других школа. Она

ОГРАДА БИ БИЛА ЈЕДИНА ПРАВА ЗАШТИТА

су са уживањем играла и крила се иза жбуња и те куће са свим пратећим садржајима, јер је тај посед неограђен и непокошен. Јурцали су унаоколо, а директору је тада синуло да то сигурно раде и њихови ђаци. Сматра да их је сам Бог погледао да се ништа није десило. Шта би било да је неком ученику пао цреп на главу са оронуле куће, да је пао салонит са накривљеног пољског ве-цеа, заштићеног само најлоном, који се налази између зграде школе и спортског игралишта. Рекао је да ово мора да се реши „под хитно“, јер се и родитељи буне.

Покушали смо и да оградимо ту кућу с плацем који јој припада, али нам је речено да је то забрањено, јер по закону не смемо да ограђујемо приватно власништво пошто би могли да нас туже. Због

тога, не смемо ни да закључавамо капију школског дворишта, јер се тако затвара прилаз кући, иако у њој нико не живи, каже наш саговорник

Уколико би се одлучили да ипак ограде тај посед, јер је безбедност ђака на првом месту, школски одбор би с правом могао да постави питање с којим правом се троши школски новац да се огради нешто што није школско, јер стварни власници сутра могу то да сруше.

Као да је то моја кућа, као да сам у свађи са комшијом. Бака није дозвољавала у претходном периоду да се креше жбуње и уређује тај део, каже Грковић, додајући да слика говори више од речи.

Они, каже, редовно враћају црепове на кућу кад попадају, да не би изазвали ланчану реакцију

ЦРЕП КОЈИ ПАДА ПРЕТЊА ЗА БЕЗБЕДНОСТ БАКА

БИО ПА ПРОШАО ЈОШ ЈЕДАН КРСТОВДАНСКИ ВАШАР У КРАГУЈЕВЦУ

Празник за сељака и сиротињу

За домаћице шерпе за пекмез и завесе, а за домаћине сатаре за свињокољ и бушилице, али и батеријска лампа што се пуни минут и ради 10 дана, кошуља и панталоне за 100 динара, „сексуални“ часописи, слике парадеде и његовог оца - нешто је од оног што је могло да се купи а да мало коме треба

У Крагујевцу је одржан још један Крстовдански вашар. На овај дан у град на Лепеници, из села и приградских насеља, дођу они што не пазаре у мегамаркетима нити листају понуду на Интернету. На тај дан, са улица се склоне они што носе мајице „СКГ-строги центар града“ и сваког 27. септембра на друштвеним мрежама пишу како их нервирају „ови сељаци“ што долазе на вашар. Ту су и они који само у вашару

уживају- „глачају“ живце у маси, пребирају по баченим вазама и

ВАШАРСКЕ ТЕЗГЕ У СРЦУ МИЛОШЕВОГ ВЕНЦА

украшим тањирима, касетофонима, наочарима за сунце од пре три деценије...

Узми лампу, шта је гледаш, само минут је утакнеш у струју и она онда ради пабе 10 дана, наваљује продавац на мршавог чичицу што грчевито држи малу зелену батеријску лампу, али му се паре не ваде из цепа.

То је слика шумадијског сељака, који сваки динар мора три пута да заради, а када њиме плаћа пет пута га одмери.

Од када је он (муж), отишао у Русију, ја отишла од ових смарача, свекра и свекрве, и уживам код мојих са дететом, каже млада жена док са пријатељицом шета и разгледа понуду завеса.

Читав центар Крагујевца о Крстовданском вашару

БИО ЈЕ ВАШАР, А НА ВАШАРУ И ОНО ШТО НИКОМЕ НЕ ТРЕБА

мирише на рибу, дан је поста. Пред радњицама на пијаци редови, а гирице неодољиво миришу. Вашар је и прилика да они који не користе Фејсбук и Твитер, они који до краја живота неће чути да то постоји, кажу јасно, гласно, онако „онлајн“ шта мисле о стању у држави.

И ови на тезгама имају акције и снижења, и за гаће акције...е до мо'ега, е ј...ти државу и народ и паре, сипа горчину ничим изазван Шумадинац који гази шесту

деценију, али и чичу са штапом испред себе.

Овај са штапом убрзава, убрзава и његов старији брат што му помаже да хода и преживи и овај вашар. Љути их псовач, али се браћа са њим, уз осмех, слажу.

КАД СЕ ОПЕРЕ И УГЛАНЦА, К'О НОВО: МЕРА КГ СИРОМАШТВА

ПОЛОВНА ГАРДЕРОБА ЗА МАЛЕ ПАРЕ

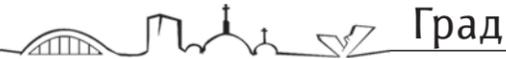
И одбачено се скупља

Сваке године све је већа понуда половне гардеробе и све је више купача такве одеће и обуће. Половне панталоне, јакне и ципеле пре пет година коштале су око 300 динара, после годину односно две кошале су 200 и 100, а ове по 50 динара. Пред крај вашара то се може пазарити и за по пар десетина динара.

Све то ипак није новина. Ново је што су неки Крагујевчани схватили да многи продавци половне гардеробе непродато не носе кући.

Када је вашар око 16 сати сасвим утихнуо, кренули су да претражују ко је оставио робу и отишао. Ту су били један пензионер, једна млада жена од око 30 година пристојно обучена, те плавушице - мајка

и ћерка. Никада за њих не бих претпоставила да ће скупљати напуштене половне крпе. Те мајка и ћерка имале су спремне кариране торбе, такозване „крмаче“. Девојка која је скупљала ствари имала је кесу, види се да зна да ће роба бити напуштена, распитивала се код осталих продаваца шта сме да узме, шта је нијичје. Оне су дошле баш због тога, вероватно ће ту робу негде продавати. А продавци су оставили међу робом и квалитетне капуте, кожне ципеле, фармернице. Могу те крпе да се оперу и употребе, али сам била у шоку докле је беда стигла, каже Крагујевчанка која се у суботу пред крај вашара нашла у малом парку крај Зелене пијаци, а затим прошла поред Апелационог суда где је трајала отимачина око напуштених крпа.

и сви црепови крену да падају. Мишљења је да је то безбедније.

- Моја претходница Љиљана Јагличкић се обраћала Скупштини града и остала је без одговора. Неколико пута је позивана и Комунала полиција, међутим ни они нису одреаговали, каже Дарко Грковић.

По његовим речима, од како је покренуо ову иницијативу мало озбиљније, наилази на велику подршку родитеља, али и на један додатни проблем што су сада родитељи заинтересовани да се тај проблем радикализује.

- Неки су дошли са идејом да се изађе испред општине, да се обустави настава. Неки се чак и питају када доводе децу у школу каква је ово школа која има депонију у школском дворишту, каква је управа школе, какви су помоћни радници кад то не могу да очисте, а у ствари нису свесни да је то заправо приватно власништво, објашњава Грковић. Он тврди да њима не треба тај простор, те да се не боре за њега, него траже да Скупштина града подигне чвршћу ограду, нека буду околу панели, шта год. Ако треба, и они ће сами ставити после панеле као зид за графите или нешто друго.

- Да се разумемо: само је у питању безбедност деце, категорично каже Грковић, који је од првог септембра ступио на ову функцију.

Он наводи да их то много спутава да ураде низ других ствари. По њему проблем је што се по том питању нико из Скупштине града није оглашавао иако су тражили помоћ. Било је каже неких усмених обећања, Грковић је лично написао званични допис Зорану Рајевићу, члану Градске управе за образовање предочио му све проблеме, па и овај с плачем усред школског дворишта.

Прошлог уторка директор Дарко Грковић се састао са представницима града и договорио је с Рајевићем и секретаром секретаријата Сузаном Павловић да школа уради предрачун за ограђивање спорног плаца, и да ће им та средства бити пренета, а да ће они у међувремену ући у поступак решавања питања те куће.

Рећи шта мислиш, међу истомишљеницима, исто сиромашницима, благодет је вашарског јавног купуљања.

- Најатрактивнија роба ове су године биле гађе, каже продавац Горан, који је тезгу стационарао, ни мање ни више него у главној улици.

- Гађе нам од муке саме спадају, попустила држава, деца у школи, а што не би и гађе. Ми продавци решили да попустимо цене и помогнемо народу, каже шеретски трговац наплаћујући госпођи гађе за домаћина куће.

И на овогодишњем је вашару могло да се купи оно што готово никада не може и да се прода оно што нико не треба. Било је и робе која је "планула" за пар сати, роба за ранораниоце. Штедљиви Шумадијанац на Крстовданском вашару покушао је да се снабде "бајатим" часописима. Прилази и пита тихо, готово себи у брду.

- Имаш сексуалне новине ?
- То нема, распродало се до 10 сати. Ево ти имаш само сексуалне касете, оне за видео, то ти је још боље, убеђује га трговац.

Вашар сваке године "залази" све даље, дубље у град, до центра, до станова оних које много нервира сеоски живаљ. Опколио је читав пијаци, па гимназију, музеј, пење се главном улицом.

За хиљаде сељака из околине и неодређених из приградских насеља, посебно за старије, вашар је радост. То је дан када старци навуку сако из нафталина, баке цветну блузу и "грао" џемпер, ставе бисере и крену на аутобуску станицу. Само тада се остарели сељак, сем на славама, види са пријатељима, пита их за здравље и тада се "проброје". То је сав провод. До следећег вашара.
М.П.

ВЕЛИКА ПОНУДА ПЕЧУРАКА НА ПИЈАЦИ

Наоружајте се знањем

Пошто пијачна управа не контролише исправност гљива једина гаранција да нема и отровних јесте искуство продавца и податак да су купци углавном добри познаваоци гљива. Ипак, можда је најсигурније увести лиценце за продавце шумских плодова

Пише Јаворка Станојевић

Крива година која је донела много проблема погодовала је гљивама, па их овог лета на крагујевачким тржницама има више него икада. Поред врагања и лисичарке које смо навикли да виђамо на пијачним тезгама, и које колико-толико препознаје свако ко у исхрани користи ове шумске плодове, обиље које је стигло са влажним летом понуду је обогатило и врстама које већина Крагујевчана није имала прилике да проба.

Црна труба, јајара, сунчаница, жежевица, хрстова сјаница, називи су печурака које се свакодневно могу пазарити на Зеленој пијаци и у околним улицима. Иако цене нису занемарљиве, пошто килограм врагања кошта 400 а, кажу врло укусна, јајара се не може наћи испод 600 динара за килограм, док се лисичарка продаје за 300, муштерија има чак и за сушени враг, мада за килограм треба издати две хиљадарке.

Како Крагујевчани очигледно не жале да пропусте прилику да уживају у деликатесима који им се ретко налазе на трпези обиље гљива идеална је прилика за добру зараду. Пошто брање печурака у нашој земљи, за разлику од суседне Хрватске која наплаћује коришћење природног богатства и издаје дозволе за брање, не кошта ништа прилику да попуни рупу у кућном буџету користи свако ко се, уз доста слободног времена и довољно кондиције, може похвалити одличним познавањем терена и богатог и опасног света гљива.

■ Поверење у продавца

Знање и искуство нужни су и у куповини, јер осим поверења у продавца који се, по правилу, куне да их бере годинама и да никада није направио грешку, муштерија која печурке пазари на градским пијацама на којима би, по закону, морали да се нађу само исправни и здравствено безбедни производи, нема никакву гаранцију да неће бити отрована. Будући да се њихова продаја обавља на основу дозволе за промет шумских плодова и да их законодавац није обавезао на додатан опрез код издавања дозвола за продају потенцијално веома опасних гљива, Градске тржнице брину једино о томе да свако

Лерка Јовановић која је у Тржницама задужена за контролу намирница каже да предузеће нема начин да контролише, или спречи продају печурака и објашњава да купци знају да гљиве купују на личну одговорност. То што такво обавештење не стоји на видном месту ова службеница пијачне управе правда аргументацијом да свако ко пазари гљиве добро зна коју врсту ризика преузима. Због тога их, сматра, купују само добри познаваоци.

Овакав став потврђују и продавци који свакодневно нуде свеже убране печурке које расту у околним шумама. Драгомир Бишевац из Великог Поља, који је гљиве почео да бере у детињству на родним косовским планинама, прича да код њега пазаре само они који добро знају шта купују, јер већ имају искуство у конзумирању дивљих печурака. Најбоље муштерије су му, каже, Кинези који не жале да дају десет евра за комад лековите хрстова сјанице коју у њиховој земљи, због антиканцерогеног дејства, сматрају националним природним богатством које зову "чудесним крајем биљака".

Печурке код Драгомира често купују Италијани, али су Крагујевчани најзаслужнији што је овај пензионер летос, лутајући само њему знаним стазама које као сваки искусна берач држи у тајности, зарадио између 400 и 500 евра. Мада не желе да се хвале зарадом и други сакупљачи очигледно добро пролазе од продаје гљива које је природа овог лета обилно понудила. Сви тврде да имају сталне муштерије које им верују, али нико не може понудити гаранцију бољу од дугогодишњег искуства.

Колико храбрости треба да би аргумент да неко од малих ногу бере и једе печурке које налази у околним шумама био довољан да се пренебрегне чињеница да велики број јестивих гљива има своје отровне парњаке које су им веома сличне зна свако ко доноси одлуку да ли ће се почистити овим шумским послатицама.

Дугогодишњи члан „Гљиварског друштва Шумадија“ Југослав

ПАЗАРЕ ОНИ КОЈИ ЗНАЈУ ШТА КУПУЈУ: ДРАГОМИР БИШЕВАЦ

Барјактарев, новинар Радио Крагујевца, сматра да се у куповину печурака на пијачним тезгама могу упустити само они који их добро познају.

Овај заљубљеник у свет гљива који у замрзивачу понекад има преко 130 врста јестивих упозорава, међутим, да се у познаваоце не могу убрајати аматери који препознају неколико врста које се на нашим просторима најчешће конзумирају.

■ Могуће грешке

- Чак и ја који одлично знам сваку врсту понекад код куће, приликом накнадног пребирања, пронађем понеку која није јестива. Ово се не догађа због незнања, него зато што у природи постоје врсте код којих је разлика између јестивих и отровних врло мала. Ако занемаримо ове ситне разлике последице могу бити катастрофалне. Нарочит опрез је потребан како би се избегла зелена пупавка која важи за најотровнију гљиву на нашем подручју. Опасно је што се ова печурка, чији један шешир може да убије неколико људи, може јавити у више различитих нијанси - од беле до тамно смеђе када донекле подсећа на сунчаницу. Поред ове могућа је и замена јестива јајара са отровном заводницом која јој, у раној фази развоја, поприлично наликује. Они који купују печурке на пијаци морали би, такође, да знају да киша понекад спере беле тачкице по којима се шешири отровне мухаре разликују од развијеног шешира јестиве кајмакчаре, па је за разликовање

НАЛАЗИЛИ СМО НЕЈЕСТИВЕ ВРСТЕ НА ПИЈАЦИ: ЈУГОСЛАВ БАРЈАКТАРЕВИЋ

битна боја листића са доње стране. Треба рећи и да је јако опасно куповати неразвијене плодове, што је чести случај код оних које пазаре јајара. Ово је битно због чињенице да отровне гљиве понекад могу расти заједно са онима које користимо у исхрани, па док их не отворимо не можемо бити сигурни која врста је у питању, каже Барјактарев.

Овај гљивар сматра да би продаја печурака на пијацама морала да буде много боље контролисана. То би, према његовом мишљењу, уместо инспекцијских органа који немају довољно знања из ове области, морали да раде добри познаваоци.

- Сви ми из Гљиварског друштва кад год се нађемо на пијаци где се продају печурке, на своју руку, преконтролишемо шта се налази на тезгама. Понекад се догоди да међу јестивима нађемо и печурке које не бои смеде да се конзумирају. Пре неколико година је колега гљивар једној старијој жени на пијаци просуо пуну корпу заводница које је продавала као лисичарке, каже наш саговорник, наглашавајући да се печуркама никада не отрују они који их не познају, јер их из страха и не купују, него они који мисле да о њима знају довољно и они који се ослањају на претходно искуство које често уме да завара.

Ако се све ово узме у обзир онда би они који брину о квалитету и здравственој исправности производа који се продају на градским тржницама морали да размисле да ли је одговорно одлуку о куповини потенцијално веома опасних, па чак и смртоносних, печурака препустити личној одговорности купца који, пазарећи на легалној пијаци често, полазећи од претпоставке да купује на безбедном месту, верује да су сви производи који се налазе на тезгама прошли здравствене провере и стручне контроле. Због тога би ваљало размислити о идеји да се продаја гљива услови неком врстом лиценце коју би, после адекватних курсева и провере знања, издавала регистрована удружења гљивара.

Док се то не догоди увек је zgodно подсећање на изреку да све печурке могу да се једу, али се неке могу јести само једном.

НОВИНАР ЗОРАН ГЛИШОВИЋ ПОКЛОНИО СВОЈУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ ИСТОРИЈСКОМ АРХИВУ

Радни век у 42 укорићена тома

Познат међу колегама као новинар који има најпедантнију личну архиву и документацију о личностима и догађајима о којима је извештавао за чак 36 медија из бивше СФРЈ, дугогодишњи дописник Радио Београда Зоран Глишовић по одласку у пензију поклатио је сву своју документацију Историјском архиву Шумадије. Четири деценије његовог рада сталe су у 42 укорићена тома

Пише Зоран Мишић

Иако су због природе посла свакодневно присутни у јавности, сами новинари су веома ретко (у најбољем случају телесне повреде или тужбе) тема медијског извештавања. Као један од ретких, али и светлих, изузетака недавно је у кратком извештају Танјуга (за који је између осталог

ЧИТАВ РАДНИ ВЕК УКОРИЧЕН И НА УВИД ЈАВНОСТИ – НОВИНАР ЗОРАН ГЛИШОВИЋ СА СВОЈОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ

и сарађивао) освануо наш колега Зоран Глишовић. Дугогодишњи дописник Радио Београда учинио је несвакидашњи и за наше поднебље премијерни гест поклонивши крагујевачком Историјском архи-

ву Шумадије своју целокупну личну архиву и документацију коју је предано сакупио, стварао и, што је најважније, сачувао током четрдесетогодишњег рада.

Архив је сада богатији за више од 20.000 текстова које је за четири деценије Глишовић објавио у 36 електронских и штампаних медија са простора не само Крагујевца, већ и бивше Југославије.

Куриозитет који није био непознат овдашњим његовим колегама старије генерације је да је Глишовић, почевши од свог првог радног дана 1970. године, па све до 2010. када се пензионисао, све своје текстове, радијске прилоге и извештаје користио у књиге. Тако су по завршетку активне каријере иза њега остала 42 таква тома, 40 са радијским прилозима – по једна за сваку годину радног стажа и две књиге новинских текстова писаних на теме од Копра до Скопља у медијима где је објављивао као хонорарни сарадник. И све је то сада доступно јавности у депоима Архива.

■ Опус „дугачак“ два метра

Његов лични архивски фонд, када се томови послажу један до другог, „дуг“ је готово два метра

и у њему су сталe небројене личности и догађаји не само из града, већ и Шумадије, Србије, Југославије...

За разлику од других бројних професија, новинари су у прилици, попут филмација, глумаца и редитеља, да све оно што су урадили током свог радног века те своје „производе“ сакупе, обједине и поклате неком ко жели да их даље истражује, прегледа, проучава, каже Зоран Глишовић, који је професионалну каријеру почео давне 1970. године у „Светлости“ и Радио Крагујевцу и то прво као илустратор и карикатуриста (види антрфиле), тек потом „формацијски“ и као новинар.

Иако су му се старије колеге због тога и подсмевале, Глишовић је све своје радове, текстове и објављене прилоге педантно слагао.

Почело је то спонтано и то уз велики и поспрдан подсмех мојих тадашњих колега и пријатеља. Архиву сам, без икаквих претензија и амбиција, правио због себе самог, како би ми олакшала свакодневни рад и била брз и прегледан подсетник на догађаје и личности о којима сам већ писао. Сачувао сам прве текстове, потом оне од

прве недеље. Када сам сакупио и читав месец, онда је некако све то кренуло само од себе и по проласку сваке године коричио сам тај период, појашњава Глишовић, додајући да су му касније „да часком баце поглед у архиву“ тражили и они коју су такав његов начин рада и размишљања исмевали, посебно када је од 1982. године прешао у Радио Београд као новинар Првог програма и дописник из Шумадије и Поморавља.

Данас његови текстови обједињени и на једном месту сведоче и подсећају на јасну слику града и његових житеља током пуних 40 година, али са јаким, личним печатом самог аутора и видљивом жељом да се будућим генерацијама прикаже како извештава новинар државног медија у доба комунизма, социјализма и демократије.

Јасно се из текстова и прилога види како се новинар „ломи“ и „крши“ извештавајући за државни медиј из доба комунизма „са Титом у мозгу и на сваком месту“, „Милошевићем у срцу и души“, али и демократама „чистим као суза“, не крије он, додајући да ипак за свих 40 година професионалног рада никада није слагао читаоца или слушаоца, нити написао лаж и изрекао је у етар, схватајући свој позив као изузетно одговоран.

Колико је њему познато, сличну ствар радио је давно и покојни новинар Милија Пајдић, шеф овдашњег дописништва „Вечерњих новости“, који је лепио објављене текстове у прес клипинг. За разлику од њега Глишовић је сада на увид јавности дао и оне ствари које нису биле објављене, попут (нарученог од Радио Београда) првог интервјуа са принцем Томиславом Карађорђевићем по његовом повратку у земљу, рађеним на Опленцу, више извештаја (матична кућа објавила је сада један) о чувеном штрајку оружара који је трајао месецима и био први јасан наговештај политичких и друштвених промена, али и прилозима који су ишли, а због којих се отворено каје, попут новинар-

ДРАГОЦЕНА ИСТОРИЈСКА ГРАЂА И СВЕДОЧАНСТВО О ЖИВОТУ ГРАДА – ГЛИШОВИЋ СА ДИРЕКТОРОМ АРХИВА ИЛИЈЕМ

МЕЂУ НАЈОБЈАВЉИВАНИЈИМ КРАГУЈЕВАЧКИМ НОВИНАРИМА

Од Копра до Скопља

Новинар Зоран Глишовић рођен је 1946. године у Крагујевцу. Новинарством професионално почиње да се бави у „Светлости“ и Радио Крагујевцу, а потом је пуне три деценије на Првом програму Радио Београда као дописник из Шумадијског и Поморавског округа.

Сем ова три гласила радио је и сарађивао у још 33 штампана и електронска медија из свих република и покрајина бивше СФРЈ као што су: Радио телевизија Београд, Танјуг, „Политика“, Радио Загреб, Сарајево, Копар, Ниш, Београд 2, 202, Скопље, Нови Сад... и листови попут загребачких „Вечерњака“ и „Вјесника“, „Илустроване политике“, „Експреса“, бањалучког „Гласа“, јагодинског „Новог пута“, нишких „Народних новина“, „Вечерњих новости“, локалне „Црвене Заставе“, „НЛ-а“, „ЛИД-а“, часописа Загребачке армијске области „За домовину“ и „ТВ канала

31“ претече Телевизије Крагујевац.

За ове медије Глишовић је писао и извештавао не само из Крагујевца већ и из Хрватске, БиХ, Црне Горе, Македоније, Словеније, Космета, Швајцарске, Грчке, Румуније, Пољске, Француске... као и свих општина тадашњег Шумадијско-поморавског округа.

Објавио је више од 20.000 новинских, радијских, телевизијских и агенцијских извештаја, коментара, интервјуа, емисија, што је цифра која га је сврставала у ред најобјављивијих новинара не само из Крагујевца већ и Србије.

У првој деценији своје каријере Глишовић је био посвећен хумору, карикатури и илустрацији, објавивши више од три хиљаде карикатура у многим југословенским новинама и часописима, истовремено пишући и афоризме и уређујући хумористичку страну у „Светлости“ под називом „Доконо уво“. Учесник је бројних светских фестивала карикатуре, један од оснивача крагујевачког Међународног салона анти-

ИЗВЕШТАВАО ЗА БРОЈНЕ ЕЛЕКТРОНСКЕ И ШТАМПАНЕ МЕДИЈЕ ИЗ СВИХ РЕПУБЛИКА И ПОКРАЈИНА СФРЈ

ратне карикатуре и један од поклатача првих Шумадијско-поморавско огласно-забавних новина „Рекламер“.

За свој новинарски рад добио је тридесетак признања.

ског обиласка у НАТО бомбардовању погођене „Ковачнице“ са Бекем и Љубишом Ристићем и приче о „живом штиту фабрике“.

■ Подстрек осталим колегама

Део својих радова Глишовић је пробрао, одабрао и средио у две књиге под називом „Јавни дневник“ и „Књига отисака“ које би требало да изађу до краја овог месеца.

- Ту је део ауторских текстова од преко 20.000 објављиваних свуда у медијима у свим републикама и покрајинама СФРЈ. То ми је онда био и циљ, да се опробам у свим конкуренцијама па, ако то нешто ваља, уредништва ће га објавити, а ако не – бацити. А објављивали су и то у оно време када се за неколико прилога на Радио Загребу зарађивала читава месечна плата у „Светлости“ или када се од хонорара у загребачком „Вечерњем листу“ и „Вјеснику“ лаганица отплаћивао нови „кец“.

ПРОМОЦИЈА КЊИГА У НОВЕМБРУ

„Јавни дневник“ и „Књига отисака“

Сем што је читаву своју новинарску заоставштину укоририо и спаковао у 42 књиге и поконио Историјском архиву, Зоран Глишовић је из свог богатог медијског опуса пробрао материјал за две књиге које ће остати трајни сведок његовог журналистичког рада. Реч је о издањима „Јавни дневник“ и „Књига отисака“ чији је заједнички издавач овдашњи „Центар за развој слободне мисли“.

У књизи „Јавни дневник“ сабрано је чак 7.300 флеш и проширених вести, безброј података и тачно 1.230 имена људи и 320 фирми, организација, установа... о којима је Глишовић извештавао.

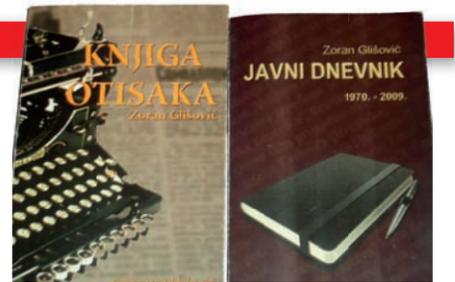
Да би читаоцима и млађим колегама приближио време, догађаје, атмосферу и друштвену реалност времена из којег и о коме је извештавао, Глишовић је направио краћи ауторски и новинарски увод о свакој години понаособ, сублимирајући за њу најважније догађаје у свету, затим Југославији, па се тек онда латио хронике Крагујевца и Шумадије и

Поморавља. Сам концепт, сем журналистичких домета и (пре)обиља података и информација, подсећа на неку врсту омажа типа култне шпице „Грлом у јагоде“ због начина на који је са данашње дистанце читаоцу приближена и појашњена атмосфера тадашњих збивања.

На крају издања Зоран Глишовић саставио је детаљан индекс и попис имена, али и скраћеница, јер бројне ондашње друштвено-политичке организације тешко да су познате данашњим читаоцима и потенцијалним настаљацима његовог новинарског рада.

Друго дело „Књига отисака“ сачињава збирка од 980 Глишовићевих ауторских текстова објављиваних током четири деценије професионалног рада.

- Није роман нити збирка приповедака или песама, већ сведочење и одгонетање читаочеве знатичеље о бројним детаљима, када се, шта, где, како и зашто догодило и са којим актерима, истиче аутор карактеристике своје књиге, која такође на крају садржи индекс са 1.147 људи и 230 појмова из разних сфера и деценијских слојева некадашње друштвене збиље.

ТОКОМ ОКТОБРА ИЗ ШТАМPE ИЗЛАЗЕ ГЛИШОВИЋЕВЕ КЊИГЕ „ЈАВНИ ДНЕВНИК“ И „КЊИГА ОТИСАКА“

Ова књига илустрована је, као што правом „отиску времена“ и приличи, Глишовићевим карикатурама и илустрацијама од којих се издваја једна од првих карикатура (ако не и прва) о тадашњој Југославији Јосипа Броза Тита објављена у „Светлости“, уз аминовање ондашњег уредника Стојиљковића.

Педесетак текстова ове књиге обогаћено је и пост скриптомом, Глишовићевим размишљањима која су настала или одмах после писања и објављивања прилога или чак и са веће временске дистанце.

Обе књиге, требало би да изађу до краја октобра и биће промовисане средином новембра.

БАШ СА ПОЧЕТКА КАРИЈЕРЕ - ГЛИШОВИЋ ПРВОГ РАДНОГ ДАНА 1970. ГОДИНЕ У РЕДАКЦИЈИ „СВЕТЛОСТИ“

На крај својих књига Глишовић није ставио тачку, већ три.

- Три тачке симболично значе да се овде књигама не завршава, већ се надам да ће друге бројне колеге наставити путем којим сам ја стигао додде, каже Глишовић.

Он своја издања сам финансира (дигао је кредит, а да ли ће његова исплата ићи као некада „кечева“ – тек ће да види). Неком од спонзора се не нада јер од 320 фирми о којима је током четири деценије извештавао готово све су данас пропале и угашене.

До предаје поклона у Историјски архив читава Глишовићева документација стајала је у његовом стану у Ердоглији у једном орману (поклон Радио Београда приликом одласка у пензију), а сада када је измештена у депое ове установе, признаје да му грађа „помало и фали“. Али је зато сада ту за васколику јавност и читаву вечност.

Значај његовог геста истиче и Предраг Илић, директор Историјског архива.

- Први пут је новинар из Крагујевца који је радио за локалне, али и националне штампане и електронске медије поконио своју личну архиву нашој установи. Историјски гледано то је врло значајна документација јер је у њој пропраћено све што се дешавало у Крагујевцу у домену његовог рада намењеног јавности. У њој је на драгоцени начин осликан свакодневни живот у граду током пуне четири деценије, каже Илић.

Новинарска архива попут Глишовићеве је значајна јер о многим догађајима нема праве документације.

- За истраживаче је важно тачно лоцирање када и где се нешто десило, а на овај начин ту информацију имају из прве руке. Постоје ствари које немају организационе одборе и нико званично за њих није задужен, а оне

спонтано трају вековима, попут вашара. Ту су новинарски извештаји, иако секундарни извори, изузетно значајни, јер су практично једини, наводи Илић, додајући примере и бројних инцидената, попут бомби које су падале на град или рушења хеликоптера, а који би службено завршили у архивама војске и полиције, које и нису „баш толико доступне“ на увид јавности.

За Илића оваква врста личне архиве има предност и приликом извештавања о дешавањима о којима су званичне инстанце ћутале из бројних разлога, али су и значајна предност над званичним формама без оног обавезног новинског „шта стоји испред и иза тог догађаја“.

Због тога Предраг Илић апелује и на друге новинаре да им Глишовићев пример буде подстрек да своју документацију, „када то не ремети њихов емотивни живот“, такође дарују архиви.

VI STE NA POTEZU!

STIHL takmičarski karavan

Izmislili smo prvu motornu testeru i usavršili je da ispuni sve Vaše potrebe. Sada ste Vi na potezu! Odaberite STIHL motornu testeru ili STIHL benzinski duvač i pokažite koliko ste vešti, jaki, brzi i spretni! Očekuju Vas pravi izazovi i zanimljive STIHL nagrade.

Uključite se u STIHL takmičarski karavan u Vašem gradu!

Topola, Oplenačka berba, Bulevar Vožda Karađorđa 2,
11. oktobar 2014, od 12:00 časova

facebook.com/STIHLSerbia

КОЛЕКЦИОНАР МИНИЈАТУРНИХ ПАКОВАЊА ПИЋА

Да колекционарство уме да буде врло „заразно“ сведочи прича о Милораду Петровићу из Лапова који је четрдесет година скупљао чокање или „унучиће“ и сада у витрини има најразличитија пића у флашицама у облику локомотиве, сијалице, шаховске фигуре, бочице за бебу с цуцлом

Милорад Петровић из Лапова, машиновођа у пензији, у својој кући има око 1.100 „унучића“. Најстарији, како мисли Милорад, има 45 година. Он их је куповао, плаћао и по пар десетина тадашњих марака, али и добијао на поклон. Колекција сада вреди нама-

Човек са 1.100 унучића

тензивно сакупљао „унучиће“ следећих 20 година. Имам чокање из Русије, Мексика, Италије, Немачке, Грчке, Турске, Аустрије, Швајцарске...Током једног путовања, у колима за ручавање у возу, нашао

ликер с укусом наранџе из Немачке, или бочице вискија „Далас“ с ликовима из истоимене америчке серије популарне осамдесетих година. Ту су и напиток „беби бомба“ упакован у минијатурну флашицу са цуцлом, чокањи сијалице, шаховске фигурице.... Милорад у својој колекцији има и минијатурне боце најпознатијих француских шампањаца. Унутра је упакован цео „цуг“ овог пенушаваог напитка - 12 милилитара!

- Немогуће је сетити се неког пића које се производи било где на земљској кугли, а да није у мојој витрини. Један од најдражих ми је виски „локомотива“, са чијег димњака може да се накрене, објашњава Милорад.

■ Дојадило брисање прашине

Из чокања у Милорадовој колекцији нико никада није смео да накрене, сем његовог оца, који је не-

ОД „ЦЕЗАРА“ ЈЕ СВЕ ПОЧЕЛО

ње 5.000 евра и Милорад је среман да је прода. Супруга Мица му не верује.

- Него шта су него прави унучићи? Тачно је да их неки зову и чокањићи, али све му опет дође на исто, кроз смех каже Милорад.

■ Занос од 40 година

Његова колекција је у подруму породичне куће у Лапову, у великој застакљеној витрини. Флашице су „постројене“ по редовима. Дупликата нема. Овим хобијем Петровић је почео да се бави када је приликом једног путовања железницом купио прву флашицу вињака „цезар“. То је био почетак необичне сакупљачке страсти. Касније није посетио ниједну светску дестинацију, а да није набавио бар по једно ново „унуче“.

Минијатурне бочице разних пића Милорад је доносио са свих континената.

- Почео сам 1970. године и ин-

ЧОКАЊИ У ОБЛИКУ ЛОКОМОТИВЕ И ФОКЕ

сам чокањ у облику локомотиве. Платио сам га тадашњих 20 марака и није ми било жао. Једноставно, нисам питао колика је цена „унучету“, већ само да утврдим да ли га имам у својој колекцији или не. А ни то понекад није било лако - сетити се одједном чега све имам у својим витринама. Ја нисам трошио на нешто друго, неке забаве, ја сам новац давао само за чокање. Доста њих донео ми је и брат из Немачке, сећа се Милорад.

Међу „унучићима“ су и прави раритети, као што је „убица дама“,

када давно то радио тајно. Стариња је био убеђен да његов син не може да примети да фали која бочица, али Милорад је сваки пут приметио. Он каже да су га многи питали да попију пиће из неког чокања, Милорад никоме није дозволио. Многима је радије нудио да им купи флашу пића од литар, него да поклони једно чокање. Овај пензионер и сада зна тачно у којој полици се који чокањ налази и у ком реду, до зида или напред.

То зна и његова супруга Милванка звана Мица. Она више од четири деценије брише прашину са минијатурних бочица.

- По три дана бришем чокањ по чокањ, а два дана пре ми треба да се психички припремим за то. Не могу да чистим мокром крпом, да не оштетим етикете. Извадим све чокање из горње полице, па бришем полицу, па чокањ по чокањ. Сваки вратим тамо где је био, објашњава Мица.

Милорад Петровић данас признаје да „је прошло време заноса“ и да више не набавља нове бочице. Без постојећих, ипак, не може. Тражи купца да прода колекцију, али делује као да моли бога да га не нађе. Његова супруга Мица каже да

ЧОКАЊИ УМАЛО ПРЕД ГОСТЕ НА СВАДБИ

Због сина стегао срце, па поклекао

Када се 1990. године женио Милорадов син Саша, садашњи отправник возова, чувени лаповачки колекционар решио је да жртвује „унучиће“.

- План ми је био да гостима сервирам крај тањира „унучиће“, сваком по један различит. Крену послушници на свадби да ређају „унучиће“ крај тањира, па сваки рече „јао, што је овај леп“, па га стави цеп. Други исто „јао, ја морам да ти узем овај“. Кад сам то видео, срце ме заболо, да ми купе „унучиће“ они који их никада неће волети и чувати као ја. Попиће их и бацити флашицу или ће их занемарити за који месец. Скочим, покупим „унучиће“ са столова и из цепова послушника и вратим их у витрину, прича Петровић сетно.

УНИКАТНИ ВИСКИ „ДАЛАС“

Милорад се смешка.

- Давали су ми давно 8.000 немачких марака за целу колекцију. Тражио сам десет хиљада, али не зато што ми је осам било мало, већ због тога што нисам желео да се растанем од „унучића“, сећа се Милорад тог времена тврдећи да је сада спреман на продају, мада не делује баш уверљиво.

Милорад Петровић пре заноса према унучићима скупљао је шибице на којима су некада биле слике биљака, животиња, градова... Али, колекција шибица никада није била ни принети колекцији чокања.

М. РАЦА

НА ПРОДАЈУ плац од 18 ари у Виноградима у улици Николе Вујачића. Гледа на Спомен парк Шумарице, сунчана страна, ограђен, струја, вода, телефон, гас, укњижен. Цена 3.800 евра/ар. телефон 063 282 427

СУПРУГА ЗБОГ ЧОКАЊА НА ЛОШЕМ ГЛАСУ

Ала снајка воли да цугне

Милорадова супруга Мица каже да су њихови пријатељи, где год да су путовали, у њихову кућу доносили на поклон „унучиће“. И она је, каже, куповала интересантне примерке. На неке од њих налетела је у продавници у Великој Плани.

- Купим ја неке потрешштине и видим много разних чокања. Решим да обрадујем мужа, па узем један, па још један, па угледам још лепши и тако пазарим пет. Платим све, спакујем у торбу, а чокање у цеп, да се не поломе. Кренем ка вратима радње, кад чујем иза себе „Ух, ал' ова снајка има добар цуг“. Побегнем из радње и обећам Милораду да неће више бити поклона, каже уз осмех Мица Петровић.

ЖЕНСКИ РВАЧКИ КЛУБ „РАДНИЧКИ”**Струњача са лепшим ликом**

СЛАЂАНА МАТОВИЋ НА ПОБЕДНИЧКОМ ПОСТОЉУ КАО ПРВАК ДРЖАВЕ

Од прошле недеље Крагујевац је у својој богатој спортској историји богатији за још један трофеј, први у женском рвању слободним стилем. Титулу првака државе освојила је рвачица „Радничког” Слађана Матовић

Заменита историја спортска овдашња добила је још један трофеј. Прошле недеље у Ваљево, по први пут у историји нашег града, освојена је титула државног првака, тачније првакиње, у рвању за жене слободним стилем. Овим ласкавим насловом окитила се рвачица „Радничког” Слађана Матовић и то непуних пола године од када је при овом рвачком клубу званично основан његов женски одбор.

Иако „Раднички” још од 1970. године у својој разгранатој спортској породици негује и рваче, све до 12. априла ове године струњача „дрвених” била је искључиво резервисана само за такзовани „јачи” пол. Слађанини почетни успеси, али и спремност и амбиције ово „јачи” озбиљно доводе у питање чак и као овешталу новинарску фразу.

Женско рвање у свету постоји већ дуго. Актуелно је преко три деценије, малтене од када се појавио и слободни стил у мушкој конкуренцији. За разлику од мушких колега жене рвачице такмиче се искључиво у слободном стилу, а не у грчко-римском рвању, уводи нас у тајне овог, за нас новог борилачког спорта за даме, њихов тренер Никола Јовановић.

Рвање за жене је од 2004. године и Атине и у породици олимпијских спортова и по Јовановићевим речима светски крем овог спорта чине рвачице из свих држава и република некадашњег Совјетског Савеза, спортисткиње из скандинавских земаља и такмичарке (посебно у лакшим категоријама) из Кине, Јапана и обе Кореје.

У Србији је то новија спортска дисциплина са чијим се активним тренирањем кренуло пре пет год-

ина. Већина првих рвачица биле су девојке које су се у овај спорт „пребациле” из џудоа, каратеа или теквандоа попут сестара Туба - Уне, Ире, Еве и Ане које су почеле да рву за београдску „Црвену звезду”, која је уједно и први прави женски рвачки клуб у нашој земљи, каже он.

Уна Туба успела је да, за сада, освоји и једино међународно одличје – бронзу на европском првенству у дресу, односно трикоу Србије.

Дамски борилачки клубови

По Јовановићевој евиденцији у међувремену посебне клубове или секције и огранке при већ постојећим мушким колективима покренули су 2010. године „Аматер” из Сомбора, а потом и „Потисје” из Кањиже, зрењански „Пролетер”, београдски „Раднички”, „Витез” из Шапца, обреновачки „Тент”... али, онако, са по једном-две рвачице, некако дамски, „стидљиво”..., а онда тог историјског 12. априла и наш „Раднички” се прикључио овом све бројнијем сестринству у партеру и на струњачи.

Две године од почетних корака у женском рвању основана је и лига и када се државно првенство одржавало у нашој Хали „Парк” и наш „Раднички” освојио титулу првака Србије, али у мушкој конкуренцији, тада је по први пут одржано и лигашко надметање за жене у појединачној конкуренцији. У конкуренцији три клуба, соморског „Аматера”, београдског „Радничког” и „Првене звезде” тријумфовала је „Звезда” највише баш захваљујући умешности и спремности сестара Туба, предочава нам чињенице из још свежих и таке историјата женског рвања у нас Никола Јовановић, а ми ову прилику користимо да им честитамо на историјској, првој титули са извесним одоцењем.

А, онда је уследио 12. април ове године и историјски датум, али за повест нашег, крагујевачког спорта, када је званично почео са радом Женски рвачки клуб „Раднички”.

Развојем слободног стила у мушком рвању спонтано се дошло и на идеју да се покрене рвање за жене, а ту идеју свесрдно и здружено је гурао и председник нашег клуба Миодраг Поповић Мида. Кренули смо у њену реализацију и на првом тренингу појавила се Милица Поповић, која је са собом повела још две школске другарице, а прикључиле су им се и Сенка Симоновић и Ива Матовић и ове десетогодишњакиње и данас чине стандардну петорку подмлатка клуба, каже Никола Јовановић, тренер млађих категорија, члан

СА ОСНИВАЊА РВАЧКОГ КЛУБА ЗА ЖЕНЕ – ТРЕНЕРИ СА МЛАДИМ ТАКМИЧАРКАМА

прве екипе „Радничког” до 71 килограма и тренер жена рвачица.

Од велике помоћи у раду му је и бард крагујевачког рвања, тренер Ивица Дујмић, а са својим планом и програмом рада али и неопходним саветима у ову „причу” се све више укључују и стручњаци Младен и Милан Поповић.

Данас њихов дамски борилачки колектив броји десетак активних рвачица махом млађег узраста, а у сениорској конкуренцији издваја се већ осведочена шампионка Слађана Матовић.

Прича са педигреом

До сада су тренинге одржавали два пута дневно у Хали „Језеро”, али су решили да појачају ритам, тако да све заинтересоване припаднице „лепшег” пола са рвачким тенденцијама и амбицијама могу да им се прикључе сваког понедељка, среде и петка у Хали „Језеро” у два термина (због школе), пре подне од девет и поподне од 17 сати 30 минута.

Свако може да проба или само да погледа наше тренинге и процени да ли му се ова дисциплина свиђа и одговара. А, редовним тренингом може да буде само на добитку, пре свега здравим и правилним развојем организма јер је рвање базични спорт, али и кроз дружење, такмичење, путовања..., истиче наш саговорник несебично нудећи шансу нашим младим читатељкама да испишу пионирске странице овог новог спорта у нас. Што се тога тиче Слађана Ма-

тових (31) девојачко Цвијовић, је већ кренула са шампионском титулом 21. септембра у Ваљево. Њена прича је права – рвачка јер потиче из породице у којој сви рву.

Кренула сам са тренинзима, чисто рекреативно због себе, али је тренер проценио да имам могућности и за такмичења, каже Слађана која је из породичне рвачке приче и то већ четири генерације.

Њен отац Вучета Цвијовић (60) био је члан шампионске екипе „Радничког” у старој СФРЈ са две титуле првака државе. На ветеранском светском првенству ове године освојио је пето место, а пре две године бронзу. Млађи брат Славољуб рве већ више од деценије и по и већ 13 година је члан стандардне прве еипе клуба и освајач бројних медаља, попут две титуле вицешампиона у грчко-римском и две титуле првака у слободном стилу као и још једне титуле вицешампиона Србије у истом. И Слађанина деца, син Вук већ две године у млађим пионирима и ћерка Ива су у рвачком погону „Радничког”.

Наравно да подршка породице са таквим и толиким рвачким педигреом није изостала.

Највећу подршку сам имала од оца који је знао колико волим и пратим рвање, као и да имам предиспозиције за овај спорт, брза сам, јака за жену, имам урођени таленат и генетику, истиче она без лажне скромности, додајући, не без поноса, да је од

малена рвала са дечацама у завичајном Станову и побеђивала их, а са братом спаринговала „од детета”.

Расту амбиције

Подршка није изостала ни од њеног супруга Горана (који једини не рве у кући), а Слађана као права шампионка већ има своје омиљене захвате – „чипе” (хватање за руку и главу) и „за појас”.

Наступ у Ваљево био је њено прво званично такмичење, мада је летос пропустила Медитеранске игре у Кањижи из процедуралних разлога – немаће пасоша који је обавезан због лиценце икако се такмичење одржавало у нашој земљи.

Сигурно би узела медаљу, тврди њен тренер и ментор Николић, али се она не узбуђује додајући самоуверено победнички: „Боже здравља, иде сад Балканијада”, која је већ наредне године.

Титулу је освојила победом над рвачицама „Звезде” у полуфиналу и у финалном мечу у којем је савладана већ помињана и прослављена Ира Туба.

Задовољна сам својим рвањем, стилем, техником и учинком. Нисам имала неких већих пропуста, цени она своју премијеру на струњачи док тренер Николић додаје искучно да још има ту „места за развој и напредак, поготово у техници и захватима”.

Слађани је већ стигао позив од селектора репрезентације Ненада Ранђеловића за припреме национале селекције крајем године у Шведској и почетком наредне у Мађарској, а следе и Балканијада и европско првенство.

Искрено, са њеним почетним успесима расту и моје, тренерске амбиције, јер у њеном случају реално има простора и времена за даљи напредак који ће њу прекалити у респектабилног борца на међународној сцени, обећава тренер Јовановић.

И не само то, од почетка нове сезоне фебруар-март сви погони у „Радничком” у свим узрасним и старосним категоријама почињу да раде пуном паром и у мушкој и у женској конкуренцији. По тренеру тек следи прва, права, озбиљна, такмичарска година женског рвања у Крагујевцу и жетва нових медаља и трофеја.

Дакле, моје даме, тек ћемо се рвати, још.

Зоран МИШИЋ

СА СТРУЧНИМ ТИМОМ „РАДНИЧКОГ” – СЛАЂАНА МАТОВИЋ НА ДРЖАВНОМ ПРВЕНСТВУ

БУДУЋНОСТ ЖЕНСКОГ РВАЧКОГ КЛУБА – НАЈМЛАЂЕ ТАКМИЧАРКЕ

ВОДИЧ КРОЗ „ЈОАКИМИНТЕРФЕСТ“

Рат у нама

На фестивалу ће учествовати, у конкуренцији за традиционалне награде, позоришта из Нове Горице, Бањалуке, Зенице, Тузле, Вировитице, Београда, Кикинде, Скопља. У данашњим тешким финансијским условима, крагујевачка публика видеће поново, један добар фестивал значајних представа које ће јој понудити одговоре на потенцијална питања о друштву у коме живимо

На овогодишњем деветом „Јоакиминтерфесту“, од 7. до 14. октобра, у такмичарском делу фестивала биће изведено седам представа из Србије, Републике Српске, Словеније, Босне и Херцеговине, Хрватске и Македоније, које је одабрао селектор фестивала Горан Цветковић, позоришни критичар који је овогодишњу своју селекцију најавио под слоганом „Рат у нама и око нас“.

Крагујевачка публика ће за осам дана фестивала моћи да види драме врхунских аутора, као што су Роналд Харвуд, Ежен Јонеско, Хенрик Ибзен, Тадеуш Свободанек, као и представе, познатих редитељских имена, Владимира Милчине, Дине Мустафића, Небојше Брадића и последњу представу преминулог Приможа Беблера.

Образлажући овогодишњу селекцију, Горан Цветковић је истакао да гледајући целокупну историју човека, са идејом да се некоко разуме његово понашање, морамо доћи до чињенице да је главно обележје укупног постојања ове друштвене животиње - РАТ!

И то у свим облицима, од оног што се назива оружаним сукобом две сукобљене силе, до оног свакоднев-ног, у породици, на радном месту, на улици, у кафани, на пијаци.

Рат није само тренутак сукоба – рат је и припрема рата – планирање, препарирање будућих учесника, подмићивање, лажно увећавање разлога, превара, крађа истине, подметање лажних доказа, медијска халабука, злоупотреба осећања, лицемерје из користољубља. Ратују велике силе, мале државе, племена, партије, војске, гериле, али, ратују и породице, ратују синови и очеви, ратују мужеви и жене, ратују браћа и сестре, ратују државни службеници, ратују радници, ратују криминалци, ратују тајкуни, ратују писци, ратују

ДРАМА „ТРПЕЛЕ“, БДП

политичари, ратују глумци, ратују критичари, ратују професори, навео је Цветковић.

■ Моралне дилеме

Зато је, састављајући репертоар овогодишњег „Јоакиминтерфеста“, покушао да прикаже такву слику света, која колико-толико, приказује неке аспекте тог трајног, али и садашњег рата у нама и око нас.

На фестивалу ће учествовати, у конкуренцији за традиционалне

сно и од срца смеје, коме другом, до себи и својима у одличној игри глумца оба ансамбла.

У среду, 8. октобра, на репертоару је комад „Трпеле“, који су према документарном материјалу приредили драматуршкиња Милена Демоло и редитељ Бобан Скерлић, а у продукцији Београдског драмског позоришта.

У релативно скромној и слабој сезони београдских позоришта, о-

ПРЕДСТАВА „РЕВИЗОР“ У РЕЖИЈИ ДРАЖЕНА ФЕРЕНЧИНЕ (КОПРОДУКЦИЈА ВИРОВИТИЦЕ И ТУЗЛЕ)

награде, позоришта из Нове Горице, Бањалуке, Зенице, Тузле, Вировитице, Београда, Кикинде и Скопља. У данашњим тешким финансијским условима, крагујевачка публика видеће поново, један добар фестивал значајних представа које ће јој понудити одговоре на потенцијална питања о друштву у коме живимо, приказати естетски узбудљиве сценске игре и уприличити искрено уживање.

Фестивал ће, у уторак, 7. октобра, отворити представа „Ревизор“ у копродукцији Казалишта Вировитица и Народног позоришта из Тузле, а у режији Дражена Ференчине.

У овом чувеном делу Гогољ нас обавештава о познатим и скриваним особинама најгоре могуће бирократије коју сви ми добро познајемо. Модерна режија, са јасним асоцијацијама на савремено стање у нама и око нас, сво лицемерје, кувачилук, преваре које видимо и које и сами радимо – све је то добро приказано, а публика се гла-

вај комад издваја се искреношћу и одговорношћу, високим уметничким дометом, о дубоким водама трагедије у породици. У представи глумице играју жене које су осуђене на дугогодишњу робију зато што су, кад више нису могле да издрже, убиле своје мужеве или љубавнике који су их пре тога годинама малтретирали – физички и психички. Представа „Трпеле“ победник је неколико фестивала на којима је учествовала.

Трећег дана фестивала игра се „Нора“, Хенрика Ибзена, у режији Небојше Брадића, а продукцији Народног позоришта Републике Српске (Бањалука). У овој драми на најдубљи начин се преиспитује традиционална заједница мушкарца и жене у друштву које подржава трајно стање рата полова. Редитељ Небојша Брадић, прецизним и проиљивим читањем текста и вештим радом са надахнутим ансамблом, искористио је све могућности овог сложеног дела и приближио нам га – поставио је

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ ФЕСТИВАЛА

Уторак, 7. октобар, 19.30 часова,

Галерија „Јоаким“

Изложба графика проф. др Слободана Бате Недељковића
Leitende и митови античког театра

Четвртак, 9. октобар, у 18 часова

Мала сцена

Промоција монографије *Агем Ђејван*
аутора Славка Подгорелца

Петак, 10. октобар, 18 часова

Мала сцена

Промоција романа Марка Сосича *Балерина, балерина*
(у сарадњи са издавачком кућом *Архипелаг*)

Субота, 11. октобар, 18 часова

Мала сцена

Пројекција и разговор о документарном филму *Бој да прости*
аутора Бошка Савковића

„НОРА“, ХЕНРИКА ИБЗЕНА, У РЕЖИЈИ НЕБОЈШЕ БРАДИЋА (БАЊА ЛУКА)

„НОСОРОГ“ ПО ДЕЛУ ЕЖЕНА ЈОНЕСКА, У РЕЖИЈИ СНЕЖАНЕ ТРИШИЋ (КИКИНДА)

тарно затворен у односима са околином – зато га син већ годинама не посећује. Када одлучи да га болесног, ипак види, на сцени се развије прави породични рат. Враћају се сећања, прети се осветом, преиспитује се моралност, подмећу се интриге, вређа се слабији, велича се једнозначна снага одлучивања.

У недељу се игра „Наш разред“ Тадеуша Свободанека, у режији Владимира Милчине, у продукцији Театра за деца и младинци из Скопља (Македонија) – прави је пример свеукупног појма рата. Рат – онај светски, у центру је збивања, али главни рат је у једном резреду, у који иду деца једног градића (пола од њих су Јерверје, а половина су Пољаци). Писац прати овај разред од основне школе до зрелих година – прати све промене, које се догађају у њиховом односу.

Последњег такмичарског дана, у понедељак, 13. октобра, на репертоару је „Мајстор“ Роналда Харвуда, у режији Дина Мустафића, а извођењу ансамбла Босанског народног позоришта из Зенице.

Рат је у Босни и Херцеговини остао је трагичне трауме које ће се тешко икад излечити. Свака мисао у тој земљи, везана је за неко лице рата. Роналд Харвуд, један од највећих савремених драмских писаца, у свом делу „Мајстор“ подсећа нас шта је то кривица, за масовни злочин из Другог светског рата који не застарева. Нашо је једног бившег есесовца који се притајио у Британији и као хаузмајстор живео миран живот годинама. А кад су га ипак открили, покушао је да порекне своју кривицу... Најзначајнији босанско-хецеговачки редитељ Дино Мустафић направио је представу пуну асоцијација на наше ратовање и убијање.

Јоакимову награду за најбољу представу, режију, глуму и визуелност представе, као и специјалне награде, доделиће жири у коме се налазе Златко Паковић, Марко Сосич и Исидора Рајковић.

У част нагаћених, у уторак, 14. октобра, одиграће се „Кабаре Нушић“, зајечарског позоришта.

Иначе, све представе почињу у 20 часова, а карте за „Јоакиминтерфест“ коштају 600, а комплет 2.400 динара.

М. Ч.

„НАШ РАЗРЕД“ ТАДЕУША СВОБОДАНЕКА, У РЕЖИЈИ ВЛАДИМИРА МИЛЧИНЕ (СКОПЉЕ)

„СУСРЕТ“ ПРЕМА ДЕЛУ МЛАДЕ ХРВАТСКЕ АУТОРКЕ, НИНЕ МИКТРОВИЋ, У РЕЖИЈИ ПРИМОЖА БЕБЛЕРА, У ПРОДУКЦИЈИ ТЕАТРА ИЗ НОВЕ ГОРИЦЕ

„МАЈСТОР“ РОНАЛДА ХАРВУДА, У РЕЖИЈИ ДИНА МУСТАФИЋА (ЗЕНИЦА)

ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ

Језик и писменост

Централна свечаност у оквиру ове манифестације је изложба о настанку језика и писмености, а представиће оригинале и фототипска издања старих и ретких књига и рукописа из фондова Библиотеке Матице српске, Народне библиотеке Србије и Народне библиотеке „Вук Караџић”

Дани европске баштине у Србији као централну тему ове године имају „Језик и писменост”, а носилац програмских активности ове године је, по избору Министарства културе, овдашња Народна библиотека „Вук Караџић”. Манифестација ће се одржати, у суботу, 4. октобра, на неколико локација у граду.

Централна свечаност у оквиру ове манифестације је изложба о настанку језика и писмености коју припрема ауторски тим који чине Душица Грбић из библи-

отеке Матице српске Нови Сад, Татјана Суботин Голубовић из Народне библиотеке Србије и Виолета Јовичинац Петровић из Народне библиотеке „Вук Караџић”.

Од 11 часова, на галерији Библиотеке, централни програм, изложба „Језик и писменост”, представиће оригинале и фототипска издања старих и ретких књига и рукописа из фондова Библиотеке Матице српске, Народне библиотеке Србије и Народне библиотеке „Вук Караџић”. Акцент изложбе биће на развоју српске писмености која је поникла на старословенским основама, тако да ће уводни део изложбе чинити старословенска писменост, затим други сегмент биће српско-словенска писменост, и трећи – ново доба, односно развој писмености у 18. веку и првој половини 19. века, до коначне победе Вуковог правописа. Како је најављено изложба ће имати мултимедијалну форму.

Потом ће се у галерији Универзитета, од 12.30 часова, одржати изложба „Гирилица, калиграфије и штампана писма”, а реч је о поставци радова студената и професора ФИЛУМ-а.

Програм се потом сели на плато испред Прве крагујевачке гимназије, од 13.30 часова, где ће бити представљена изложба „Лик и реч”. Ову поставку чини десет тространих паноа чији ће садржај

бити калиграфски исписан. Реч је о цитатима светских писаца о значају језика, писмености и читању – на изворном језику и у преводу, као и приказ старих словенских графема које данас живе у савременом руском језику, а приказују филолошки аспект идиома и фразеологизама.

Након отварања ове изложбе програм се сели у Прву крагујевачку гимназију, програмом „Између традиције и иновације”, а реч је о изложби књига из фонда Народне библиотеке Србије.

Од 14.30 до 16.30 часова планиран је обилазак Епархијске библиотеке, Народног музеја, Старе цркве и Старе скупштине, као и музеја „21. Октобар”.

Циљ ове манифестације је да прикаже разноликост културне баштине, да сви на свој начин представимо оно што имамо, чиме се поносимо, оно што сматрамо да треба да заштитимо и да негујемо, али у свој тој разноликости да се подсетимо да припадамо истој културној баштини – Европи.

Иначе, Дани европске баштине су заједнички пројекат Савета Европе и Европске комисије који се сваке године одржавају у 50 европских држава. Тема прошлогодишњих Дана европске баштине била је „Индустријско наслеђе”, а носилац програмских активности био је Завод за заштиту споменика културе из Крагујевца.

ДРУГО ПРЕДСТАВЉАЊЕ МОНОГРАФИЈЕ

О Ивачковићу у Цейшеру

У београдском музеју „Цептер”, у четвртак, 2. октобра, биће одржано друго представљање монографије о сликару Ђорђу Ивачковићу (1930-2012) у издању крагујевачке галерије „Рима”.

Монографија која озбиљно преиспитује Ивачковићеве позиције у контекстима ликовних сцена Београда и Париза, Србије односно Југославије и Француске, темељи се на богатом документарном и ликовном материјалу из уметникове заоставштине, али и на сарадњи са уметниковом породицом, Музејом савремене уметности у Београду и бројним колекционарима.

Аутори централних текстова, Јеша Денегри и Невена Мартиновић разматрају генезу и развој Ивачковићевог опуса, пружајући мноштво, до сада, мало познатих података, али и дајући нове погледе на Ивачковићево стваралаштво. Денегри развија тезу Ивачковићевог активног праћења промена на свеобухватној ликовној сцени, пре свега Париза и Европе, те преиспитивања могућности нових тенденција у сликарству у оквирима

НОВА КЊИГА ЗАРИЈЕ ВУКИЋЕВИЋА

Трагично повлачење кроз Албанију

Удруженим снагама крагујевачка Библиотека и Градски одбор СУБНОР-а објавили су још једно дело из заоставштине Зарије Д. Вукићевића. Реч је о ратном дневнику који је 1915. године овај, потоњи писац, дипломата и преводилац водио као шеснаестогодишњи добровољац приликом повлачења српске војске преко Албаније

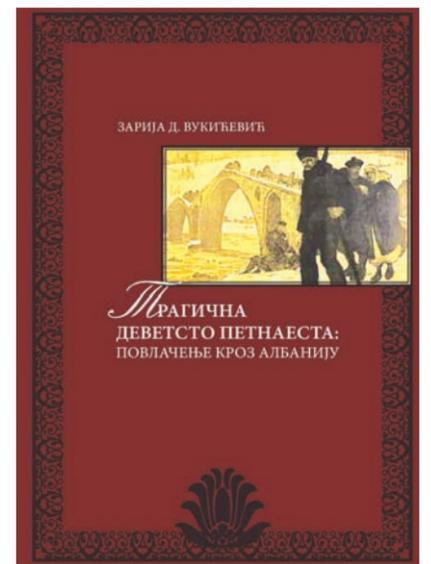
Поводом пригодних програма, манифестација и издања којима се обележава век од Великог рата, тихо и ненаметљиво појавило се једно издање које би требало да привуче читалачку паску и пажњу, пре свега самих Крагујевчана. Из штампе је управо изашла књига - ратни дневник „Трагична деветсто петнаеста” из литеарне заоставштине нашег суграђанина Зарије Д. Вукићевића (1898-1978), коју је овај, касније познати писац, преводилац, културни и јавни посленик водио приликом повлачења кроз Албанију као шеснаестогодишњи добровољац. У овим смутним, за нашу културу ништа мање тешким и погубним временима - црњим од Албанске голготе за српске ратнике, не мали напор материјални и морални да би ово издање из Вукићевићеве рукописне баштине угледало светлост дана учинили су његови (са)издавачи Народна библиотека „Вук Караџић” из Крагујевца и Градски одбор СУБНОР-а.

У време када је наша књижевна сцена плански, програмски, тематски и јубилејско-свечарски преплављена сличним делима, оно што издваја ово дело је чињеница да када је Зарија Д. Вукићевић водио овај дневник, будуће велико име крагујевачке и српске културе, био само шеснаестогодишњак, ђак-добровољац који са српским трупама прелази пакао Албаније, преживљава голготу крфске „Плаве гробнице”, искрено, емотивно - дечачки пише о положају наших људи и својих вршњака ученика у француским карантинима код Марсеља, почевима школовања у Великој Британији.

Тај интимни приповедачки тон, прерано стасалог детета, отргнутог

вихором рата од своје породице, родног града и домовине даје Вукићевићевим дневничким белешкама другачију боју и патину од сличних књига, лишена (пре)великих мудровања, политиканства, оптерећених еуфоријом почетних ратних победа или патосом националне трагедије која је уследила приликом егзодуса војске ка Грчкој.

Вукићевић се у свом дневнику са нескривеним болом обраћа члановима породице, било да су остали у Крагујевцу, расути по јединицама и корпусима војске у повлачењу попут њега самог, у Аустријском заробљеништву или чак и веома често оцу,

преминулом прве ратне године. Он не пропушта да им са различитих топонима ратом разорене Србије, видно непријатељске Албаније, или „братске” Грчке и Француске, честита породичне празнике и рођендане, крсну славу, Божић и Ускрс. Његов дневник обилује цртицама о предатном и ратном Крагујевцу, ратним данима Војно-техничког завода у којем је привремено радио, сећањем на гимназијске дане, корзо, журке и излете о којима сањари и који су му једина утеха приликом голготе.

Он предано бележи све оне - данас нама знане и незнане житље Крагујевца које је на свом ратном путовању сусретао од Рековца до Кембрица. Па, ако их Вукићевић у свом дневнику није заборавио, ред би било да их се и ми, као читаоци подсетимо и одамо им почаст кроз његове ратне записе.

З. МИШИЋ

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО” НАРАЂУЈЕ

Четири авионске несреће

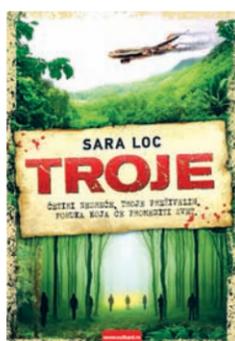
Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва”. Реч је о књизи Саре Лоц „Троје”.

Четири авионске несреће. Троје преживелих. Религиозни фанатик који упорно тврди да су они предсказања апокалипсе. Шта ако је у праву? Јавност је узнемирана када се четири путничка авиона истовремено сруше на различитим континентима. Док се суочавају са глобалном паником, највиши државни званичници истражују узрок несрећа. Не веже их ништа друго осим чињенице да је у свакој олупини пронађено по једно преживело дете. Четврта преживела, Памела Меј Доналд, на самрти оставља поруку на телефону, упозорење на опасност која долази. Нико није могао да предвиди мистериозни развој догађаја и брзину којом ће наступити. Нижу се нагађања, сумње, теорије: неке интригантне и фантастичне, неке застрашујуће. Хоће ли истина променити свет какав познајемо?

Овде су. Ја сам...долазе њој мене. Ускоро ћемо сви оићи. Сви до једнога.

Порука која ће променити ваш поглед на свет. Дан који се не заборавља. Авантура која оставља без даха.

Потребно је да у петак, 3. октобра, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете ову књигу. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан”, која се налази у Тржном центру „Плаза”.

његовог „чистог” сликарства, због чега се његово дело кроз деценије стваралаштва с правом могло назвати савременим.

На близу четирестотине страна, монографија садржи преко двеста репродукција Ивачковићевих слика и радова на папиру, али и изузетно велики број документарних фотографија. Како је Ивачковић своју уметничку каријеру изградио у Француској и највеће професионалне успехе постигао у Паризу, монографија је

у целисти преведена на француски језик и већ је пронашла свој пут до париских културних кругова.

На промоцији ће говорити аутори, др Јеша Денегри и крагујевачка историчарка уметности Невена Мартиновић, као и рецензенти књиге - др Ирина Суботић и др Лидија Мереник. Да подсетимо да је ова репрезентативна публикација најпре представљена пре две недеље у свечаној сали Прве гимназије, а у галерији „Рима” је у току изложба слика Ђорђа Ивачковића, приређена поводом издавања монографије о уметнику.

М. ЧЕР

УКРАТКО

Ничим изазван у Дому

У Дому омладине, у петак, 3. октобра, наступиће бенд „Ничим изазван“ из Врбаса.

„Ничим изазван“ настао је почетком 2011. године, а концертисани су на ауторску музику са крајње искреним текстовима инспирисаним љубављу, животом, разним унутрашњим дилемама, сукобима и свакодневицом која се крије иза баналности која нас окружује. Текстове оживљавају разноврсни ритмови од валцера и танга, преко латинско ритмова до фанка и рока, чак и до флертована са панком. Велики број акустичних инструмената доприноси стварању занимљивог архаичног звука.

Концерт почиње у 21 час, а цена улазница у претпродаји је 400 дин.

На редовном репертоару

У субота, 4. октобар, на редовном репертоару Позоришта за децу, од 12 часова, наћи се се комад „Лепотица и звер“, према тексту Игора Бојовића, а у режији Југа Радивојевића. У редовном термину, у среду, 8. октобра, од 18 часова, крагујевачки малишани моћи ће да погледају прву репризу представе „Тротко у свету лутака“.

Реч је о колаж представи која садржи најатрактивније сцене из девет представа са репертоара Позоришта за децу. Овај пројекат настао је према идеји Зорана Ђорића, текст потписује Зоран Петровић, а режију Миљко Јовановић. Главни јунак ове приче је тротинет из представе „Пут по свету на тротинету“, који одлучи да крене овога пута потпуно сам у нову авантуру. Тако, најпре, стигне у једну џунглу, где сретне мајмуне и слонче, потом путује у Кину, Русију, све док не стигне у Србију.

Школа глуме

Нова школа глуме „Петар Пан“, коју води млади глумац Петар Лукић, почела је са радом, а још увек је у току упис нових чланова. Школа је намењена основцима, а рад је организован у две групе, од првог до четвртог разреда и од петог до осмог.

У „школици“ ће се учити глума, дикција, сценски покрет, култура говора, а одржаваће се и јавни часови, на којима ће полазници приказати резултате свог рада.

Пробе се одржавају два пута недељно у школи „Трећи крагујевачки батаљон“, у сали са топлим подом и огледалима, тако да деца имају оптималне услове и могу видети себе у извођењу вежби.

Поред Петра Лукића, са младим глумцима радиће и Тања Лукић, стручни сарадник из области драмске педагогије, Марија Мошић, дипломирани музички педагог из области музике и извођачких уметности и стални члан градског хора „Лицеум“, Јована Тодоровић, професионална балерина, као и Невена Јовановић, дипломирани логопед.

МАРКО, ВУК, ЕНДИ:
НА НЕДАВНОМ КОНЦЕРТУ
У ДОМУ ОМЛАДИНЕ

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА (НЕ)ПОСТОЈАЊА

Бомбашки процес поново свира

ПОВОДОМ ПОНОВНОГ окупљања, крагујевачки хардкор-панк бенд „Бомбашки процес“ је за 11. октобар, од 22 часа, у Дому омладине заказао концерт под називом „20 година (не)постојања“

Прича о „Бомбашком процесу“ почела је у новембру 1992. године, када су се окупили Љубомир Пејдо (глас), Марко Стојиљковић (гитара), Андрија Матић (бубњеви) и Ендимион Хорват (бас).

Групу је окупио Пејда, а онда су од мене затражили да напишем једну песму против полиције. Из те сарадње дошли су и на идеју да ме прикључе бенду, почиње причу Енди.

И тако се почело са првим уживањима, наступима и првим демо снимцима.

Под утицајем Хенрија Ролинса, „Биохазарда“, „Poison idea“, „Клеша“, али и „Рамонса“ и „Секс пистолса“ настајале су прве песме.

Први демо снимак објављен је 20. марта 1993. године, а снимљен је у студију „Чешњак“, код Саше Вујића (Кбо!). Претпостављам, да смоу том тренутку били једини хард кор бенд у Крагујевцу, каже Енди.

У току те године долази до промене у постави, Љубомир Пејда одлази у војску и напушта групу, а Енди и Марко преузимају вокале.

Убрзо су поново ушли у студио и снимили други демо снимак за песму „Ко су били бомбашки“, такође у „Чешњаку“, а потом је уследио и први концерт - и то у Нишу као предгрупа крагујевачком бенду „Алан Форд“.

Свирали смо, као да је била пуна хала, присећа се Енди.

Наиме, на њиховом првом наступу, од кога су много очекивали,

дошло је до пропуса организатора, па је у публици било више Крагујевчана, него Нишлија.

Организатори концерта су погрешно написали датум на плакату, па је на свирку дошло тек неколико Нишлија, али нама то није сметало, било нам је битно само да свирамо.

Потом су уследили концерти у Новом Саду, Београду, а половином априла 1994. године и као предгрупа „Ритму нереда“ у култном „Зиду“. То је уједно био и први наступ у Крагујевцу.

Поред фанова „Ритма нереда“ на концерт је дошла и наша публика - то су углавном били пријатељи, али и они који су на овај или о-

престаје са радом почетком 1995. године.

Можда смо били превише млади. У том тренутку смо имали једва 19 година, а распали смо се због тренутних неслагања.

Годину дана касније, Марко и Енди, под именом „Bomb proces“ и уз учешће Илије Николића Иље на клавијатурама и Војина Дујовића Воје за бубњевима, наступају у „Пабу“. Уследио је покушај поновног окупљања, али је из тога настао бенд „Тимбл“ - групи се прикључио Иван Ивезић Ивеза, а Енди је напустио састав.

И то би био крај групе „Бомбашки процес“ да није било фанова.

Негде пре четири године, на „Јутјубу“ пронашао сам неколико наших песама. Поставили су их „нови фанови“, млади људи који су ко зна како сачували те снимке. Искрено, било ми је драго што су наше песме нашле нове слушаоце, али нисам имао икаквих очекивања. А онда пре нешто мање од годину дана контактирао ме је Марко Стојиљковић и објаснио ми је да је момак који је поставио снимке на „Јутјуб“, Вук Милановић, предложио да се поново окупимо - тако је поново настао „Бомбашки процес“, објашњава наш саговорник.

Са пробама су почели само из жеља да одрже један концерт у Крагујевцу, а онда је потпуно изнео стигао позив да наступе на фестивалу у Великој Плани, а потом и у Земуну, у „Клуб фесту“.

Занимљиво је да и након 20 година имамо фанове, који знају наше песме. У међувремену позвали су нас да свирамо на концерту за помоћ угроженима од поплаве у Дому омладине, а фанови су се пели на бину и са нама певали песме, додаје Енди.

Иначе, на концерту, следеће суботе, извешће 23 песме, од чега две нове обраде - једна „Клеша“, а друга Еди Грант. Бунт је одувек био део њихових песама, а како Енди најављује у новим песмама баве се темама, које нико не помиње у јавности: нови светски поредак, гмо, харп, кем трејл...

Свираће и старе хитове „Бука“, Сањао сам“, „Ја нисам ја“, „Неке ствари“...

М. ЧЕР

АНСАМБЛ „СТУДИО 6“ У СКЦ-У

Серија концерата нове музике

Овдашњи СКЦ, у сарадњи са ансамблом „Студио 6“, организује серију концерата нове музике, а други наступ из ове концертне сезоне носи назив „Shadow play“. Реч је о извођењу савремене музике са мултимедијалним елементима, који је заказан за четвртак, 2. октобра, од 21 час.

На програму ће се наћи соло комади за харфу, трубу, траверсо флауту и хармонику, укључујући игре сенки, видео и театарски покрет у комбинацији са извођењем базичног музичког материјала. Програм употпуњују комади за цео ансамбл, који такође садрже ван-музичке елементе, а кроз употребу игре и хумора, асоцирају на својервсне савремене игроказе.

Ансамбл „Студио 6“ настао је 2012. године када су се оснивачи, Ненад Марковић и Милана Зарић, вратили у Србију после вишегодишњег високог школовања и професионалних активности у области савремене музике у Холандији, Немачкој и Швајцарској. Са музичарима сличног искуства, оформљен је ансамбл који се залаже за имплементацију европских тенденција у савременој музици у

КОНЦЕРТ НОВЕ МУЗИКЕ II
АНСАМБЛ

Karolina Beter
Vladimir Blagojević
Nenad Marković
Teodora Stepanović
Milana Zarić

SHADOW PLAY

Simon Steen-Andersen, History of my instrument - harfa i video
Mauricio Kagel Atem - tuba
Matthew Shlomowitz Letter pieces - ansambel
Igor Stravinsky Shadow play - harmonika
Karlheinz Stockhausen Ypsilon - traversa flauta
Teodora Stepanovic Klavijatura Naogram - ansambel i video

СКЦ Крагујевац
2. октобар 2014. 21h

оквиру домаће културе и образовања. Први наступ ансамбла одјекнуо је у домаћој стручној и широј јавности као први у серији концерата и живих преноса Трећег програма Радио Београда из Студија 6, а као омаж овом догађају ансамбл је понео име „Студио 6“.

С обзиром да ансамбл Студио 6 пружа могућности несвакидашњих инструменталних комбинација (труба, харфа, блок-флаута, хармоника, виолончело, електроника), програми су концептирани тако да укључују како остварења признатих аутора, тако и мало извођена, експериментална дела композитора различитих генерација. Циљ „Студија 6“ је да креативно утиче на дијалог између слушања, извођења и стварања у савременој уметничкој пракси. Другим речима, овај необични, модуларни, динамични састав, посвећен је неговању звучног простора на размеђи акустике и електронике, одређености и случаја, нотног записа и перформативне одлуке.

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (29)

Жестокe полемике о немању права Македонаца

Пише **Дејан Обрадовић**

Рад са ђацима у државном ђачком интернату одвијао се према налозима Министарства просвете, са циљем да се одшколују млади људи који ће бити спремни да раде за националну ствар на Југу („На уму се има да се ти младићи, о којима се држава тако племенито стара, оспособе за пионе који би нашу националну ствар проносили, доцније, у свом родном крају“). Ишло се на њихово упознавање са Шумадинцима, па је, на самом почетку рада, већ 2. октобра 1932. једна група ученика вођена је у гружанско село Губеревац, на свечано освећење дома, „да виде шумадијско село и шумадијског сељака“. Питомци су 21. децембра 1932. били на погребу Ленке Бошковић – Боровић, „баба Лене“, заслужне председнице друштва „Милосрђе“ у чијој згради је био Интернат, која се нарочито заузимала за ученике интерната, говорећи: „Старцима је доста да склоне главу под суху стреху, а оmlадину, нашу будућност, треба што угодније сместити“.

Погреб питомца Благоја Јовановића (умро од гнојења у јетри), 10. априла 1933. године, на Варошком гробљу у Крагујевцу, био је организован и изведен тако да питомци осете „љубав и пажњу Шумадије према нашем Југу“. Директор Трипковић је пренео Министарству просвете да је и ова „прилика искоришћена у васпитно-националном раду према питомцима из Јужне Србије“. На погребу су учествовала одељења из свих средњих и стручних школа у граду, као и многи наставници. Директор Трипковић је истакао да је била реч о скромном, примерном и добром ученику. Са покојником су се „са четири топла и болна говора одржана над одром“ опростили његови школски другови.

■ Брига о здрављу питомца

Постојали су посебни интернатски прописи за заједнички живот.

ДОЛАЗАК ОЛИМПИЈСКЕ БАКЉЕ У КРАГУЈЕВАЦ 1936. ГОДИНЕ

Види се намера да се спроведе надзор над питомачком приватношћу. Дневно занимање питомца у Интернату обављало се под надзором дежурног васпитача, по утврђеном распореду, који је оверавао управник Интерната.

У погледу чистоће тела, одеће и обуће питомца водио се сталан надзор од стране двојице васпитача. Сваких петнаест дана су се купали у Дому народног здравља (Школској поликлиници), пошто у Интернату није било купатила. Обућа и одећа су крпљени и оправљани. За телесно развијање питомца постојала су у дворишту Интерната два разбоја за јутарњу гимнастику. Био им је дозвољен излаз недељом и празником, а преко недеље, када је лепо време, излазили су с васпитачима у шетњу ван вароши из здравствених разлога, а и ради упознавања околине.

У школској 1938/39. питомци су добили библиотеку. Лектира је контролисана од стране васпитача. Бољи ученици су имали могућност да зађу у грађанске куће, као гости, код својих другова, или као инструктори слабих ученика. Посебно се пазило да између ученика који живе у Интернату и оних који у њему не живе не буде никакве подвојености, ни у школи, ни на улици, ни у самом Интернату.

За Божић, Нову годину, о Све-

том Сави, Белим покладима и осталим већим празницима ученици виших разреда приређивали су другарске састанке у Интернату, на којима су свирали и забављали се, у мери у којој су то дозвољавали интернатски прописи.

Многи ученици су дошли веом болесни, неухрањени, из сиромашних породица. Када је регрутна комисија из Струмице тражила ради регрутације питомца Пармениона И. Малиновића, одговорено је да је он сиромашан и болестан од епилепсије. Интернат није имао средства да га упуту на свој трошак, па је прегледан у Крагујевцу. У сличним ситуацијама, ученицима је, путем ургенције и других препорука, омогућаван преглед код одличних лекара, што је позитивно утицало на њихово здравље.

Било је питомца који су својим понашањем прелазили границе дозвољене интернатским прописима, али се према њима, из специфичне увиђавности и виших националних потреба, блаже поступало, иако су били склони тучама по граду и лошем друштву, попут извесног Ђирила Чауљевића из Охрида, који је због лошег понашања добио само укор и забрану изласка у град, што је редовно кршио бежећи преко оградe. Директор Трипковић је успео да га убеди да настави школовање

у Битољу, да не би био искључен из школе. Касније је сматрао да ће овај бити одличан погранични старшина, ако прође кроз војну школу.

■ Пропаганда комунизма

Васпитачи у Интернату били су наставници Гимназије, из које је именован и економ. Међу васпитачима се помињу Алекса Веселиновић, Живота Филиповић, Алојзиј Берник, Светислав Максимовић и Александар Тараканов, а као економиста Јосиф Прохаска, Драгомир Димитријевић и Војислав Максимовић, који је са тог места постављен за директора гимназије у Горњем Милановцу.

Ђачки интернат је представљао и преноћиште за госте Гимназије, било да је реч о екскурзијама или полазницима курса. Примани су ученици из Ваљева, Руме, Београда... Само у току школске 1934/35. у Интернату је указано гостопримство полазницима соколског предњачког и просветарског курса, Подмлатку Јадранске страже Средње техничке, Мушке и Женске занатске школе из Сплита, Српском певачком друштву „Гусле“ из Мостара; екскурзијама Учитељске школе из Љубљане, Мушке реалне гимназије из Новог Сада, Реалне гимназије из Пожаревца, Учитељске школе из Шапца, Треће мушке реалне

гимназије из Београда, Реалне гимназије из Приштине и Реалне гимназије из Краљева.

Настојање државе да од питомца створи своје националне раднике сударило се са комунистичком пропагандом која је негирала да је реч о јужносрбијанцима. Према сведочењу истакнутог комунистичког функционера Немање Марковића, комунистичка акција у Крагујевцу била је усмерена на то да се интернат назове македонским, а питомци – Македонцима.

Одломак из дневника питомца Страшимира Пинџуревића од 7. марта 1933. године потврђује да је од самог почетка рада Интерната постојала јасно изражена тежња да се подстиче прича о „македонско питању“: „Мисао која се увек јаче издвајала, а нарочито ових дана у мојој глави, јесте македонско питање. Да, да, прво, ипак, морам мислити на нацију, коју мислим узети као базу грађевине мојих универзалних идеала.“ Вођене су жестоке политичке полемике о немању права Македонаца на састанцима ђачке дружине „Подмладак“ и у другим приликама.

Већ 1934. године у Интернату је формирана прва скојевска група. Министарство просвете је 27. маја 1938. упутило распис да је дознало да у Интернат ученика из Јужне Србије долазе студенти „ради поучавања“, а у ствари ради пропаганде комунизма. Министарство пита да ли питомце Интерната при овој школи поучавају студенти и који и да ли питомци имају додир са студентима. Гимназија је негирала да питомци и студенти имају додир.

Деветогодишњи боравак ученика из Јужне Србије као државних питомца у Ђачком интернату Прве мушке гимназије донео им је могућност да се школују у одличној гимназији, да се опораве од здравствених проблема и стекну предуслове за успешно студирање. Судећи по каснијим животним биографијама бивших питомца овог интерната, напори државне политике да их демаркедонизује и учини својим „пионима“ доживели су потпун неуспех, јер су питомци успели да, под утицајем крагујевачких комуниста, добију национално македонско васпитање које ће их водити ка стварању своје нације у Југославији, а касније и до самосталне државе. По процени Јована Поповског кроз Ђачки интернат у Крагујевцу прошло је преко двеста питомца из Македоније.

Насијавиће се

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Приредила **Лела Вујошевић**
гелимично користећи податке из Лексикона Крагујевца

Пре 36 година: 2. и 3. октобра 1978. Јосип Броз Тито, доживотни председник СФРЈ, посетио је Крагујевац. Његова посета брижљиво је организована: за свега седам дана изграђена је Етно кућа где је „Друг Тито“ требало да преноћи, али је он ипак одсео у хотелу Шумарице, у предградном апартману број 802, који је за боравак председничког пара намењен пројектовала архитекта Јованка Јефтано-вић.

Читав град је организовано изашао на улицу да дочека председника, деца су плесала, а грађани раздрагано махали рукама. Писани су надахнути говори, а урађене су и на зграду општине постављене две Титове фотографије димензија шест пута четири метра. Песници су, у заносу одушевљења, предлагали да се за ту прилику „небо обоји у црвено“ тако што

би се од аутопута пустио неки гас који у додир са кисеоником порумени. Од свеопштег заноса одудара једино анегдота да је једна девојчица, након Титове посете, пишућу састав на тему „Како сам виде/ла Тита“, написала: „Нисам га видела, јер је била велика гужва“ и да је за то добила – јединицу.

Пре 6 година: 7. октобра 2008. преминуо је Радослав Жикић, биолог, професор и декан Природно-математичког факултета у Крагујевцу. Рођен је 13. октобра 1948. у Тамничу поред Неготина. Дипломирао је и магистрирао у Загребу, а докторску дисертацију из области физиолозије животиња одбранио је 1986. године на Природно-математичком факултету у Крагујевцу. Објавио је четири уџбеника за студенте основних и последипломских студија, три монографије и један практикум, публику-

вао преко 250 научних и стручних радова.

Од 1996. до 1998. и од 2006. до смрти био је декан ПМФ-а. Захваљујући његовом залагању отворен је први и једини јавни акваријум у Србији и Ботаничка башта при Институту за биологију и екологију ПМФ-а. Низ година је руководио радом Подружнице српског биолошког друштва „Стеван Јаковљевић“, која је 1999. прерасла у самостално друштво. Учинио је изузетан напор да се ПМФ спречи за акредитацију нових наставних планова по Болоњском систему. Вишедеценијски свестран и плодосан рад обележио је не само његов живот, већ је оплеменио и бројне нараштаје његових студената.

За допринос развоју науке и просвете у Србији постхумно је одликован Светосавском наградом. Сахрањен је гробљу Бозман.

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Властимир Јаџличкић

Дупло голо

НИ САМ Миликер Сузни није се нашао таквом, општеном успеху. Није, ако ћемо право, ни рачунао много на свој статус слободног одборника, више га је сматрао нужним злом, али тек кад је сео, што се каже, у скупштинску клупу и пошто су почели уживо да преносе његове иступе, схватио је колику то популарност са собом може да донесе. Богме, и омразу. Јер, једни хоће да га часте, где год да се појави, а други, где год се појави, да бију. Сваки дан се провлачи кроз некакав кордон, било да кордон тапше, или иза леђа држи батину. А на пијац одавно не сме ни да крочи, по трепштине залази у супермаркет, где га, шатро, не познају - набави храну за седам дана, па и не извирује, потом, из стана, као да му је глава уцењена.

Добро да није жењен, јер би га жена, сигурно, терала да оде на нервно и провери је ли с мозгом све у реду. А од пијаца је мануо руке. Јер, пијачари одмах почињу да арлаучу, чим га спазе. Једно два пута га почастише и песницама, замало да добије колач преко леђа. Навалила нека друсна баба иза тезге са сиром и кајмаком, само што га не млатне кутлачом.

- Марш, вели, мамицу ти покварену, ти ћеш да ми глумиш слободњака поред оноликих наших странака! Него, причај ко те плаћа, док те нисам избола виљушком!

- А зашто се ви, тетка, на мене љутите - покушао је да буде пристојан.

- Каква сам ти ја тетка, старији си од мене, јебо те ко те направио!

- Извините, госпођо, рече он - али, стварно, због чега сте кивни на мене? Па ја вам се никада ни обратио нисам.

- Како ми се ниси обратио, кад се свађам с тобом по цео дан! Уместо паприку да печем, краставчиће да киселим, кајмак да скидам и сир да сирим, ја пропадах демантујући те пред унучићима! Сваки дан вишиш на екрану, све си ми мозак исушио! Е, сад си ми дошо на легало!

Тако је једва живу главу извукао с пијаче, и није се зачудио кад је видео како један његов колега-одборник геља и вуче леву ногу као да је пребијан. Једном, тако, у пролазу, не издржа он, па запита колегу:

- Изгледа да су вас, колега, коначно стигли? Обрамицом или мотком?

Али, колега, наравно, не признаје да су га стигли, него вели - оперисао краљешницу. Операција успела, пацијент мртв.

СВЕ СЕ променило кад је на заседање Миликер, из протеста против општег стања у друштву, дошао го до појаса. Можда је очекивао успех код женског света, јер, будимо искрени, све су оне, мање или више, ћурке, не треба много да их обрадујеш. Оног дана кад се појавио го до појаса за говорницом, оне га нису ни слушале, све су попадале на тур и аплаудирале. Добио је овације. Постао је медијска атракција.

Али, није веровао да ће - следећи његов пример - опозиција, на следеће скупштинско заседање да дође - у гаћама. То је чак и за његов слободарски независни укус исувише. Питали су их новинари против чега ви то протестујете, а они су рекли: против локалне власти, наравно. Ево до чега су довели грађане. Црно на бело! Даме су дошле у црним свиленим гаћицама, да изразе жалост због овакве локалне управе. Та њихова жалост многе је обрадовала. Посебно чипкани материјал. Ваља признати, депилирале се као за плажу и што се батака тиче истина је севнула апсолутно гола, свима наочиглед. То је Миликер Сузни морао да поздрав и призна да га је опозиција надмашила: толико да се колеба да ли да им приђе. Особито дамама. Којима је, напокон, и пришао. Оне се нису буниле, али су му замериле што је и даље остао конзервативан, у панталонама.

Лудој утакмици није било краја. Јер, на наредно заседање локална власт је дошла такође у гаћама - и то дроњавим. Кад су их питали у чему је разлика, рекли су да желе да буду ближи народу који је под оваквом републичком влашћу остао и без гаћа. Били су толико отрцани и закрпљени, у таквом јадном стању, да је Миликер Сузни, кад је изашао за говорницу, проговорио својим омиљеним оружјем - стиховима. Стихови

су се низали сами од себе, као да их импровизује на лицу места - не каже се узалуд да је најбоља импровизација кад је унапред припремиш:

Ко то иде поцепаних гаћа?
Да то није наш локални ћаћа?

Вире јајца с не баш младог тела,
република докле га довела!

Навукао крпљене унтрке -
задужио децу и унуче.

Да л' дугове страшне да намире,
не узајми и јајца што вире?

Ни та јајца, локални челниче -
нису твоја јајца, веселниче.

Већ то вире слуге око тебе
сваки гледа како да те сјебе.

Спремна јајца ради нове игре,
јајца спремна, али ките нигде!

А ком је до игре - кад и рашта,
кад су јајца на пазар изашла?

Мало ли је, на ладноћи дршћу,
дошло време и да их уврћу.

Јесте стигло све до самог краја,
када су ти прикљештили јаја!

Уместо да крпе гаће ове -
из буџета да ти купе нове,

Они вичу да су супер-мода:
због њих градом гологузан хода!

Играо си много транге-франге
па ти гаће уже него танге?

Увукло се међу кости гузне,
сваког часа само што не спузне.

Сад не зајми нико, сред недаће -
чак ни да се купе целе гаће.

Нико нове не може да бира -
јебо буџет када је блокиран!

И тада је неко из опозиције довикнуо:
- Не би био да он није тиран!
На шта је, међутим, један из дроњаве локалне власти, добацио:

- Није тиран, од народа биран!

И опет онај с модерним гаћама није остао дужан:

- Пре ће бити да је излобиран!

Али, какав црни тиран, зар је то што држи у шаци једну и по новину, и једну и по телевизију - тирјанство? Ово је, Миликер Сузни је то схватио, више једна неуспела ванбрачна љубавна прича у чијем смртном носном стиску пуцају кости јадне дечице-копилади, становника ојађеног града. Пустио бих ја њега, али неће он мене! И тако се хрву, не знаш ко коме утиње и рашта, зна се само да сав град испашта.

НИКО НИЈЕ остао имун на такве догађаје. Из самог срца града, из његовог старог језгра, из културолошки освешћеног мозга оних који брину за његово добро, стигло је једно отрежњујуће писмо које је представница градских културњака прочитала свим одборницима, то јест и онима у целим гаћама и онима у поцепаним.

Расписали се културњаци, веле, ево не можемо наше круцијалне програме да одржимо у овом неодрживом тренутку, кад су нам исекли струју и укинули централно грејање, радимо у пећинским условима, то није било ни за време рата, тад су на снази биле рестрикције, знало се кад немаш струју, а сад - убодеш шуко, цаба, струје нема, чак су и самоубице онемогућене да утну ексерче и ослободе се страшних земних мука. Код нас, испада, не можеш ни да се убијеш као човек, него мораш да тражиш наоколо, као свећом, zgodno место и институцију.

И, веле, нити можемо да сечемо маказицама у мраку наслове и поднасловне испод слика, ни да качимо слике о пећинске зидове, а о чатовану преко интернета нема ни говора, све су нам фејс-букве разбуцали, ионако смо били ударени у главу што смо се позапошљавали у култури, а сад - боље да се побијемо - а ни то, како смо већ указали, не можемо да изведемо као урбани цивилизовани људи - јер нема струје. Исплада да је један Србин измислио струју, а сад је једино Срби немају! Па где је ту правда?

И вели њихова представница, за говорницом - озбиљна женска, с цвикерима, штета што није политички ангажована, па да и она јавно скине гаће - то није оно најгоре, господо, оно најгоре нисмо хтели, ни да напишемо у писму, јер нам не бисте поверовали.

- А шта би то било најгоре - запита Миликер Сузни, пошто су други одборници остали без текста и забезбедили се.

- Не можемо, бре, ујутру да скувамо ни кафу!

Та чињеница је одиста свакога потресла. Жене повадиле марамице, шмрцају, ипак је то ужасна казна - од кад је света и века, чиновник, ујутру, кад дође на посао, прво смандрља бурек у фијоку - ко вели, јешћу касније, биће слађе - али зна се шта је врховна обавеза, шта не може да чека - канцеларијска кафа! Како да је скуваш, кад нема струје? Где да укључиш решо? Струја треба чак и за убуђало кувало, камоли за ринглу!

Нема друге, Србине, пали свећу локалној култури, јер је угасила да црње не може бити! Осветљавај пећину, ако је за вајду. А није, јасно је да није. Ко је на свећи икад скувао кафу? Испратише тако хероину дана, чак су је неки врбовали, веле, ако си спремна да скинеш гаће, ми бисмо те одмах учланили. Мислим да је рекла да ће озбиљно размислити. Али, није никоме до предомишљања у оваквој катаклизмијској ситуацији. Скидај гаће, или се склањај са сцене, дотле је дошло!

ИЗ ЛОКАЛНЕ скупштине је, то, у ствари, потекло, па се раширило по глави смрди! Одакле се чисти риба? Очито, није ствар у риби... Можда ће се ускоро у читавоме свету зацарити та нова мода, као некакав српски бренд и стил? Све је могуће. А да се изашло и у бели свет, да се рашчуло по целој свету, а потекло одавде, из Шумадије, сазнало се, како би друкче, него преко интернета. Све је то скувао онај Дулијан Асанж, дојавио човек - где треба и где не треба, дам главу да је и он Србин. Одједном се на Ју-тјубу појавио следећи разговор, вођен у свемиру, између два америчка црнца:

- Црњо - питао је један другог - шта се оно тамо догађа у Србији?

- Нисам приметно ништа сумњиво - рекао је онај други.

- Па кад по читаве дане и недеље спаваш као црнац у свемиру. Погледај, тамо у Шу-

мадији, поскидали се Шумадинци голи и шеткају улицама, нико никога не зарезује.

- Је ли могуће - питао се други црнац, а први је управно телескоп ка Шумадији и показао му чудо невиђено.

Толико су се заинтересовали да су неколико дана шпијунирали шта се то тамо догађа.

Други Црнац се, напокон, обрадовао:
- Па ово је као у постојбини наших афричких предака: штавише, они су напредовали, наши преци су стављали крпице око дупета, а ови иду улицама распиштољени.

- И не само то - рече први црнац. - Него су нашли идеолошки разлог таквог понашања. То је оно што ја поштујем: коначно су стекли философију живота.

- Да - рече други црнац. - Да не верујеш. Ми смо се толико мучили да поизлазимо из пећина, а ево, они су успели не само да се врате у пећинско доба, него и да поново уведу обичаје за које смо мислили да припадају само нама.

- Треба их разумети - рече црнац први.
- Није лако кад остане народ без струје, грејања, воде... Једноставно, пећински живот се враћа на велика врата...

- Зар се нико није побунио против тога?
- Оне који су се побунили однеле су поплаве.

- Да, али како су то само дубински и озбиљно схватили: никада нису могли, или хтели, озбиљно рад и бригу: а ево, сад, не само да живе као у пећинама, него су запалили ватре испред зграда, плешу голи, радосни због спортских успеха нације, или окупљени пред неком фолк-звездом која их забавља - воде озбиљни заједнички пећински живот.

Други чежњиво уздахну:

- Да, далеко смо ми Американци од тог напретка: сви на гомилу...

- Толико смо се борили против такозване хришћанске цивилизације, а ево, неко је пре нас успео да је растури. Ко би веровао да су то успели баш Срби!

- Да, живимо у време чуда - рече, философски, други црнац.

- Још мало, повероваћу да су Срби народ најстарији, то јест прво црначко племе - рече први. - Просто ми дође да се умешам међу њих и све их загрлим.

- Ко ти брани - рече други - Скидај гаће, само напред.

- Тише - рече први. - Да послушамо шта онај њихов народни песник и одборник има ново да им каже.

А Миликер Сузни се распевао, нема шта. Што је народ остао го као пиштољ, то му се метафизички гледано, попадало, али чисто физички, нешто га је копаало, јер је осећао да то народ није учинио од своје воље, него да су му, просто, и гаће скинули, и коју почели дерати, а го се не пресвлачи. Није му се баш допало ни то што се читав свет распомамио због српског голаштва - сви, као никад, хвале Србе! Што су гаће на нама просењеније, што је Косово даље од Србије, што су катастрофалне поплаве чешће, фрижидери празнији а динар слабији - и Немци и Шиптари ударили у све таламбасе, тапшу српске вође по леђима. Тако да је Миликер Сузни морао да цикне (као да га неко, уопште, у општој еуфорији и чује):

Тешко нама у Србији, брале,
кад нас Швабе и Амери хвале!
Вековима опанке водасмо,
да бар чапру цабе не продасмо!
Поскидаше што се свући може -
за гаћама оста још то коже!

УОСТАЛОМ, ни Миликер није одолео усхићењу. Омилио му народ који је схватио да више нема шта да крије и изнео све на пазар. Људи су, напокон, постали једнаки, постигнуто је оно што су сањале толике револуције и нису успеле, али је, ето, успео - српски капитализам! Једнаки смо, нико ништа нема, чак ни гаћа! Па о томе ни Фидел Кастро није могао да сања, а Пол Пот поби онолике људе за цаб цаба! А ево у чему је ствар: уместо диктатуру пролетаријата, требало је само да уведу српски демократски капитализам! У пећинским тржишним условима. Миликер Сузни је певао од чиста срца, мора да се тако осећао и Нерон док је горео Рим - блажено и усхићено:

Отацбино, голема пећино,
демократска управо, већино!

Отвори нам зидове и гротла
и обасјај варевину котла

да у новој братској атмосфери
постанемо опет људождери!

Развило се улицама коло -
и оздо и озго - дупло голо!

ЖЕЉКО ЈОКСИМОВИЋ, певач:
- Преспаво сам цео дан после свадбе, осећао сам се као после дочека Нове године.

НЕДА УКРАДЕН, певачица:
- У мојим годинама паметније је узети унуке за ручице, па у шетњу, то је боље од лоших фрајера и досадних мужева који одузимају енергију и стварају борбе.

ВЕСНА ЗМИЈАНАЦ, певачица:
- Не знам шта ме је снашло, одједном имам много удварача, а у тој ситуацији не сналазим се баш најбоље.

ДУШАН БАЈАТОВИЋ, директор „Србијагаса“:
- Даћу крв, боље него да ми је неки министри пију.

СУЗАНА МАНЧИЋ, водитељка:
- Растурила сам два брака, нека ми Бог опрости за то.

ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, председник:
- Вучић и ја можемо да заменимо функције, али нас не може нико да замени.

БОЈАН ПАТИЋ, председник Демократске странке:
- Нико се не отима да буде председник ДС, то је ваљда најтежа могућа обавеза у Србији.

МАРИЈАНА МАТЕУС, креаторка:
- Немам емотивну везу, али зато имам удварача напретек. Тешко ме је пратити у сваком погледу, па и у емотивном, јер се дајем максимално, али и тражим реципрочитет.

СТАНИЈА ДОБРОЈЕВИЋ, старлета:
- Одувек сам била предмет обожавања многих мушкараца, још од вртића и основне школе.

Карикаштура
Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Светло

Жали се Фата доктору:
- Помозите ми, мој Мујо ме не оставља на миру, целе ноћи скаче на мене, исцрпљена сам не могу више.
- Пита је доктор како то Мујо ради.
- Лепо, чим легнемо угаси светло и навали све до јутра. Само понекад стане да предахне.
- Размишља доктор како да помогне Фати и досети се:
- Можда он то воли да ради само у мраку. Кад је теби доста, ти упали светло и он ће те оставити на миру.
- Поступи Фата тако, али кад је упалила светло – пренеразила се.
- Откуд, Ибро, ти у мом кревету?
- Ја по реду Фато – каже јој Ибро.
- А где је мој Мујо?
- Ено га пред вратима продаје карте.

Птичар

Пошао Мујо у лов и позајмио од Хасе пса птичара. Кад се вратио из лова, пита га Хасо:
- Какав је овај мој птичар?
- Па, не знам... или га ја лоше бацам или он не зна да лети.

Сава

Отишла Фата на одмор и Мујо је зове мобилним:
- Фато где се налазиш?
- Ево ме у Мостару на Сави!
- Фато, немој бити глупа, није Мостар на Сави.

- Не знам ти ја то, Мујо, ево ти га Сава, па питај њега.

Кава

Улази Хрват у кафану у Сарајеву:
- Молим вас једну каву – каже конобару.
- Нема!
- Како нема, шта пију ови остали гости?
- Они пију кахву!
- Па зар то није исто?
- Је л' исто да ја твоју жену повалим или похвалим.

Пијанац

Долази муж кући пијан, жена му опали шамар и дрекне:
- Хоћеш ли још да пијеш!
Он ћути. Она му опали шамар по другом образу:
- Говори, хоћеш ли још да пијеш!
Он и даље ћути, она му звизне још јачу шамарчину:
- Барабо, говори, хоћеш ли још да пијеш.
- Па, добро, кад си толико навалила, сипај једну.

Савет

Долази жена у брачно саветовалиште:
- Ја га много волим, и он је луд за мном, имамо заједничке склоности, уз то, он одлично зарађује и пресрећни смо кад смо заједно.
- Па у чему је онда проблем – пита је саветник?
- Не знам шта да кажем свом мужу.

Горан Миленковић

Мали огласи

ПРОДАЈЕМ контрабас, очуван, као нов. Тел. 034-530-899.
ПРОДАЈЕМ кућу од 80квм у Трновцу код Велике Планае. У склопу куће је локал од 20квм и земљу, 1,60 хектара поред Мораве (може да се испарцелише). Може и замена за стан у Крагујевцу. Тел: 064-197-7972.

ИЗДАЈЕМ ХАЛУ од 220 квадрата у Маршићу и осам ари плаца (паркинг, вода, струја, мокри чвор, поред главног пута). Тел: 063-3554296, 0033148697049.

ПОВОЉНО издајем стан у кући, за две студенткиње, са могућношћу коришћења сале теретане – за рекреативно вежбање. Предност имају брүцоши из околине Крагујевца. Цена 50 евра. Тел: 066-9564242, Гоца.

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године. Студенти (колоквијуми и јануара-2015.г.) Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Arsi).harsich@gmail.com

ОГЛАШАВАМ неважећим индекс бр. 63/2013. Природно математичког факултета, на име Владимир Гашић.

ЈКП „Водовод и канализација“ оглашава неважећим легитимације за превоз запослених који су отишли из Предузећа по разним основама: Ђурић Мирослав, бр. лег. 015170, Јовановић Љиљана број лег. 014524, Мишић Милош, бр. лег. 013807, Срећковић Јелена, бр. лег. 015325

ОГЛАШАВАМ неважећим месечну карту бр. 072835, на име Станковић Братислав.

ОБАВЕШТЕЊЕ

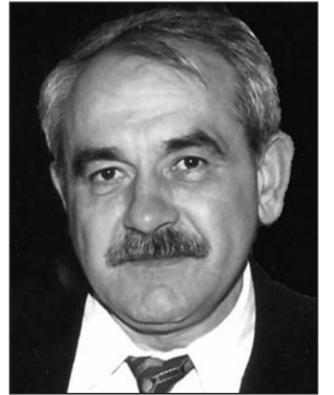
Јавна одбрана магистарске тезе „Упоредна анализа садржаја биологије у наставним програмима обавезног образовања Републике Србије, Финске и Енглеске“ Ане Ђокић Остојић, одржаће се 6. октобра 2014. године у 11 сати, на Природно математичком факултету, сала А-II-5.

ОГЛАШАВАМ неважећим месечну карту бр. 076401, на име Маруја Цветановић.

ОГЛАШАВАМ неважећим месечну карту бр. 072822, на име Пешић Драгутин.

СЕЃАЊЕ**Проф. др Радослав Жикић**

7. 10. 2008 – 7. 10. 2014.

Увек си у нашим мислима, речима и погледима и никуд ни отишао ниси.

Твоји:
Љубица, Вишња, Наталија, Веселин,
Вукашин, Милена, Јанко**СЕЃАЊЕ****Миодраг Пешић**
2006 – 2014.

У срцу те носе и тугују за тобом тата, мама и ба-та са породицом

Милева Михајловић БебаДрага мама,
Са поносом те памтимо и помињемо, за узор себи узимамо, а са болом твој нестанак носимо.

Боки и Зока

Четрдесетодневни помен ћемо обавити на Бозману, 4. октобра 2014. године, у 10 сати.

С тугом и дубоким болом опростили смо се од драгог

Хем ЗоранаПосле дуге и тешке борбе са болешћу, смрт нас је поразила.
Остаћеш заувек у нашем, сећању из срећних дана.

Сестра Зорица, зет Милош и сестрићи Јован и Јанко

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦГрадска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине**ОБАВЕШТЕЊЕ**
О ПОДНОТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О
ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ
СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине обавештава јавност да је носиоца пројекта "ТЕЛЕНОР" д.о.о. Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније на локацији "Крагујевац 21", чија се реализација планира на кп.бр. 50/2, КО Баљковац, на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 02.10.2014. до 13.10.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев су приложени Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније "Крагујевац 21" - израђена од стране овлашћеног правног лица лабораторије "W – лине" из Београда и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења израђен од стране овлашћеног правног лица Лабораторије за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења, лабораторије "W – лине" из Београда, Аутопут за Загреб 41и, 11077 Београд.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦГрадска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине**ОБАВЕШТЕЊЕ**
О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ
ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "Теленор" д.о.о., донето Решење број: III-05-501-23/14 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – базне станице мобилне телефоније на локацији "Крагујевац" 6, на кп.бр 10515/5 и 10515/15 Крагујевац 3, у улици Краљевачког батаљона, на територији града Крагујевца.

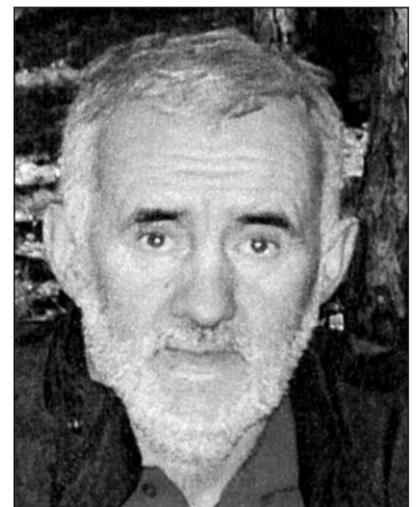
У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08), Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније као и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења-прво мерење, израђени од стране овлашћеног правног лица за вршење послова испитивање нивоа зрачења извором нејонизујућих зрачења од посебног интереса у животној средини - Лабораторије W – лине из Београда.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству пољопривреде и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник Републике Србије», бр.135/04, 36/2009)

Дана 6. октобра навршиће се година дана од смрти нашег драгог

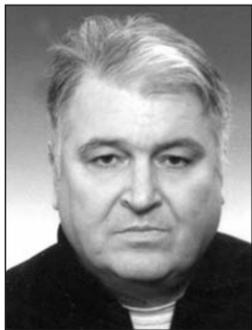
Зорана Петровића

1952 – 2013.

Помен ће се одржати у суботу, 4. октобра, у 10,30 сати на Варошком гробљу. Позивамо све који су га волели да присуствују овом тужном помену.

Његови најмилији

Последњи поздрав мом

Бобију

Његова Маја са породицом

Прошле су две године од смрти наше драге

Вере Митровић
учитељице

Никада је нећемо заборавити.

Породица Митровић

Дана 4. октобра, на гробљу Бозман, у 11 сати, одржаће се парастос, када се навршава шест година од када није са нама наш вољени син

Стефан Лазаревић
Заки

22. 10. 1988 – 4. 10. 2008.

Бол, тишина...

Твоји Војче и
Рајкица**ТУЖНО СЕЋАЊЕ****Ристић Б. Сретен**

28. 7. 1949 – 7. 10. 1994.

Успомену на тебе вечно ће чувати,

супруга Радмила, синови Владимир и
Ненад, сестра Јелена са породицама

У понедељак, 6. октобра, навршава се 40 дана од смрти нашег драгог

Милана Стевановића

Помен ћемо одржати у 12 сати на Варошком гробљу.

Породице:
Стевановић и Николић

Нашој драгој и вољеној

Мирјани Стојановић

2. 4. 1944 – 7. 4. 2014.

Даваћемо полугодишњи помен, у суботу, 4. октобра 2014. године, у 12 сати, на Палилулском гробљу у Крагујевцу.
Позивамо рођаке, пријатеље и комшије да присуствују овом тужном помену.

Породица Стојановић

Нашој вољеној и никад прежаљеној

Драгици
Симић

Даваћемо четрдесетодневни помен, у недељу, 5. октобра, у 11 сати, на Сушичком гробљу.

Позивамо родбину и пијатеље да присуствују овом тужном помену.

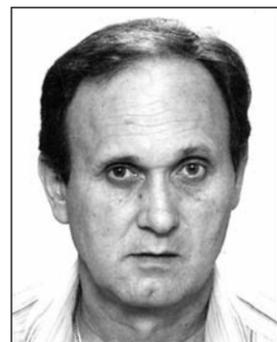
Ожалошћени:
синови Томислав и Александар,
снаје Душица и Сања, унучад Влада,
Јана, Марко и Милица

Са тугом и болом обавештавамо родбину и пријатеље да је наша драга

Гордана Поповски
рођена Николић

1956 – 2014.

После краће и тешке болести преминула 21. а сахрањена 23. септембра 2014. године на Палилулском гробљу.

Неутешни:
отац примаријус др Божидар,
мајка Јованка, брат др Војин,
ћерка Биљана са супругом Немањом и
ћерком Таром, ћерка Соња са супругом
Владимиром и сином Вуком,
братанци Бошко, Милош и Јован

У петак, 3. октобра 2014. године навршава се две године од смрти нашег драгог

Ивана
Терзића
Терзе

1959 – 2012.

И даље је празнина, непролазна бол и бескрајна туга. С поносом и љубављу чуваћемо те вечно у нашим срцима.

Твоји најмилији:
мајка Цвета, супруга Гоца, ћерка Ивана са породицом, син Марко, ћерка Мартина и сестра Весна са породицом**СЕЋАЊЕ****Милосављевић Олга**

3. 10. 2004 – 3. 10. 2014.

Већ десет година најлепшу успомену на тебе чувају са љубављу твоји најмилији.

Миша, Ненад, Мира, Воја,
Лука и Реља

СКАНДИНАВКА

251	НАША ЕТНО ГРУПА СА СЛИКЕ	"РАДНИЧКИ УНИВЕРЗИТЕТ"	НЕПРОФЕСИОНАЛЦИ	ВРАЧАТИ	ОКРУГЛО СЛОВО	НИСУ ТЕШКИ	ПРВА КЊИГА, АБЕЦЕДАР	ИЗРЕЗАТИ НА КОМАДЕ
НЕСТАШНИ ДЕЧАК								
ГРАД У ВОЈВОДИНИ					РАНИЈА ШВЕДСКА ПОП ГРУПА ЦРВ. БОЈА ИЗ БРОЈА			
"ЕЛЕКТРОН"		НАПАДАЧ СПОРО						
СКИТНИЦЕ								
ГОРШТАЦИ ИЗ ОСЕТИЈЕ						"ЕВРОПСКА ЗАЈЕДНИЦА" ЗАМИШЉЕН		
	ПРЕГРАДНИ ЗИД ПРЕГРАДАК							
	МЕСТО СТАНОВАЊА							
ИТАЛИЈАНСКИ ШАХИСТА ПАОЛО				РИМСКО МУШ. ИМЕ, АМАТУС				
				БРАНИЛАЦ ХРИШЋАН				
"ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА"			ВРЕЂЕОД КОСТРЕТИ					
			МЕСТО КОД УЖИЦА					ДИПЛОМАТСКИ ПРЕДСТАВНИЦИ У ИНОСТРАН
КОМПОЗИТОР ОТОРИНО								
ИМЕ ТВ ВОДИТЕЉКЕ БЛАЂЕ								
ТАНКА ТКАНИНА					ЕГИП. БОГИЊА НЕБА			
					ЦИЉЕВИ У КОЈЕ СЕ ГАБА			
"ИСТОК"		ЛУДИЛО, БЕСНИЛО						
		СРЕДСТВО ЗА ЛЕМЉЕЊЕ						
ПОПУЛАРНА ПЕСМА							"ШКОЛА"	ИНИЦИЈАЛИ НАУЧНИКА ТЕСЛЕ
САЛЕ ЗА ДИЗАЊЕ ТЕРЕТА								
ОСОБЕ КОЈЕ ШАЉУ ИЗАСЛАНИКЕ								

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО: 1. Шпански фудбалски клуб (0), 2. Мале краве (0), 3. Клица, заметак - Етажно грејање (скр.) (1), 4. Километар (скр.) - Име музичара Кравица (1), 5. Врста подне облоге (0), 6. Изнуда - Саставни везник (1), 7. Завод (скр.) - Раним јутром (1), 8. Име наше глумице Штрљић - Енглески сликар, Вилијам (1), 9. Крстач или пино ноар - Коњ у епској песми (1), 10. Прво слово - Варнице (1), 11. Домовина Ескимана (изворни назив) (0).

УСПРАВНО: 1. Посебан, изванредан (0), 2. Наш писац, Стеван - Лична заменица - Хемијски симбол урана (2), 3. Памела краће - Међуспрат (архит.) (1), 4. Град у Италији - Инсект сличан пчели (1), 5. Онома-топеја њиштања - Језеро у Финској, Инари - Ауто-ознака за Краљево (2), 6. Стручна критика - Јапанска лука на острву Хоншуу (1), 7. Законитост, легитимност (0).

ОСМОСМЕРКА

Попис садржи речи које почињу словом Ж. Када их све пронађете, преостаће једанаест слова која дају коначно решење осмосмерке.

Ж	О	Ж	О	Н	Д	Е	Ж
О	Е	Р	К	И	Н	Ј	И
Р	Ж	Н	Т	Т	А	И	В
Ж	И	Р	Е	С	П	Т	О
И	В	Н	П	А	У	И	Т
Ц	А	В	И	Ж	Ж	Ж	И
Ж	Д	О	К	А	Е	Ж	Њ
С	И	К	С	Б	Т	А	С
А	Н	У	Н	А	В	Б	К
Т	К	Ж	Е	Р	А	О	А
Ж	О	Р	Ж	Е	Т	К	Ф
Е	У	В	У	Д	Ж	Р	А
Н	Ђ	Т	Т	Ж	Е	Е	Р
И	И	Е	И	И	С	Ч	М
Т	Р	Л	Ђ	Л	Т	И	А
И	Е	Н	О	Н	О	Н	С
Т	Ж	У	Т	И	К	А	Т
Ж	И	Ж	А	К	О	А	Ж

ЖАБАР - ЖАБОКРЕЧИНА - ЖАНЕТ - ЖАОКА - ЖАСТИН - ЖДЕРА - ЖЕДНО - ЖЕНИТИ - ЖЕНСКИ ПЕТКО - ЖЕРИЋ - ЖЕСТОКО - ЖЕТВА - ЖИВАДИН - ЖИВАЦ - ЖИВОТИЊСКА ФАРМА - ЖИЖАК - ЖИЛЕТ - ЖИЛНИК - ЖИРЕС - ЖИТИЈЕ - ЖОРЖЕТ - ЖОРЖИ - ЖРВАЊ - ЖУКОВ - ЖУПАН - ЖУРКА - ЖУСТРО - ЖУТИКА - ЖУТИЛО - ЖУТИЋ.

АНАГРАМ

ЕНОРМНО ПАЛА? ЈАДАЦ!

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: откопати, сринагар, тонац, ки, асен, кот, вtz, туна, ша, помен, твин пикс, и, беара, нс, уликс, аламо, ол, асови, а, ана кирот, помоћ, би, оток, лињ, кеа, бола, рс, аркан, италиоти, фолкстон.

МАГИЧНА УКРШТЕНИЦА: комисије, трансвал, идит, аве, тор, инок, он, апорт, разговор, инер, аво, снел, ил, диоген, и, и, нагост, ни, таћи, анр, вант, сто на сто, цеац, ер, ирен, стс, гнт, стит, лансирке, етероман. **САБЕ:** година, контра, раздор, идалго, накана, родман, глагол, атаман, бантам, огулин, авакум, наслов, асимил, академ, либидо, исидор, мелина, либија, годови, насамо, ајронс, живели, арнхем, озборн.

АНАГРАМ: мобилни оператер.

СУДОКУ: а) 184-329-657, 295-617-834, 763-854-129, 937-461-285, 512-938-746, 648-275-391, 429-186-573, 871-593-462, 356-742-918. б) 342-157-896, 917-486-325, 685-932-147, 259-361-784, 174-598-263, 836-274-951, 763-825-419, 498-613-572, 521-749-638.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●●○

7						3	
2							
	5	1		4			
		9	4	6			
	4					7	
				8		3	
				1		7	
		3	9			6	4
		5	3	2		1	

НИВО ТЕЖИНЕ ●●○○

			2	8	7	5			
							9		
		7	4			2			
	1	3			5			2	
	6	5			2			9	
		9	3			6	5		
				4					
				5		6	8	2	4
						8	7		

Милош Игњатовић

Боље соло шетачица него у стаду под претњом ражња
М. Игњатовић

Има још три месеца, али ваља кренути на време
М. Игњатовић

Ала су се састали бећари, па ни један за промет не мари
М. Игњатовић

Некада се ово звало – да комшији цркне крава
М. Јевшовић

„Дунав” на коти ванредне одбране за пешаке
М. Јевшовић

Двориште у Лапову у коме добро успевају банане
М. Јевшовић

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 2. до 8. октобра

Четвртак 2. октобар

20.00	СТАЊЕ СТВАРИ
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Вино и виноградарство р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима р.
17.00	Мозаик
18.00	Спорти програм
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	СТАЊЕ СТВАРИ
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима р.
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

Петак 3. октобар

20.00	ЗДРАВИЈИ ЖИВОТ
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм р.
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	АБС шоу р.
13.05	Музички програм
14.00	СТАЊЕ СТВАРИ р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Серија р. □
17.00	Моја Шумадија
18.00	Документарни програм
18.45	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Здравији живот
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	MegaFon Music
00.00	Вести
00.35	Хит дана

Субота 4. октобар

22.00	ХРОНИКА 2
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
10.00	MegaFon Music
11.00	Путевима југа р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Филм
18.00	Здравији живот р.
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	Бекство из Собибора
00.00	Вести
01.00	Хит дана

Недеља 5. октобар

12.05	Шумадијски праг
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Све о животињама р.
10.00	Документарни програм
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг
12.35	Агрордневник
13.00	Музички програм
13.30	Кућица у цвећу
14.00	Улови трофеј
15.00	Споратска галаксија
16.00	Вести
16.05	Филм
18.00	Госпојинско ходочашће
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Све о животињама
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
23.00	Култура
23.00	Филм
00.00	Вести
01.00	Хит дана

Понедељак 6. октобар

07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Серија р.
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
17.00	Мозаик
18.00	АБС
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Фудбал: Раднички - Рад
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Нокаут
00.00	Вести
00:05	Хит дана

Уторак 7. октобар

20.00	ЖИВА ЦРКВА
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Агрордневник р.
13.00	Музички програм
14.00	Фудбал: Раднички - Рад р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Улови трофеј
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Жива црква
20.30	Суграђани
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Документарни програм
00.00	Вести
00.35	Хит дана

Среда 8. октобар

20.00	КОМУНАЛНИ СЕРВИС
07.00	Јутарњи програм
08.30	Цртани филм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Серија р. □
11.00	Документарни програм
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Жива црква р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм р.
15.30	Fashion files р.
16.00	Вести
16.05	Излог страсти р. □
16.35	Меридијанима
17.00	Мозаик
18.00	Спорти програм
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	КОМУНАЛНИ СЕРВИС
21.00	Излог страсти □
21.30	Меридијанима
22.00	Хроника 2
22.30	Серија □
23.30	Вино и виноградарство
00.00	Вести
00.05	Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

“ДИВЉИ ВЕПРОВИ” СЕ БРАНЕ

Од самовоље
челника Савеза

КЛУБ америчког фудбала Дивљи Вепрови повукао је до даљњег свог представника из Управног одбора српске асоцијације, незадовољан радом Дисциплинске комисије и њеног председника Петера Брезовника.

Кап која је прелила чашу је последња одлука тог тела, у коме се играчи крагујевачког клуба Дарко Цветковић, Владимир Раденовић и Страхинја Мрвић, због претњи службеном лицу, упућеним на утакмици Супер лиге Србије са Војводама у Новом Саду, кажњавају са осам месеци забране играња и по пет хиљада динара. Вепрови у саопштењу наводе да је гранична казна за тај прекршај два месеца.

У закључку се каже да је ситуација слична оној из 2008. године, када је формиран нови савез.

М. М.

РВАЊЕ

Шампион је шампион

НА старту Прве лиге Србије, рвачи Радничког поражени су на својој струњачи у Крагујевцу, од вишеструког шампиона Пролетера из Зрењанина - 7:1.

“Црвени” су наступили у подмлађеном саставу, без искусних Димитријевића, Спасића, чувајући снагу за екипе себи равне у наставку такмичења. Једину победу за крагујевачки састав из-

војевао је млади ас Ђорђе Пешут у категорији до 130 килограма.

Овог викенда на програму је друго прволигашко коло. Раднички гостује у Ваљеву, где ће одмерити снаге са екипом Младости, која се у најквалитетнији ранг такмичења пласирала после одустајања обреновачког ТЕНТ-а.

С. М. С.

ЖЕНСКА ЛИГА

Маичке иду редом

ЈОШ једном су шампионке из Крагујевца показале силу и биле убедљиве на другом турниру групе „Југ“, одржаном у Обреновцу.

Два пута су оружје положиле домаће Јастребице, резултати су били 31:0 и 19:13, београдске Вучице „провукле“ су се са само 6:0, док су Краљевске Круне из Краљева поражене 26:0.

Последњи турнир игра се у Краљеву, 11. октобра.

ЈУТ ЛИГА

Вејрићи убедљиви

ПОБЕДАМА на другом турниру „Б“ групе Првенства Србије за играче до 14 година, Дивљи Вепрови готово сигурно су обезбедили пласман на завршни турнир.

На такмичењу у Пожаревцу савладали су домаће Пастуве са 12:6, а реванширали се Анђеоским Ратницима из Чачка за пораз у Крагујевцу победом од 28:27.

Последњи турнир игра се за две недеље у Чачку.

ЈУНИОРСКА ЛИГА

Прво на Рајнике

ПОСЛЕ паузе у првом колу Јуниорске лиге Србије, браниоци титуле шампиона Србије, Дивљи Вепрови, крећу у ново првенство.

Први ривал су Анђеоски Ратници из Чачка, а меч се игра предстојећег викенда у Крагујевцу.

М. М.

РУКОМЕТ

(Ж) ЈАГОДИНА - РАДНИЧКИ 21:22

Победа вредна титуле

СУПЕР ЛИГА (Ж)	
2. КОЛО: Јагодина - Раднички (К) 21:22, Јуниор - Минаквa 28:28, Раднички (С) - Наиса 22:23, Црвена звезда - Кикинда 21:29, Железничар - Пролетер 35:31, Књаз Милош - Медицинар (Јуче).	
Кикинда	2 2 0 0 55:40 4
Јуниор	2 1 1 0 61:53 3
Минаквa	2 1 1 0 59:53 3
Медицинар	1 1 0 0 44:24 2
Јагодина	2 1 0 1 50:47 2
Наиса	1 1 0 0 23:22 2
Раднички (К)	1 1 0 0 22:21 2
Железничар	2 1 0 1 54:57 2
Књаз Милош	1 0 0 1 25:29 0
Раднички (С)	2 0 0 2 47:54 0
Пролетер	2 0 0 2 56:68 0
Црвена звезда	2 0 0 2 45:73 0
3. КОЛО: Раднички (К) - Раднички (С), Медицинар - Јагодина, Пролетер - Црвена звезда, Минаквa - Железничар, Наиса - Јуниор, Кикинда - Књаз Милош.	

СЕХА ЛИГА	
4. КОЛО: Нексе - Раднички 29:23, Мешков - Вардар (8. новембра), Загреб - Војводина 29:24, Борац - Веспрем 29:33, Металург - Татран 34:28.	
Веспрем	6 6 0 0 197:139 18
Вардар	5 4 0 0 1139:116 12
Загреб	3 2 0 1 85:72 6
Мешков	3 2 0 1 88:82 6
Татран	4 2 0 2 118:117 6
Металург	4 2 0 2 111:110 6
Раднички	3 1 1 1 75:86 4
Војводина	4 0 1 3 94:118 1
Борац	4 0 0 4 105:124 0
Нексе	4 0 0 4 84:142 0
5. КОЛО: Мешков - Раднички (Јуче), Вардар - Загреб, Војводина - Металург, Одирано: Веспрем - Нексе 36:18, Татран - Борац 42:20.	

ОДБОЈКА

МЕМОРИЈАЛ “АЛЕКСАНДАР ГИГОВИЋ”

Сећање на Гигу

ОСМИ пут за редом Одбојкашки клуб Раднички организује Меморијални турнир „Александар Гиговић“, као сећање на свог прерано преминулог одбојкаша.

Ове године, поред домаћина, учествоваће краљевачка Рибница, Млади радник из Пожаревца и ОК Ниш. Полуфинални мечеви на програму су у недељу од 13.30 и 16 сати, а утакмица за треће место игра се у понедељак од 15.30, док је финале у 18 сати.

И НА
СВЕТСКОМ
ПРВЕНСТВУ

Има наших

СВЕТСКО првенство у одбојци за жене, које се одржава у Италији од 23. септембра до 12. октобра, тренутно је једно од најважнијих спортских такмичења на свету. Од 14 играчица Крагујевац није дао нити једну, али двојица мушкарца ипак представљају наш град.

Бојан Перовић, ин-

аче тренер млађих категорија мушке екипе, уједно и статистичар прве, скаут је националне селекције на овом шапионату. А Владимир Симоновић, међународни судија, до сада је делио правду у четири утакмице прве групне фазе такмичења.

ЖОК КРАГУЈ

Два њуса

У ПРОТЕКЛИХ седам дана одбојкашице Крагуја одиграле су две припремне у-

такмице и обе добиле у гостима максималним резултатом. Најпре су савладале краљевачки Економац, а затим и екипу Јагодина.

Из клуба стиже и вест да је техничар Тамара Рогановић, која је у јулу потписала за крагујевачког суперлигаша, променила табор. Финансијски моменат био је преовлађујући, па је понуда обреновачког ТЕНТ-а „оставила“ Крагуј без врло важног сегмента у екипи.

М. М.

КУГЛАЊЕ

ВОДОВОД - ИБАР 7:1

Краљевчани без шансе

У ПРВЕНСТВУ Супер лиге, куглаши Водовода забележили су другу победу. Прошле недеље, на свом терену, у трећем колу савладали су краљевачки Ибар са 7:1, и 183 чуња разлике - 3.484:3.301.

Крагујевчани су убедљиво кренули од самог старта, па је већ на половини меча, после победа Милинковића, Симина и Маринковића, резултатска разлика у корист оборених чуњева износила “плус” 123. Уз расположеног Пантића, који је имао најбољи скор од 599 “убијених” дрва, Краљевчани једноставно нису имали шта да траже.

Овог викенда следи кратка пауза у првенственим надметањима због учешћа српских екипа у европским такмичењима, а наставак Супер лиге је 11. октобра, када ће Водовод гостовати екипи Ниш пута.

С. М. С.

ХРВАТИ НЕЗГОДАН РИВАЛ

НЕКСЕ - РАДНИЧКИ 29:23

Усахла нереална нада

ОСИЈЕК - Дворана: “Градски врш”. Гледалаца: 350. Судије: Кркачев и Колевски (Македонија). Сегментација: Нексе 6/5, Раднички 3/2. Искључења: Нексе 4, Раднички 6 минути.

НЕКСЕ: Лелић, Гаца, Ејсер 2, Црнић 1, Мрђеновић 3, Томас, Кружић 1, Јузбашевић, Јурјевић 3, Нуић 3, Божић Павлевић 7, Сакић 2, Дунговић, Већар 3, Челеби 4, Херцеј.

РАДНИЧКИ: Арсић, Пралица 3, Продановић 1, Гулешић 1, Медурић 1, Мошић, Пејровић, Сисић 2, Радвановић 3, Милинчић 1, Симић, Томић 1, Шмић 3, Босић, Рајићевић 1, Грбовић 6.

ИАКО су пут Осиека кренули пуни оптимизма, решени да забележе прву победу у СЕХА лиги на гостујућем терену, Крагујевчани су се кући вратили убедљиво поражени од екипе Нексе - 29:23 (15:11).

В. У. К.

Никако наши рукометаши нису успевали да се равноправно носе са ривалом. Тек на моменте претили су домаћину, пристизали резултатски недостатак на два-три гола мањка, али то је било све.

За разлику од прве четири утакмице, ову је хрватски представник из Нашица играо веома добро, целим током, те је пред крај дуела стигао и до максималних осам голова разлике (24:16). То му је и помогло да упише први тријумф и бодове у овогодишњем регионалном првенству.

Једна од светлијих тачака код “црвених” био је пивотмен Немања Грбовић, стрелац седам голова, као и голман Арсић, чији се учинак зауставио на десет одбрана.

Јуче је Раднички гостовао белоруском Мешкову, а потом игра тек 18. октобра, када гостује бањалучком Борцу у оквиру 12. кола.

СТРЕЉАШТВО

Стева у европском друштву

КАО члан репрезентације Србије у гађању ваздушним оружјем, крагујевачки стрелац Стеван Јовановић учествоваће на финалном турниру Лиге младих Европе за узраст од 14 до 18 година. Такмичење се одржава од 3. до 5. октобра у Смедереву.

Српски стрелци квалификовали су се аутоматски, као домаћини, а поред њих учествоваће и селекције које су пласман обезбедиле на претходним турнирима. И то из зоне "Исток", чије је такмичење било у Осиеку - Хрватска, Русија и Украјина, зоне "Запад", након турнира у Плзену - Аустрија, Мађарска, Чешка и Швајцарска, зоне "Север", после надметања у литванском Добелеу - Финска, Норвешка, Пољска и Литванија, те као најбољи тренер-пласирани тим селекција Шведске.

Прошле године репрезентација Србије освојила је треће место у зони "Исток", па тако није успела да се пласира у финално такмичење у словеначком Лашком.

С. М. С.

ВИСИНСКИ СКОКОВИ

Крај сезоне

ПОСЛЕДЊЕ овогдишње такмичење у висинским скоковима у воду одржано је прошле суботе у словеначком Новом Месту.

МАРКО ПАВЛОВИЋ

Скакало се са 13 метара у реку Крку.

Једини представник Крагујевца био је Марко Павловић, који је освојио треће место. Тиме је стављена тачка на овогдишњу сезону у овој атрактивној дисциплини.

М. М.

БОКС

Из Алексинца у Врњачку Бању

ДВОЈИЦА чланова Радничког учествовали су на турниру Боксерског клуба Рудар у Алексинцу, поводом тамошњег „Дана рудара“. Победе су забележили јуниор Дејан Дашић и сениор Стефан Јовановић у категоријама до 54, односно преко 91 килограма.

Следећи излазак на ринг крагујевачки боксери имаће у суботу у Врњачкој Бањи, која је домаћин шестог кола првенства Шумадијске лиге.

М. М.

ФУДБАЛ

ДОЊИ СРЕМ - РАДНИЧКИ 1923 1:0

Кад се не да гол...

ПЕЋИНЦИ - Стадион: "Кашћинић арена". Гледалаца: 400. Судија Денис Траиловић (Зајечар). Стрелац: Станисављевић у 76. минути. Жути карџони: Лакић-Пешић, Бељић, Абубакари, Крунић (Доњи Срем), Тиодоровић, Јашић, Јовић, Сојировић (Раднички 1923).

ДОЊИ СРЕМ: Милиновић, Лакићевић, Пуношевац, Црномарковић, Лакић-Пешић, Абубакари, Грујић (од 46. Станисављевић), Шарца, Бељић, Зеца (од 66. Марчећа), Силевић (од 78. Крунић).

РАДНИЧКИ 1923: Трифуновић, Терзић, Крнећа, Јовић, Јашић, Ђулум, Тиодоровић (од 63. Бубања), Арсић, Живковић (од 70. Ковачевић), Пољанец (од 58. Вуљанин), Сојировић.

КАКО је опет изостао гол у мрежи противника, фудбалери Радничког доживели су нови пораз у првенству. Сада је Доњем Срему било довољно да једном погоди мрежу Крагујевчана и код куће прослави освајање нова три бода - 1:0.

Не може се рећи да се припадници крагујевачког суперлигаша нису тудили, чак су у већем делу сусрета тежили ка иницијативи на терену, али до оног главног, угрожавања гола домаћина, долазило је веома спорадично, а још ређе из неке озбиљније шансе.

КУП СРБИЈЕ

Црвени упали међу 16

МИНИМАЛНОМ победом у Београду - 1:0, прошле среде, над српсколигашем Дорћолом, Раднички је успео да прескочи почетну степену завршнице Купа Србије и пласира се у осмину финала.

Иако је наступно у нешто измењеном саставу, за разлику од четри суперлигаша који су у овој рунди окончали такмичење, Крагујевчани су, упркос отпору домаћина, оправдали улогу фаворита. Стрелац победоносног поготка био је Арсић, у 37. минути.

До пласман међу 16 стигли су још и: Војводина (Трепча - 0:1), ОФК Београд (Семендрија 1924 - 0:2), Рад (Јединство путеве 0:3), Металац Г. Милановац (Напредак - 0:0 пеналима 2:4), Инђија (Јавор - 2:1), Спартак (Радник Сурдулица - 1:0), Јагодина (БСК Борча - 4:0), Чукарички (Младост Лучани - 3:2), Раднички Ниш (Моравач Мрштани - 0:1), Црвена звезда (Борац Чачак - 1:0), Слога Петровац на Млави (Нови Пазар - 1:0), Вождовац (Слога Краљево - 3:2), Пролетер Нови Сад (Доњи Срем - 0:0 п. 4:3), Слобода Ужице (Синђелић - 1:1, п. 4:3) и Партизан (Безанија - 0:1).

В. У. К.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Зайад“, 7. коло: Јошаница - Лозница 0:5, Бане - Железничар 2:0, Шумадија 1903 - Шумадија (А) 4:1, Слоја (П) - Семендрија 1924 3:0, Полећ (Ј) - Јединство (УБ) одложено, Јасеница 1911 - Победа Белошевац 2:1, Карађорђе (Т) - Будућност Крушик 0:0, Звизд - Рудар (К) 1:2.

Табела: Лозница 18, Будућност Крушик 17, Рудар (К) 16, Шумадија 1903 12, Јединство (УБ) 11, Слоја (П) 10, Полећ (Ј) 9, Железничар 9, Победа Белошевац 8, Семендрија 1924 8, Шумадија (А) 8, Бане 6, Јасеница 1911 6, Јошаница 4, Карађорђе (Т) 3 бода.

8. коло: Победа Белошевац - Карађорђе (Т), Железничар - Шумадија 1903 (недеља, 15.30), Лозница - Рудар (К), Будућност Крушик - Звизд, Јединство (УБ) - Јасеница 1911, Семендрија 1924 - Полећ (Ј), Шумадија (А) - Слоја (П), Јошаница - Бане.

Зона „Моравач“, 7. коло: Полећ (Т) - Таково 4:2, Водојажа - Орловац 1:1, Слобода (Ч) -

Мешалац одложено, Рудар (Б) - Тушин 0:4, Браћа Вуковић - Омладинац 3:3, Драчево - Партизан (Ц) 2:1, Трепча - Мокра Гора 0:1, Рудар (Б) - Славја 2:2.

Табела: Полећ (Т) 14, Тушин 13, Мокра Гора 13, Славја 13, Трепча 12, Орловац 12, Слобода (Ч) 11, Омладинац 11, Браћа Вуковић 9, Водојажа 8, Таково 7, Мешалац 7, Драчево 7, Рудар (Бр) 6, Партизан (Ц) 6, Рудар (Б) 1 бод.

8. коло: Партизан (Ц) - Трепча, Таково - Славја (субота, 15.30), Полећ (Т) - Водојажа (недеља, 15.30), Мокра Гора - Рудар (Бр), Омладинац - Драчево, Тушин - Браћа Вуковић, Мешалац - Рудар (Б), Орловац - Слобода (Ч).

Прва трагска лига, 6. коло: Шумадија - Слобода (Г) 6:0, Арсенал - Борац (Д) 3:1, Колонија - Корићани 3:0, Младост - Виногради ДБ 4:0, Селак (МП) - Слоја (Д) 2:3, Сушица - Гава 1:3, Маршић - Јединство (П) 0:0, Јагран - Будућност 4:1.

7. коло: Слоја (Д) - Сушица 1:0, Јединство (П) - Селак (МП) 2:0, Слобода (Г) - Маршић 2:1, Корићани - Шумадија 3:3, Борац (Д) - Колонија 1:2, Виногради ДБ - Арсенал 1:5 (прекид у 82. м), Будућност - Младост 0:3, Гава - Јагран 2:1.

Табела: Арсенал 21, Слоја (Д) 16, Јагран 15, Колонија 14, Младост 13, Будућност 13, Маршић 11, Борац (Д) 10, Гава 10, Јединство (П) 10, Корићани 6, Шумадија 5, Слобода (Г) 5, Виногради ДБ 4, Сушица 3, Селак (МП) 2 бода.

8. коло: Јагран - Слоја (Д) (субота, 16.00), Арсенал - Колонија, Шумадија - Борац (Д), Маршић - Корићани, Селак (МП) - Слобода (Г), Сушица - Јединство, Младост - Гава, Виногради ДБ - Будућност (недеља, 16.00).

Друга трагска лига, 6. коло: Бајремар - Кременац 1:0, Бошунје - Хајдук 2:4, Азбест - Шумарице 2008 2:1, Жежељ - 21. октобар 1:3, Слоја (Л) - Кушлово 2:0, Шумадија 1934 - Селак (Ц) 1:1, Засјава - Ко-

Фото: Јакоб Јакоб

СУПЕР ЛИГА

7. КОЛО: Доњи Срем - Раднички 1923 1:0, Спартак - Раднички (Н) 1:0, Вождовац - Младост 2:0, Рад - Чукарички 1:3, Борац - Црвена звезда 0:1, Нови Пазар - Јагодина 3:0, Напредак - Војводина 0:1, Партизан - ОФК Београд (одложено).

Црвена звезда	7	6	1	0	9:0	19
Партизан	6	6	0	0	21:4	18
Војводина	7	6	0	1	17:6	18
Спартак	7	4	1	2	7:6	13
Чукарички	7	3	3	1	11:7	12
ОФК Београд	6	3	2	1	9:8	11
Доњи Срем	7	3	2	2	5:7	11
Нови Пазар	7	3	1	3	10:8	10
Младост	7	3	1	3	8:9	10
Борац	7	2	2	3	6:6	8
Рад	7	2	1	4	10:14	7
Јагодина	7	1	2	4	7:14	5
Раднички 1923	7	1	1	5	1:8	4
Напредак	7	0	3	4	4:10	3
Раднички (Н)	7	1	0	6	5:14	3
Вождовац	7	1	0	6	4:14	3

8. КОЛО: Раднички 1923 - Рад, Војводина - Нови Пазар, ОФК Београд - Доњи Срем, Јагодина - Борац, Раднички (Н) - Чукарички, Црвена звезда - Вождовац, Младост - Партизан, Спартак - Напредак.

нисављевић донео свом тиму гол победе. Лоше је био постављен наш живи ѕид, те је лопта поред њега изненадила Трифуновића и уз парадолману "црвених" неометано "легла" у доњи леви угао гола.

До краја су домаћи имали прилику да дуплирају предност, али Марчета у 81. минути главом не користи изгледан центаршут.

Предстојећег викенда, по распореду у суботу од 15 сати, на "Чика Дачу" долази екипа београдског Рада.

В. У. К.

ДРУГА ЛИГА - Ж

Шумадинке газе редом

НОВООСНОВАНИ женски фудбалски клуб Шумадија 1903, који се од ове сезоне такмичи у Другој лиги, групи Запад, наставља са веома ефикасним играма.

После убедљивих победа над вршњакињама из Смедерева (6:1) и Шапца (5:1), овог викенда "плаво-беле" су, у оквиру трећег кола, одржале лекцију и екипи симпатичног назива - Слатке мале из Буровца, места код Петровца на Млави, савладавши их са 7:0. Други крагујевачки представник у овом рангу такмичења, Уна фортуну, остварила је прву победу, пошто су на свом терену биле боље од екипе Градца из Ваљева - 1:0.

Ове суботе на игралишту "Бубањ", у четвртном колу, састаће се управо ова два тима, Шумадија 1903 и Уна

фортуну, па ето прилике да се љубитељи женског фудбала упознају са потенцијалима шумадијских девојака.

ПРВА ЛИГА - Ж

За бодове - код куће

ЈУЧЕ су фудбалерке Тријумфа одиграле утакмицу одложеног, седмог кола Супер лиге Србије за даме, против ове сезоне индисциплираних Нишлијки, екипе Машинца, која у шест кола има половичан učinak - три победе, три пораза.

Већ у суботу, такође на "свом" терену у Бадњевицу, угостиће новајлију у овом рангу такмичења, тим Војводине из Новог Сада, што је шанса да Крагујевчанке дођу до првих јесењих бодова.

С. М. С.

FITNESS SHOP
OLYMPIA
SPORTSKA HRANA № 1
Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

ВАТЕРПОЛО

“ЦРВЕНИ” УСПЕШНИ У ЛИГИ ШАМПИОНА

Савладан први корак

МАРСЕЉ - РАДНИЧКИ 7:8
(2:3, 2:2, 1:2, 2:1)

МАРСЕЉ: Гарсо, Пио, Оливион, Ман, Монре, Симон 2, Крузија 4, Дино, Маршин, Ковачевић, Каиш, Камараса 1, Монж.

РАДНИЧКИ: Радић, Трајковић, Б. Појовић, Марковић 1, Миличић, Бојдановић, Ђирић, Басара, Вуксановић 2, Деговић 2, Бук 1, Пејковић 2, С. Појовић.

РАДНИЧКИ - ОСЦ 4:8
(3:1, 0:3, 1:1, 0:3)

РАДНИЧКИ: Радић, Трајковић, Б. Појовић, Марковић 1, Миличић, Бојдановић, Ђирић, Басара, Вуксановић, Деговић 1, Бук 2, Пејковић, С. Појовић.

ОСЦ: Бистричањи, Декер, Сеншеши, Кејс 3, Јухас 1, Ковач 2, Хегдеиуш, Грејем, Саломон 1, Гор-Нађ 1, Бундишух, Бруљан, Варја.

ЛИГАМУШ - РАДНИЧКИ 4:15
(3:7, 0:2, 1:3, 0:3)

ЛИГАМУШ: Чумбуридзе, Кавишарадзе, Чикваидзе 1, Имнашвили, Русишвили 1, Казахишвили, Кведелиани 1, Бајашуриа, Урушадзе, Гелашвили 1, Маираквелидзе, Пуршладзе, Шубладзе.

РАДНИЧКИ: Радић, Трајковић, Б. Појовић 3, Марковић 2, Миличић 2, Бојдановић, Ђирић, Басара 1, Вуксановић 2, Деговић 3, Бук 1, Пејковић 1, С. Појовић.

СПАРТАК - РАДНИЧКИ 12:10
(4:1, 3:2, 2:2, 3:5)

СПАРТАК ВОЛГОГРАД: Федоров, Лазарев, Јурчик 1, Чешкев 2, Киселев, Ашаев 2, Калшурин 4, Бичку, Лайшипов 1, Рекечински 1, Лисунов 1, Ајарков, Иванов.

РАДНИЧКИ: Радић, Трајковић, Б. Појовић 2, Марковић, Миличић 1, Бојдановић, Ђирић, Басара 1, Вуксановић, Деговић 2, Бук 2, Пејковић 2, С. Појовић.

ПОСИЛИПО - РАДНИЧКИ 6:10
(1:2, 2:3, 2:2, 1:3)

ПОСИЛИПО: Карусо, Долче 1, Русо, Фолио, Бријантии, Раговић 2, Рензуио 1, Гало, Кликовач, Бершолли 1, Манголини, Сакоја, Нејри.

РАДНИЧКИ: Радић, Трајковић, Б. Појовић, Марковић, Миличић 2, Бојдановић, Ђирић, Басара, Вуксановић 3, Деговић 4, Бук 1, Пејковић, С. Појовић.

ВАТЕРПОЛИСТИ УХВАТИЛИ ЗАЛЕТ

ПОЧЕТНА рунда квалификација за Лигу шампиона, макар што се ватерполиста Радничког тиче, успешно је пребројена. Пласманом на трећу позицију у конкуренцији још пет тимова, Крагујевчани су осигурали пролаз у даље надметање, другу квалификациону фазу.

На четвородневном турниру у Марсељу, играном крајем прошле недеље, први ривал “црвених” био је домаћи Марсељ, који је савладан минимално - 8:7. Другог дана, у две утакмице остварен је половичан учинак. Најпре је доживљен пораз од мађарског ОСЦ-а са 8:4, док је по подне екипи Лигамуш из Грузије наплаћен цех - 15:4, нешто слабијег преподневног издања. Други неуспех на турниру наш тим имао је у дуелу са руским Спартаком, који их је у четвртој колу савладао са 12:10, да би Раднички, дан касније, ипак успешно окончао такмичење, победом над тимом Посилипа из Италије - 10:6.

Како је пет од шест тимова ишло у другу рунду квалификација, стратегија Радничког Урошу Стевановићу биле су важније игре његових изабраника него резултати:

- Углавном сам задовољан игром на турниру, осим у утакмици са Спартаком, у којој смо били лоши. Али, падови су очекивани, и због некомплетности тима и згуснутог турнирског распореда.

Најбитније је да се види помак у игри у односу на турнир у Сарајеву. Уочили смо где смо грешили и шта морамо да исправимо - рекао је Стевановић.

На крају, Раднички је био трећи са освојених шест бодова, испред су се наши ОСЦ и Спартак са по 13 бодова, док су се у наставак борбе за групну фазу Лиге шампиона пласирали још и четвртопласирани Марсељ са шест и за место слабији Посилипо, који је сакупио три бода. Последњи на табели, Лигамуш, отишао је у Куп Европе.

В. У. К.

КРАГУЈЕВАЧКИ МАРАТОН

АТЛЕТИКА

ОВЕ НЕДЕЉЕ УЛИЦА ГРАДА

Полумаратонска трка

ДРУГУ годину заредом, у склопу Октобарских свечаности, одр-

жаће се Крагујевачки полумаратон. Термин је недеља од 10 сати,

када креће трка за срећније детињство, сат касније на старту биће полумаратонци, а два минута за њима на стази ће се наћи и учесници најмасовније, трке задовољства.

Пријављивање је могуће и на сам дан трке, испред Скупштине града, а котизација износи 800 динара. Она вам гарантује мајицу са логотипом догађаја, док ће најздирљивијима, који успеју да преваљу целу стазу, на циљу бити додељена медаља, без обзира на пласман.

Маршруту можете видети на слици доле.

В. У. К.

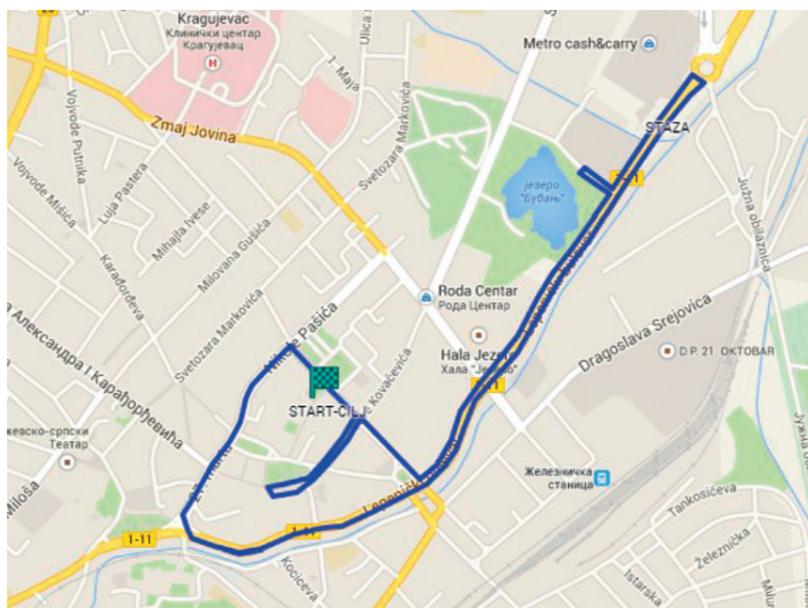
БАСКЕТ “ТРИ НА ТРИ”

Бронза нашим студентима

УНИВЕРЗИТЕТСКА репрезентација Србије освојила је бронзану медаљу на Светском студентском шампионату у баскету “три на три”, одржаном у Бразилу. Наш тим представљали су и двојица Крагујевчана, Филип Лаловић и Ненад Танасијевић.

У групној фази Србија је била боља од Јапана са 21:17, друге екипе Бразила резултатом 20:15, и Кине - 21:17, а изгубила је од Аргентине са 22:20. У четвртфиналу савладан је Израел са 18:13, док је у полуфиналу боља била Француска - 22:20. У борби за бронзу враћен је дуг Аргентини омером 20:15.

М. М.

MAIN Round

ФУТСАЛ

КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЛИГУ ШАМПИОНА

Два тима иду даље

УТАКМИЦАМА између италијанског Лупаренсеа и енглеског Баку јунајтеда, као и домаћег Економца и грчке Атине 90, синоћ је у Крагујевцу почела друга фаза овогодишњег такмичења у Лиги шампиона.

Судећи по саставу групе, у редовима крагујевачких “студената” мишљења су да пут у наставак овогодишњег такмичења неће бити

лак, с обзиром на квалитет противника, али да ће све урадити да се домогну једног од прва два места које води међу 16 најбољих екипа Старог Континента.

Данас су на програму опет две утакмице. Од 18 сати, у хали “Језеро” састаће се Атина 90 и Лупаренсе, а од 20 сати и 30 минута Економица и Баку јунајтед. Последњег дана квалификација, у су-

У ДРУГОМ КРУГУ
КВАЛИФИКАЦИЈАОкупљање
на базену у
Парку

ДОМАЋИН групе Д друге рунде квалификација за Лигу шампиона, биће Раднички Кон Тики. Тако ће се на базену “Парк”, од 17 до 19 октобра, наћи и турски Јузме Истанбул, Солнок из Мађарске и ривал из првог круга, италијански Посилипо.

Два најбоља тима иду у трећу фазу квалификација, док трећепласирани такмичење наставља у Купу Европе.

Иначе, у групну фазу Лиге шампиона, која стартује 29. новембра и траје до 15. маја 2015, директно су се пласирали Партизан, Југ, Барселонета, Шпандау, Олимпијакос, Егер, Бреша и Галатасарај.

ТРИГЛАВ
РЕГИОНАЛНА ЛИГАОд
суботе за
бодове

ПРВО коло регионалне Триглав лиге игра се ове суботе. Тога дана, свој премијерни меч у овом такмичењу имаће и Раднички, који првенствени поход започиње у Београду, дуелом против Партизана.

У групи А, у којој се налазе Крагујевчани, састају се још и Приморје - Јадран Сплит, Младост - Браник и ПОШК - Будва.

Већ у среду на програму је друго коло, када ће Раднички дочекаати сплитски ПОШК.

В. У. К.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

2. КОЛО: Економица - Мунгоси, Коперникус - Винтер спорт, Смедерво - Фонтана, Бечеј - Нови Пазар, САС - Калча, Фонтана - Коперникус 4:4, Мунгоси - Нова Пазова 1:2.

Коперникус	2	1	1	0	9:7	4
Калча	1	1	0	0	6:1	3
Економица	1	1	0	0	4:0	3
САС	2	1	0	1	7:6	3
Смедерво	1	1	0	0	4:3	3
Врање	2	1	0	1	5:5	3
Нова Пазова	2	1	0	1	4:5	3
Бечеј	2	1	0	1	3:7	3
Винтер спорт	1	0	1	0	4:4	1
Мунгоси	2	0	1	1	5:6	1
Фонтана	2	0	1	1	4:8	1
Нови Пазар	2	0	0	2	6:9	0

3. КОЛО: Економица - Мунгоси, Коперникус - Винтер спорт, Смедерво - Фонтана, Бечеј - Нови Пазар, САС - Калча, Нова Пазова - Врање.

боту 4. октобра, снаге ће одмерити Баку јунајтед (Енглеска) и Атина 90 (Грчка) од 18 сати, и Лупаренсе (Италија) - Економица од 20 сати и 30 минута.

С. М. С.